PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

559

60100200

B554 AA

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 239 (14.330)

Trst, četrtek, 15. oktobra 1992

Gorizia
Via Mazzini 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Na sestanku CGIL, CISL in UIL z Amatom, Cristoforijem in De Lorenzom

Vlada bo rahlo ublažila ukrepe toda sindikati še niso zadovoljni

V pokoj po petintridesetih letih prispevkov - Leta 1993 bodo ovrednotili pokojnine
Vlada bo verjetno že spet zaprosila za zaupnico - Italija bo imela 400.000 revežev več

RIM — Izid včerajšnjega sestanka s predsednikom vlade Giulianom Amatom ter ministroma za delo Ninom Cristoforijem in za zdravstvo Francescom De Lorenzom je navdal sindikaliste z zmernim zadovoljstvom: nekaj so dosegli, vendar še premalo, vsekakor pa več, kakor bi bili brez oklica torkove vsedržavne skoraj splošne stavke, o kateri je novi zaveznik izvršnega telesa Pannella na vse konce oznanjal, da je nepotrebna in sad plebejskih nagnjenj.

Predstavniki CGIL Ottaviano Del Turco, CISL Sergio D'Antoni in UIL Pietro Larizza **(Telefoto AP)** so izborili nekaj važnih popravkov k odloku s finančno-gospodarskimi ukrepi za mašitev lukenj v državni bilanci in k zakonu, ki pooblašča vlado, da oklesti stroške na področju zdravstva, skrbstva in javnih služb.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Martinazzoli na delu za oblikovanje nove vodstvene strukture KD

RIM — Novoizvoljeni demokristjanski tajnik Martinazzoli se ukvarja z oblikovanjem nove vodilne strukture svoje stranke. Od vsepovsod pa pritiskajo nanj, da bi v svojo ekipo vključil tudi priznanega vodjo gibanja za reformo Segnija. Oglasil se je tudi nekdanji voditelj jezuitov Sorge, ki je izrazil prepričanje, da bi Martinazzoli in Segni utegnila uspešno sodelovati v tem prehodnem obdobju, ko bo treba izdelati predloge za reformo institucij ter najti novo istovetnost, nova pravila in nove vodilne ljudi v Krščanski demokraciji. Vprašanje odnosov z gibanjem za referendum in še zlasti s Segnijem ostaja odprto. Segni in njegovi še niso sklenili, če bodo na prihodnjih upravnih volitvah predložili lastne liste, vendar je Segni že izrazil dokajšnjo zaskrbljenost ob predlogu Severne lige, da bi proglasila neodvisno »severno republiko«. Kar zadeva tako imenovano demokratično zavezništvo pa je Segni dejal, da bi to bil odgovor na trenutne italijanske težave ter še en način uveljavitve katoliške prisotnosti v italijanskem političnem življenju. V zvezi s položajem na levici pa je Segni dejal, da je v dokajšnji krizi in je ocenil kot zelo pomembno Martellijevo izbiro v prid večinskega volilnega sistema.

Martinazzoli je imel danes prve stike s predstavniki drugih strank. Po telefonu se je pogovoril s tajniki strank vladne večine, po zasedanju vsedržavnega sveta KD pa se bo najbrž sestal z republikanskim tajnikom La Malfo. Gre za pomemben signal, ki ga je tajnik KD poslal staremu zavezniku svoje stranke. Vprašanje je, če se bo La Malfa nanj odzval.

Zjutraj se je tajnik KD sestal s socialističnim podtajnikom De Michelisom, ki je ob koncu pogovora napovedal, da se bo Martinazzoli kaj kmalu sestal s tajnikom PSI Craxijem. V PSI so se medtem zaostrile polemike po odločitvi, da se odloži zasedanje vodstva stranke, ki bi moralo biti včeraj. S tem v zvezi je Signorile dejal, da je nekatere izbire in nekatere odločitve treba sprejeti pred 13. decembrom, ko so na vrsti upravne volitve.

Politični dvoboj med Borisom Jelcinom in Mihailom Gorbačovom se je še bolj zaostril

Bivši kremeljski voditelj le v Berlin Potovanje v Italijo so mu prepovedali

Mihail Gorbačov z novinarjem RAI Mitjo Volčičem (Telefoto AP)

MOSKVA — Politični dvoboj med Gorbačovom in Jelcinom se je včeraj še zaostril, ko je ruski predsednik nekdanjemu kremeljskemu voditelju prepovedal obisk v Italiji. Vest o tem je italijanskemu veleposlaništvu uradno sporočilo rusko zunanje ministrstvo. Italijanskji ministrski predsednik Amato je že izrazil »globoko obžalovanje in veliko presenečenje« italijanske vlade, podobno pa je bilo stališče zunanjega ministra Colomba, ki spremlja predsednika Scalfara na obisku v Nemčiji.

Nekdanji sovjetski voditelj, kateremu so prepovedali odhod v tujino, ker noče pričati pred ustavnim sodiščem na procesu proti KPSZ, bo torej lahko odpotoval le na sobotni pogreb prijatelja Willyja Brandta. Zaradi prepovedi obiska v Italiji je Gorbačov že odločno protestiral, njegov glasnik pa je poudaril, da »Jelcinu očitno niso všeč Gorbačovove kritike in se na ta način maščuje.«

Skoraj kot odgovor na te kritike je prišla Jelcinova obtožba, da naj bi Gorbačov kot vsi ostali sovjetski voditelji od vedno poznal pravo resnico o pokolu v Katynskem gozdu spomladi leta 1940, ko so pripadniki Stalinove tajne policije pobili približno 20 tisoč poljskih vojakov, zločin pa so nato pripisali nacistom.

Ob vsem tem pa se nekateri sprašujejo, če se bo Gorbačov po sobotnem pogrebu v Berlinu vrnil v Moskvo, ali pa bo morda nadaljeval pot v Italijo in tako do skrajnosti zaostril spor z Jelcinom. Z gotovostjo je kaj takega nemogoče trditi, vendar pa ni dvoma, da se bo dvoboj med Gorbačovom in Jelcinom v vsakem primeru še nadaljeval.

Predsednik deželne vlade Turello včeraj pri Kučanu

NA 3. STRANI

□ □ □

Srečen remi Italije s Švico v kvalifikacijah za nogometno SP 1994

NA 10. STRANI

Jugoslovanski premier v nevarnih sponah srbskega kosovskega mita

Kosovo lahko usodno za Panića

LJUBLJANA — Predsednik jugoslovanske vlade Milan Panić se je na najnovejše mirne demonstracije na Kosovu, ki so zadnje dni zajele Kosovo in s katerimi tamkajšnji Albanci zahtevajo spet albanske šole in pouk v albanskem jeziku **(na sliki AP)**, odzval z izjavo, da bo že v kratkem obiskal Kosovo in se tam pogovarjal z Albanci o reševanju njihovih problemov. To je storil v torek potem, ko je Miloševićev režim, ki je pred časom zaprl albanske šole in ukinil pouk v albanščini, tudi tokratne proteste Albancev s Kosova brutalno prekinil s pendreki in solzilcem. Ena izmed Panićevih napovedi, da se bodo takoj začeli pogovori med ministri zvezne vlade, Srbije in predstavniki Albancev s Kosova, ob udeležbi predstavnikov Konference o Jugoslaviji iz Ženeve. Že samo dejstvo, da so se predstavniki Jugoslavije, Srbije in Albancev s Kosova po dolgem času sploh začeli

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Karadžić napoveduje umik srbskih letal z bosansko-hercegovskih letališč

Sarajevo naj bi v petek dobilo elektriko V Gradačcu pa se spopadi še stopnjujejo

LJUBLJANA — Maloštevilna poročila iz Bosne in Hercegovine so govorila o še enem relativno mirnem dnevu. Tega pa ni moč trditi za Gradačac, Maglaj in nekatere druge kraje v njihovi bližini. Tam so tudi včeraj potekali spopadi, hkrati pa so bile ponovno ponovljene grožnje in svarila v zvezi z izpuščanjem strupenih snovi iz cistern, ki so jih bosansko-hercegovske enote, ki pred Srbi branijo Gradačac, razporedile po posameznih predelih tega kraja in v okolici.

V Sarajevu je bilo, vsaj po poročilih, ki so prihajala včeraj v prvih popoldanskih urah, razmeroma mirno. V torek zvečer so v glavnem mestu Bosne in Hercegovine spet začeli spuščati v omrežje plin za kurjenje in gretje, napovedali pa so tudi, da bo Sarajevo najpozneje jutri dobilo elektriko. V zvezi z vzpostavljanjem oskrbe z elektriko in vodo so se razširila protislovna poročila, od katerih so nekatera odkrito obtoževala srbsko stran, da ne spoštuje sprejetih obveznosti in da ovira napore sil OZN v Sarajevu, da bi kolikor se le da normalizirali življenje v mestu. Srbi naj bi bili tako krivi za to, da Sarajevo še vedno nima elektrike in vode.

Sopredsednik Konference o Jugoslaviji lord Owen pa je opozoril vodjo Srbov iz Bosne in Hercegovine Radovana Karadžića na nedopustne aktivnosti srbskih letal z letališča v Banja Luki in ga opozoril na ostre ukrepe, ki bodo sledili, če srbska stran tega ne bo ustavila. Radovan Karadžić je odgovoril, da se bodo vsa letala s tega letališča umaknila na letališča v Srbiji. Britanski časopisi pa so včeraj opozorili, da obstajajo natančni podatki, ki govorijo, da so v zadnjih bitkah, že po sprejetju resolucije Varnostnega sveta o prepovedi poletov vojaških letal nad ozemljem Bosne in Hercegovine, v bojih za posamezna mesta v BiH sodelovala prav letala z letališča v Banja Luki. (NIA)

Vsakodnevna slika na sarajevskih pokopališčih (Telefoto AP)

Scalfaro na obisku v Nemčiji

BERLIN — Italijanski predsednik Scalfaro se mudi na svojem prvem uradnem obisku v Nemčiji, kjer se je sestal s tamkajšnjim predsednikom von Weiszäckerjem. Na skupni tiskovni konferenci po pogovorih je Scalfaro izrazil mnenje, da si Italija mora kar najbolj prizadevati, da bi ostala v Evropi. Pri tem se je skliceval na zamisel tistih, ki so postavljali temelje nove Evrope, katerih cilj ni bil samo ustanovitev zelo širokega tržišča, temveč je njihovo gibalo bilo globljega značaja.

Scalfaro je Nemcem izrazil solidarnost ob težavah, ki jih imajo po padcu berlinskega zidu in po združitvi obeh delov države. Pri tem pa je pozabil omeniti težave, ki jih ima vsa Evropa, in še zlasti Italija, ki plačujejo račun za združitev Nemčije.

Sinoči se je Scalfaro sestal še z Italijani, ki živijo in delajo v Nemčiji, danes pa se bo že vrnil v domovino.

Število mrtvih nespremenjeno v Kairu pa vse več brezdomcev

KAIRO — Dva dni po potresu, ki je po izjavah egiptovskega predsednika Hosnija Mubaraka povzročil več kot 450 mrtvih in najmanj 4 tisoč ranjenih, zemlja v Kairu še vedno podrhtava. Sunki od 2,9 do 4. stopnje po Richterjevi lestvici dokončujejo, kar ni uspelo ponedeljkovemu katastrofalnemu sunku. Druga za drugo se rušijo že poškodovana poslopja, tako da se število brezdomcev veča iz ure v uro, oblasti pa ne vedo njihovega točnega števila. Na srečo ni novih žrtev, saj so ljudje zapustili vse sumljivejše stavbe in se utaborili kar na cestah **(na sliki AP)**.

Oblasti navajajo, da so bile v ponedeljek prizadete stavbe že na seznamu tistih, ki bi jih morali porušiti, ne navajajo pa, zakaj so v njih še živeli ljudje.

Ob napovedih neurja alarm civilne zaščite

RIM — Generalni direktor civilne zaščite Elvio Pastorelli je za obdobje od 15. do 18. oktobra alarmiral prefekte, deželne inšpektorje civilne zaščite in poveljstva gasilcev po vsej Italiji v pričakovanju novega vala slabega vremena.

Hidrometerorološki urad italijanskega vojnega letalstva napoveduje že za danes od zahoda postopno poslabšanje. Temperatura se bo zaradi južnih vetrov dvignila. Prve izdatnejše padavine bodo v Liguriji in Toskani že jutri, postopno pa se bodo širile proti vzhodu. V soboto pa bi lahko prišlo do najhujšega, saj meteorologi ne izključujejo, da bo petkova topla sredozemska fronta še nad Italijo, ko bo na Apeninski polotok vdrl hladen in vlažen zrak s severozahoda. Temperatura bo padla, tako da se bo meja sneženja spustila nekaj nad 1.000 metrov nadmorske višine. Udare vetra pričakujejo v Liguriji in v Toskani, kjer naj bi se v najbolj pesimistični varianti spojili obe fronti. Meteorologi pa upajo, da do tega ne bo prišlo in da se bo petkova fronta že umaknila proti vzhodu, ko bo nad Italijo pričela prodirati hladna fronta. V takem primeru vremenski pojavi naj ne bi bili tako »eksplozivni«, Italijo bi le premočilo.

Tak razvoj vremena je še najbolj verjeten, civilna zaščita pa je vseeno sprožila alarm, saj ni izključeno, da bi se lahko uresničila tudi najbolj črna napoved.

• Kosovo lahko usodno za Panića

NADALJEVANJE S 1. STRANI

med seboj pogovarjati, pomeni določen napredek. Vsekakor je zanimiva tudi izjava enega izmed glavnih organizatorjev zadnjih albanskih demonstracij Aziza Abrašija, da se je pripravljen pogovarjati tudi s premierom Milanom Panićem, če na Kosovo prihaja zares kot človek dobre volje.

Milan Panić je svojo pot na Kosovo napovedal v torek na tiskovni konferenci v Beogradu, ki je bila sicer nabita z »domoljubnimi« vprašanji posameznih srbskih novinarjev. Na trenutke se je zdelo kot da je Panić na obtožni klopi in da mu vprašanja zastavlja sam Slobodan Milošević, tvorec ideje o ponovnem sbrskem preporodu Kosova, zaradi česar je postavil Albance na Kosovu v položaj drugorazrednih državljanov in jim odpravil vrsto pridobljenih pravic. Srbski novinarji so Panića »opozarjali«, podobno kot kar naprej trdi Milošević, da so kosovski Albanci uprizorili pregon Srbov s Kosova in prvi izvajali »etnično čiščenje«, zaradi česar naj bi bilo Srbom za večne čase odpuščeno vse kar sicer počenjajo. Panić pa je na to pragmatično odgovarjal, da se svet ne ukvarja s tistim, kar je bilo nekoč, ampak ga zanima položaj in ravnanje Srbov in sicer danes. Prav tako ni kar tako sprejel teze, ki so jo ponujali novinarji, da se z Rugovom preprosto ni moč pogovarjati. Panić je dejal, da bo poskusil, če bo Rugova pogovore odbil, pa bo slabo zanj, saj se bo po Panićevih besedah pokazal, kdo je »izključen in militanten«.

Panić, ki je prišel na mesto jugoslovanskega premiera iz Amerike, se je lahko kaj kmalu prepričal, da je na srbski politični sceni ravno Kosovo »najusodnejša točka« za posamezne politike. Vsekakor ni naključje, da je prvi javni spor med Panićem in srbsko politiko nastal ravno zaradi nekaterih Panićevih izjav v zvezi s Kosovom in zaradi njegovega srečanja s predstavniki Albancev s Kosova na londonski konferenci o Jugoslaviji. Panić za razliko od Miloševića, ki še kar naprej poudarja, da imajo Albanci na Kosovu zagotovljene vse pravice, meni, da je treba Albancem zagotoviti pravice po »evropskih normah« in storiti vse, da bi postali Albanci »lojalni državljani Jugoslavije«. Panić je predvčerajšnjim izjavil, da bo odstopil, če tega ne bo dosegel v dveh letih. Panić seveda v skladu s prevladujočim mnenjem na Zahodu in v Ameriki na eni strani insistira za zagotavljanje vseh pravic za Albance, po drugi strani pa odbija kakršnokoli misel na njihovo odcepitev ali priključitev Albaniji. Milošević in njegovi se zavedajo, da so Kosovo in Albanci najbolj tanek led za predsednika Zvezne republike Jugoslavije Dobrico Ćosića in premiera Panića. Zato se še posebej trudijo, da bi ju spravili na kosovski teren in ju na njem kompromitirali. Zato ni naključje, da je srbski predsednik Milošević prav te dni »z zgražanjem« kategorično odbil vsako misel o tem da bi Kosovo delili med Srbijo in Albanijo in da bi na Kosovo vračali duh Kardeljeve Ustave SFRJ iz leta 1974, ki je dala Albancem na Kosovu »preveč pravic«. V enem in drugem primeru je jasna aluzija na ćosića in še zlasti Panića, ki naj bi »nečastno trgovala« s Kosovom na škodo Srbije in Srbov. V resnici pa je res, da mednarodna skupnost od sedanjega jugoslovanskega in seveda tudi srbskega vodstva zahteva, da prizna Albancem na Kosovu takšne pravice, kakršne so bile že zapisane v Ustavi SFRJ iz leta 1974 in ki jih je Milošević, takoj potem, ko je prišel na oblast v Srbiji, nasilno in proti volji Albancev odpravil. Milošević se zaveda kako globoko je v Srbih »kosovski sindrom« in očitno še vedno upa, da lahko prav s pomočjo Kosova, ki ga je pred leti pripeljala na vodstvo Srbija, tudi zdaj poskuša ohranjati svojo pozicijo. Zdaj postaja tudi čedalje bolj jasno, da Milošević niti malo ne misli na to, da bi se umaknil s svojega položaja. Kljub silovitim pritiskom in grožnjam vztraja in prehaja v očiten protionapad proti Ćosiću in Paniću. (NIA)

V Čedadu srečanje med Severno Ligo in Zvezo Slovencev videmske pokrajine

ČEDAD — Severna liga, ki je povzročila pravi volilni potres na nedavnih pokrajinskih volitvah v Mantovi, straši tudi v naši deželi. Vse več je namreč vesti o dejavnosti tradicionalnih strank, ki se pripravljajo pred morebitnim vidnim padcem konsenza ob prihodnji deželni volilni preizkušnji.

Kakšno je delovanje Severne lige pri nas in kakšen je odnos tega gibanja, ki si utira pot tudi med slovenskim prebivalstvom, do naše problematike, so preverili na srečanju, ki ga je Zveza Slovencev iz videmske pokrajine imela s parlamentarcema Severne lige, poslancem Robertom Visentinom in senatorjem Rinaldom Boscom. »Liga je spoštljiva do vseh narodnih manjšin, sicer pa noče zavzeti kakšnih posebnih stališč. Želi biti nad dogajanjem in se preverjati s sprotnimi problemi, ki se javljajo na tem področju.« Tako je zastopnikom Zveze pragmatično povedal Roberto Visentin, ki je svoj čas deloval v okviru Furlanskega gibanja in se je ob volilnih preizkušnjah povezoval tudi s stranko Slovenske skupnosti na listi Federalizem. Visentin zaradi te svoje preteklosti očitno dobro pozna problematiko slovenske narodnostne skupnosti in je zato pomembno, tako so menili na srečanju, da se naša skupnost tudi s predstavništvom Severne lige sooča in preverja stališča, ki zanimajo našo manjšino.

Senator Bosco je omenil zakonski predlog Severne lige, ki predvideva zaščito manjšin celotnega alpskega loka. S tem v zvezi velja povedati, da je Furlanski inštitut za kulturo pred časom negativno ocenil takšno pobudo, saj zakonski predlog predvideva tudi zaščito narečja iz Piemonta itd.

Na srečanju v Čedadu so predstavniki Zveze in Severne lige načeli tudi vprašanja, ki posebno zanimajo slovensko skupnost v okviru zakona za obmejno območje ter tista, ki se uokvarjajo v gospodarsko in vsesplošno sedelovanje s Slovenijo.

RUDI PAVŠIČ

• Amatova vlada bo nekoliko omilila ukrepe

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Oglejmo si vse te popravke.

Socialno skrbstvo. Amato je potrdil, da se bo lahko uslužbenec upokojil, ko bo imel za sabo 35 (in ne 36) let prispevne dobe, vendar šele po letu 1993, hkrati pa je potrdil seznam tistih, za katere ta omejitev ne velja - mednje sodijo tudi taki, ki so plačevali prispevke 40 let, a še niso dopolnili 60. leta starosti. Dalje bo vlada nakazala prihodnje leto 3.000 milijard lir za prilagoditev zdajšnjih pokojnin porastu življenjskih stroškov; ustrezni povišek naj bi izplačali dvakrat in sicer junija in novembra 1993 (ne ve se še, kje in kako bodo ta sredstva dobili). Odprti pa ostajata dve vprašanji: podaljšanje minimalne prispevne dobe za starostne pokojnine s 15 na 20 let s pomočjo mehanizma, ki sindikatov ne prepričuje, in zamrznitev službenih upokojitev 1993.

Zdravstvo. Odpravi se zgornji prag 40 milijonov lir letnega dohodka, iznad katerega bi morali vsi plačevati tudi najosnovnejšo zdravniško oskrbo oziroma bi imeli pravico le do sprejetja v bolnišnico. Omejitev sicer ostane, vendar po meri družinske sestave in gre od 35 milijonov lir, če gre za posameznika, do 40 milijonov, če sta v družini dva člana, 50 (3 člani), 55 (4), 60 (5) in 65 (6 in več članov); kdor bo presegal omenjene zneske, bo dolžan plačati stalni letni znesek 85.000 lir za družinskega zdravnika oziroma za pravico do koriščenja javne zdravstvene službe. Ostanejo pa brezplačni sprejem v bolnišnico, življenjsko nujna zdravila in specialistična oskrba v primeru kroničnih bolezni. Poleg tega bodo za vse, katerih letni dohodek bo višji od navedenih pragov, uvedli franšizo 75.000 lir za vsak zdravniški recept, k čemur gre dodati vplačilo 10 odstotkov na odvečno vsoto; pri specialističnih pregledih pa bo veljala franšiza 150.000 lir in omenjenih 10 odstotkov.

Davki. Vlada zagotavlja uvedbo minimalnega davka na samostojno delo in obljublja raztegnitev davčnih olajšav, zavrača pa zahtevo o povračilu odvečno vplačanih davčnih vsot osebam z letnim dohodkom nad 30 milijonov lir.

Javne službe. Pogajanj za obnovitev delovnih pogodb v letu 1993 ne bodo popolnoma zamrznili.

Podtajnik Fabio Fabbri je napovedal, da bo vlada spet zaprosila za zaupnico, če ne bo senat odobril do 22. oktobra štirih pooblastilnih odlokov, CNEL pa navaja, da bo popravljeni »manever« pomnožil število revežev v Italiji kar za 400.000.

Predsednika deželne vlade sprejel v Ljubljani tudi Milan Kučan

Slovenija in FJK vgrajujeta temelje širšemu sodelovanju

LJUBLJANA — Včeraj sta se uradno sestali številni in kvalificirani delegaciji slovenske vlade in deželnega odbora Furlanije-Julijske krajine. Podrobni in konkretni razgovori so se nanašali na celo paleto problemov, predvsem poglobljeno pa na razne vidike gospodarskega sodelovanja. Specifično in konkretno je bil govor tudi o zaščiti obeh manjšinskih skupnosti, slovenske v Italiji in italijanske v Sloveniji.

Razgovor se je pričel ob 10. uri ob prisotnosti obeh predsednikov vlad Vinicia Turella za deželo Furlanijo-Julijsko krajino in dr. Janeza Drnovška za republiko Slovenijo. Predsednik Drnovšek se je izrecno zahvalil za pomoč ob samoosvajanju Slovenije in dodal, da je treba upoštevati novo stvarnost.

Turello je prav tako izhajal iz novih oblik in novih pogojev sodelovanja. Takoj v začetku pa je tudi dokaj specifično obravnaval zaščito Slovencev v Italiji, kar je občutljiva tema, ki ji je treba posečati dolžno pozornost. Nekateri problemi kulturne zaščite in rasti manjšine so rešeni s prispevkom iz sklada za obmejno sodelovanje, ta sklad kljub raznim alarmantnim vestem ni ogrožen. Zaščita se bo sedaj razširila z uvedbo slovenskih televizijskih vesti in štiriurnega slovenskega tedenskega TV programa. Glede globalnega zaščitnega zakona pa je Turello napovedal, da bo o njem razpravljal na novo izvoljeni rimski parlament.

Turello je obravnaval tudi položaj italijanske manjšine v Sloveniji in podčrtal nujnost ustvarjanja tudi gospodarske zaščite oziroma gospodarske baze za njen razvoj. Pri tem je omenil sredstva, ki gredo v korist te manjšinske skupnosti iz istega sklada za obmejna sodelovanja in odprto vprašanje razne ravni zaščite manjšine, ki živi v Sloveniji in na Hrvaškem.

O manjšinski problematiki je podrobneje govoril zunanji minister Dimitrij Rupel, ki je izhajal iz razgovorov, ki jih je imel s predstavniki slovenske in italijanske manjšine. Manjšina je vznemirjena, ker se nič ne premika glede globalnega zaščitnega zakona, ker se krčijo proračuni, ne rešujejo pa se odprta vprašanja rabe slovenskega jezika. Odprta je tudi volilna zakonodaja, saj novi sistem ogroža izvolitev slovenskih predstavnikov v deželni svet. Rupel je predlagal v imenu zamejskih Slovencev, da bi se sklicalo nekako okroglo mizo na temo problematike zamejskih Slovencev, na kar je predsednik Turello pristal. Približno podobne so bile tudi izjave obeh sogovornikov po zaključku razgovora na tiskovni konferenci.

Drugi bolj konkretno predvsem ekonomski del pa je za slovensko stran vodil podpredsednik slovenske vlade Herman Rigelnik. Ta del se je nanašal na vrsto zelo konkretnih vprašanj in v prvi vrsti predvsem na cestne povezave. Predvsem gre za dokončanje že »slavnih« osimskih naramnic in torej avtoceste Fernetiči-Razdrto in Gorica-Razdrto. Posebno prioriteto pa daje slovenska vlada povezavi Padske nižine z Madžarsko in ustrezni avtocesti, kar s še nekaterimi cestnimi odseki predvideva vlaganje v višini 2.800 milijard lir. Teh sredstev Slovenija nima in je finansiranje predvideno na razne načine.

Za osimske naramnice družba Adria dokončuje projekte in v ta namen razpolaga z investicijami v višini 22,5 milijarde lir kredita iz naslova pomoči in 75,29 milijarde iz izvoznega kredita. Poleg tega predvideva zakon prispevek v višini 94 milijard za gradbena dela, katerih celotni zanesek bo po predvidevanjih dosegel 450 milijard lir.

Ista družba je izdelala tudi projekt o možnosti izgradnje ceste Trst-Ljubljana-Maribor, ki predvideva koncesijo za 35 let. Finančni načrt predvideva pomoč italijanske vlade v višini 94 milijard, dohodke iz cestnine in finansiranje slovenske vlade v višini 94 miljard. Preostala sredstva pa bodo zbrali s finančnimi krediti, ki bi jih družba dobila na svetovnih finančnih trgih. Celoten izdatek je trenutno predviden v višini 1.350 milijard lir.

Posebna poglavja so bila posvečena tudi okrepitvi železniških zvez in ustvarjanju integracijskega pristaniškega sistema. Dokaj obsežen je razgovor o poseganju na teritorij in predvsem o skupnih akcijah za reševanje nekaterih akutnih ekoloških problemov, kot so ozdravitev Timavskega bazena, očiščenje Nadiže in Krke in preprečevanje onesnaževanja kot posledice umetnega gnojenja. Za te programe so že odobrena pomembna sredstva obeh vlad in Evropske skupnosti.

Nič manj niso pomembni napori za pomoč pri strokovnem izobraževanju, v kar so vključeni tudi pripadniki italijanske manjšine.

Po razgovorih obeh delegacij je predsednik Slovenije Milan Kučan sprejel predsednika Turella in podpredsednika Sara, s katerima se je zadržal v daljšem pogovoru izven protokolarnih obvez. Sledilo je delovno kosilo, na katerem so nekatera vprašanja še poglobili. Razgovor naše dežele Furlanije-Julijske krajine s Slovenijo je izzvenel ne samo kot potrdilo že ustvarjenih odnosov, temveč kot zelo konkreten razgovor o izredno številnih pobudah, ki pa so v slovenskem javnem mnenju premalo poznane. To pa je napor, da se uravnovesi nemško-avstrijski z mediteranskim vplivom, kot je ob zaključku izjavil novinarjem podpredsednik slovenske vlade Herman Rigelnik.

BOGO SAMSA

Sestanek med SKGZ in slovensko komisijo PSI

O novem načrtu za Primorski dnevnik

TRST — V ponedeljek sta se sestali delegaciji SKGZ in deželne slovenske komisije PSI.

Deželni koordinator socialistične slovenske komisije Rudi Pavšič je predvsem izrazil stališče slovenskih socialistov do pobude za nov Primorski dnevnik, ki bo s slovensko izdajo Republika postal vseslovenski časopis. Podčrtal je popolno podporo projektu in dejal, da pri tem ne gre za nikakršno strankarsko oportunost, kajti povsem logično je, da se dnevnik ustvarja neodvisno od strank, v okviru tistih struktur, ki so za to poklicane. Slovenskim socialistom pa je vsekakor do tega, da časopis ohrani svojo vsebinsko kontinuiteto.

Predsednik SKGZ Klavdij Palčič je obrazložil smernice projekta, ki za založnika predstavlja tudi tveganje, gre pa predvsem za priložnost utrditve položaja Primorskega dnevnika, ki mora za razvoj vsekakor prodreti na širše slovensko tržišče. Tako bo postal vseslovenski dnevnik v pravem pomenu besede, dosedanji bralci pa v ničemer ne morejo biti prikrajšani, nasprotno, vezi z matično Slovenijo bodo tako utrjene, bistveno bogatejša pa bo tudi informacija iz celotnega slovenskega prostora izven slovenskih meja. Tak podvig bi bil nemogoč, če ne bi imel Primorski dnevnik za seboj bogate in dolgoletne tradicije, ki izhaja iz partizanskega boja, ko je bil edini dnevnik v zasužnjeni Evropi. Dnevnik mora tudi v današnjih razmerah ohraniti to svojo dušo in z novo vlogo še okrepiti značaj demokratičnega informativnega časopisa, kar je tudi jamstvo za njegov uspeh.

Mladinska konferenca o strpnosti

PIRAN — Kako se zoperstaviti različnim oblikam nestrpnosti med najrazličnejšimi družbenimi skupinami, narodi, državami? To bo osrednje vprašanje Evropske mladinske konference o strpnosti, ki se bo začela drevi v Piranu, na njej pa pričakujejo 60 udeležencev iz 20 evropskih držav. Konferenco je pripravil Svet evropskih nacionalnih mladinskih svetov (CENYC) skupaj z Mladinskim svetom Slovenije. Z ene strani gre za izobraževalno konferenco, na kateri se bodo predstavniki posameznih nacionalnih mladinskih svetov seznanili s konkretnimi primeri nestrpnosti, ne le na ozemlju bivše Jugoslavije, ampak na ozemlju celotne Evrope, kjer prihaja do različnih oblik nasilja enih skupin nad drugimi. Z druge strani pa bo konferenca skušala vzpostaviti dialog med različnimi sprtimi skupinami v okviru posebnih delavnic, kjer se bodo soočili tudi predstavniki različnih narodov. (B. Š.)

Martinazzoli pride še ta mesec v Videm

ČEDAD — Izvolitev Mina Martinazzolija za tajnika Krščanske demokracije in sobotni nastop Maria Segnija v rimski športni palači sta odjeknila tudi znotraj KD na Videmskem. Posebno po velikem neuspehu na pokrajinskih volitvah v Mantovi se je tudi med furlanskimi demokristjani začelo preverjanje, med katerim ne manjkajo tudi nizki udarci. Levica KD, ki je v FJK večinska, je pozdravila zamenjavo tajništva, ostaja pa vrsta neznank kar zadeva prihodnje deželne volitve. Kanček optimizma in spravljivosti naj bi prinesel sam tajnik Mino Martinazzoli, ki naj bi konec meseca dospel v Videm.

Na pokrajinski ravni pa se pripravljajo na deželne volitve in samo reorganizacijo stranke. Ustanovili so direktorij, ki naj bi prevzel vlogo pokrajinskega tajništva. V njem je - poleg pokrajinskega tajnika Luciana Missere - še 5 članov (2 zastopata avtonomno levico, 1 pripada Biasuttijevi struji, 1 dorotejcem in 1 struji Presenza sociale, katere vodja je deželni tajnik Strizzolo). Naloga direktorija je predvsem ta, da sestavi nov pravilnik, kar zadeva članstvo, in da sproži vrsto področnih srečanj.

Eno takšnih je bilo pred dnevi na Čedajskem, kjer so v zadnjem času nastala precejšnja nesoglasja znotraj KD. Pred samim začetkom srečanja je načelniku področnega odbora Lorenzu Zanuttu uspelo ublažiti trenja med predstavniki te stranke znotraj gorske skupnosti, zaradi česar je predsednik Giuseppe Chiabudini ponudil odstop. Odslej naj bi vsi predstavniki KD podpirali poteze predsednika in se vedli solidarno.

Na srečanju je bilo slišati tudi nekaj negativnih ocen do vodstva stranke in do njenega odnosa do stvarnosti na Čedajskem in v Nadiških dolinah. Krajevni zastopniki KD želijo, da na prihodnjih volitvah pride v deželni svet tudi njihov predstavnik, ki bo edini lahko branil interese tega območja. Z delovnega vidika so imenovali tri podtajnike, ki bodo skrbeli za »poživitev« dejavnosti stranke na teritoriju. Za Nadiške doline bo odgovarjal Mario Zufferli, za Čedajsko Franco Braidotti, za območje Manzana pa Adriano Leoni.

RUDI PAVŠIČ

SKP poziva sindikat CGIL k novi politiki

TRST — Sindikat bo spet postal verodostojen samo pod pogojem, da bo CGIL in z njim celotno sindikalno gibanje priznalo napako iz dne 31. julija in v praksi nanovo potrdilo načelo o notranji demokraciji, ki pogojuje vsako odločitev obvezujočemu mnenju včlanjenih.

Takole naglaša v tiskovnem sporočilu deželni koordinacijski odbor Stranke komunistične prenove v zvezi z nadvse uspelo splošno stavko v Furlaniji-Julijski krajini in pripominja, da delavstvo in sploh ljudstvo ne oporekata samo vladnim omejevalnim ukrepom, pač pa obsojata tudi »dvoumno in podrejeno vlogo sindikalnih vrhov«. In ravno zaradi tega naj sindikat CGIL, »v katerem se razpoznavajo večina delavcev v Italiji in tudi komunisti«, obnovi decentralizirano pogajalstvo in naj se odločno zavzame za ponovno uvedbo premične lestvice za določanje poskokov draginjske doklade, ki je po denarnem razvrednotenju, s katerim so se odprla vrata inflaciji, nepogrešljiva.

Knjiga Pavla Stranja o nas tudi v angleščini

LJUBLJANA — V soboto je Založništvo tržaškega tiska pri Slovenski matici v Ljubljani predstavilo angleško dopolnjeno izdajo knjige Pavla Stranja o Slovencih v Italiji. Ljubljanske predstavitve so se udeležili mnogi ugledni gostje, med njimi glavni tajnik Evropskega biroja za manj znane jezike Donall O'Riagain, namestnik slovenskega ministra za kulturo Jure Mikuž, predstavniki ministrstva za zunanje zadeve, ministrstva za Slovence po svetu in ministrstva za znanost - Mikše, Škerlavaj in Boletova, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa Bojan Brezigar, predstavnik SKGZ Dušan Udovič in sekretar Liberalne stranke Slovenije Malenšek.

V imenu nujno zadržanega slovenskega ministra za kulturo Boruta Šukljeta, ki se je sicer nameraval udeležiti predstavitve, je njegov namestnik dr. Jure Mikuž opozoril na nekaj vidikov, ki se zdijo slovenskemu ministru in ministrstvu za kulturo ob Stranjevem delu še posebej pomembni. Angleški prevod Stranjeve knjige o Slovencih v Italiji je lep dokaz za to, da se v luči sodobnih kulturnih trendov, ki se kažejo tudi v globalizaciji kulture, njeni deteritorializaciji in v odpiranju teritorialnih sistemov, v drugačni luči pojavljajo tudi manjšinski kulturni subsistemi. V takšnih razmerah je težko govoriti o njihovi omejenosti. Sodobna komunikacijska tehnologija omogoča najrazličnejše povezave in večsmerne procese. Omogoča spoznavanje in razumevanje, ki sta potrebna za kvalitetno sožitje. V postmodernih družbah torej obstajajo realne možnosti za zmanjšanje etnične stratifikacije in s tem tudi za diskriminaicje, segregacije, predsodke itd. Za sodobni kulturni mozaik sveta bi bila velika škoda, če bi bile podrejene etnične skupnosti zaradi asimilacije prisiljene utoniti v kulturi dominantne etnične skupine. To pa lahko prepreči predvsem življenjska moč skupnosti in njena pripravljenost, da se spopada z vsakdanjimi problemi preživetja. Po mnenju ministra za kulturo Boruta Šukljeta je »manifestacija te vitalne sile, ki je prisotna v slovenski skupnosti v Italiji, tudi knjiga Pavla Stranja, ki na celovit in pregleden način predstavlja to skupnost ne le ožji javnosti, temveč sedaj v angleškem prevodu tudi širšemu bralstvu.«

Minister za kulturo meni, da tak pristop ne ponuja le možnosti konkretnega vpogleda v življenje slovenske manjšinske skupnosti, ampak predstavlja lahko tudi prvega v vrsti sistematičnih korakov k oblikovanju enotne strategije razvoja slovenske skupnosti v Italiji. »Ta enoten nastop ob spoštovanju pluralizma različnosti znotraj skupnosti pa je Slovencem v Italiji ravno v tem času še kako potreben. Časi realsocialističnega paternalističnega odnosa matice do manjšin so minili. To kar manjšine danes najbolj potrebujejo, je izoblikovanje načina za samozavesten nastop in enakopraven dialog z večino - tako z večino v državi bivanja kot z večinskim delom narodovega telesa. K temu lahko danes manjšine, kakršna je slovenska v Italiji, kvalitetno prispevajo s svojimi avtentičnimi vsebinami. Stranjeva knjiga je konkreten prikaz določene manjšinske resničnosti in lahko služi kot informacija povprečnemu bralcu, v razmislek pa jo je možno ponuditi tudi vsem tistim, ki se z manjšinsko problematiko ukvarjajo bodisi kot politiki ali raziskovalci.«

Glavni tajnik evropskega biroja za manj znane jezike Donall O'Raigain, ki je napisal uvod za angleško izdajo Stranjeve knjige, je laskavo govoril o vlogi slovenske manjšine in dejal, da je Stranjeva knjiga o njej pomembna ne le zanjo, ampak tudi za večinski italijanski narod in njegovo osveščanje in vedenje, kajti »mnoge pretekle krivice imajo svojo bazo tudi v nevednosti«. Donall O'Riagain je opozoril tudi na pomembno vlogo drugega uvodničarja v to knjigo senatorja Gaetana Arfeja, ki je v marsičem prispeval k reševanju problemov manjšin in ki je po svoje zaslužen tudi za ustanovitev Evropskega biroja za manj znane jezike, ki je neuradna organizacija Evropske skupnosti za manjšino s sedežem v Dublinu in pisarno v Bruslju. V tem biroju je zastopanih deset članic Evropske skupnosti, razen Grčije in Portugalske. Donall O'Raigain je posebej omenil pomemben delež, ki ga ima v delu tega biroja njegov podpredsednik Bojan Brezigar. Sicer pa je kot najpomembnejši dosežek označil konvencijo Sveta Evrope o manjšinskih in regionalnih jezikih, ki naj bi jo podpisali v novembru. Z zadovoljstvom je sporočil mnenje slovenskega zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla, s katerim se je srečal ob obisku v Ljubljani, da bo tudi Slovenija podpisala to konvencijo.

Avtor knjige Pavel Stranj je dejal, da je njegovo delo prvi celovit opis Slovencev v Italiji. Ta knjiga ni nastajala kot kakšna lepljenka, saj ni šlo samo za zbiranje že znanih elementov, ki bi jih bilo treba morda samo še preveriti. Zahtevala je konkretne raziskovalne posege, zbiranje novih dejstev, kajti slovenska manjšina v Italiji ima zaradi svoje razčlenjene strukture še marsikaj neobdelano in neraziskano in to predstavlja tudi za prihodnje poseben izziv.

Marko Kravos je povedal, da je prva italijanska izdaja Stranjeve knjige pošla v dveh letih. Druga dopolnjena izdaja v italijanskem jeziku vsebuje tudi mnoge dopolnitve in spremembe, ki so nastale v Evropi in v Sloveniji v zadnjih dveh letih. Kravos je napovedal tudi izid Stranjove knjige v slovenščini, ki pa bo seveda koncipirana nekoliko drugače kot za italijanskega bralca in kot je izdaja v angleščini.

Predstavitev Stranjeve knjige je vodil Emidij Susič.(NIA)

Franco Todero novi pokrajinski koordinator tržaških socialistov

»PSI preživlja zelo hudo krizo a ima še veliko zdravih energij«

Franco Todero je novi pokrajinski koordinator, skratka politični tajnik tržaških socialistov. Njegova izvolitev predstavlja veliko presenečenje, saj Todero ne sodi v nomenklaturo PSI, čeprav je skoraj trideset let član te stranke, v katero se je vpisal že kot dijak, ko je simpatiziral za levičarsko strujo pokojnega Lombardija. Star je 44 let in je trenutno zaposlen kot funkcionar pri tržaški podružnici Zavoda za zunanjo trgovino (ICE), dolgo let pa je bil sindikalist CGIL, kjer je bil nazadnje član deželnega tajništva. Pogovor z njim smo začeli z vprašanjem, kako je pravzaprav dozorela ta njegova kandidatura in zakaj je, spričo hude krize PSI, sploh sprejel to odgovornost.

Sprejel sem to gotovo v tem trenutku zelo zahtevno nalogo, ker sem po naravi optimist in ker verjamem, da je politika še kako potrebna za italijansko demokracijo. Hkrati pa sem trdno prepričan, da je politika, ki je stremela le po oblasti, dokončno pokopana in da je treba glede tega začeti vse znova.

PSI se tako v Trstu, kot v Rimu, nahaja v precej težkem in torej nezavidljivem položaju. Kaj mislite o trenutnem stanju stranke?

PSI ima nedvomno - kot dolgoletna vladna stranka - velike odgovornosti, da smo se danes znašli v tem kritičnem položaju. Prepričan pa sem tudi, da ima naša stranka v sebi še veliko zdravih energij in da lahko, kljub vsemu, nudi svoj doprinos za izhod iz te gospodarske in splošne institucionalne krize.

Ali ste za Craxija ali za Martellija?

Problem PSI ni danes biti za enega ali za drugega, kar bi samo ustvarjalo nove struje in nove nepotrebne kontrapozicije. Važno je, da čimprej oblikujemo novo in jasno politično linijo in strategijo. Martelliju je treba vsekakor priznati, da je s svojimi nedavnimi izjavami odprl v stranki prepotrebno notranjo debato, ki smo jo vsi zelo pogrešali.

Kaj pa tržaška PSI?

Tudi pri nas je treba premostiti preživelo logiko notranjih struj in

Franco Todero

komponent ter privilegirati vsebine. Vrniti se moramo spet k politiki, ki daje prednost vsebinam in ne strankarskim igram.

V Trstu to ne bo lahko, tudi zato, ker mesto spi neke vrste spanje pravičnega. Gospodarska kriza je vse hujša, mesto pa iz dneva v dan zamuja priložnosti, ki mu jih nudijo spremenjene razmere v bližnjem in širšem zaledju.

Mislim, da je naše mesto prišlo na ključno razpotje. Ali bo nadaljevalo po dosedanji poti, ki pelje v propad, ali pa se bo končno začelo resno soočati s svojim položajem, s svojimi problemi in tudi s perspektivami. Šele ko bo Trst takorekoč resno obračunal s samim sabo bo lahko računal na neko svetlejšo bodočnost.

Ali ni tako razmišljanje v nasprotju z vašim volilnim zavezništvom z Listo za Trst?

Dogajanja zadnjih mesecev in tednov so presegla to zavezništvo, ki je sedaj - vsaj kar se mene tiče - dokončno preživelo. Tržaška situacija nam ne dovoljuje več, da slepomišimo in da demogoško obravnavamo za to mesto življenjske probleme.

Bi lahko bili jasnejši?

Poglejmo naše gospodarstvo, naše pristanišče, krizo industrije in podobno. Vsi nekam tarnajo in mečejo krivdo na zunanje dejavnike, medtem ko je treba odgovornosti iskati tudi v naši stvarnosti. Poglejmo vprašanje tako imenovanega bilingvizma, ki ga Lista - ko se ji splača - redno potegne na dan. Tega problema ni, medtem ko se resno postavlja problem sožitja in sodelovanja med raznimi komponentami, ki živijo v tem mestu.

Odnosi med slovensko manjšino in tržaško PSI so v bližnji preteklosti doživeli precej težkih in kritičnih trenutkov, tako da je danes marsikaj ostalo še nerazčiščeno, kar negativno pogojuje in otežkoča tudi delo samih slovenskih socialistov.

Tega se zavedam in ne skrivam teh težav, prepričan pa sem, da se jih lahko premosti. Jaz sem vsekakor mnenja, da je bodočnost Trsta edinole v odprtosti do sosedov in v sodelovanju med vsemi njenimi komponentami, med katerimi igrajo seveda Slovenci zelo važno vlogo.

Kot pokrajinski tajnik se boste morali takoj soočati s krizo pokrajinske uprave, ki tvega komisarsko upravo in torej nove volitve.

Treba je najti sporazum za izvolitev novega odbora, saj bi bile predčasne volitve - ob pomanjkanju volilne reforme - v teh pogojih samomorilske in seveda zelo škodljive. Kakršnakoli politična rešitev z MSI je za socialiste nesprejemljiva, medtem ko obstajajo po mojem pogoji za sodelovanje s tistimi strankami, ki so nam blizu po vsebini in po idejni zasnovi.

V Furlaniji se marsikdo ogreva za popolno samostojnost deželne PSI, skratka za odcepitev od Rima in za oblikovanje nove stranke. Kakšno je vaše stališče glede tega predloga?

V Trstu, če se ne motim, smo o tem vprašanju doslej premalo razpravljali. Problem odnosov z Rimom obstaja in ga ne gre podcenjevati, vse morebitne odločitve pa bomo morali sprejeti, ko nam bo jasno, kaj smo oziroma kaj hočemo biti. Tudi na tem področju bomo morali dati prednost vsebinam in ne samo zasledovati Severne ligo.

SANDOR TENCE

Onesnaženost Črnega morja v ospredju včerajšnjega dne na kongresu o Sredozemlju

Sredozemlje je še naprej pod drobnogledom okrog 800 znanstvenikov in raziskovalcev, zbranih na 33. kongresu mednarodne komisije za znastveno raziskovanje Mediterana - CIESM na tržaški Pomorski postaji. Gre za bienalni kongres, ki ima sloves najpomembnejšega znanstvenega srečanja na temo morja v svetovnem merilu. Ravno zaradi svoje značilnosti napol zaprtega morja, je namreč Sredozemsko morje mogoče uporabljati kot model za oceanološke študije, pri katerih imajo danes glavno besedo sateliti s svojimi vesoljskimi televizijskimi ugotavljanji in monitoražami.

Včerajšnji kongresni dan je bil posvečen hudo onesnaženemu Črnemu morju, o katerem so tokrat prvič »nenadzorovano« govorili ruski in ukrajinski znanstveniki. V tem okviru je prišla do izraza tudi pomembna vloga tržaških znanstvenih struktur pri raziskovanju morja, kot na primer pri skupnem projektu Črno morje-Jadran, ki ga je spodbudil krajevni Laboratorij za pomorsko biologijo z namenom, da bi preučevali vodne kulture in ribolov, stopnjo onesnaženosti voda in geološko morfologijo Črnega morja, katere analizo je že pred okrog petnajstimi leti začel tržaški Eksperimentalni geofizični observatorij v sodelovanju z drugimi ustanovami.

Med temami, ki so bile včeraj predmet specializiranih zasedanj, je posebno zanimanje zbudil projekt za globinska vrtanja v Sredozemskem morju: sektor poseganja - so ugotovili kongresisti - ki služi za preverjanje hipotez o evoluciji odnosov med celinami. Prav Italija ima - je bilo poudarjeno - s paralelnim razvojem svojih raziskovanj o seizmoloških profilih vodilni položaj na tem področju. Nadaljnje teme v včerajšnji razpravi so zadevale dinamiko ribjih populacij v Sredozemlju, kemično sestavo njegovega dna in razvoj specifičnih mednarodnih projektov.

Kot smo že poročali, spremlja tržaški kongres vrsta paralalenih prireditev, med katerimi sta likovna razstava znanstvenikov-umetnikov in razstava morskih fosilov, medtem ko sta dve tržaški raziskovalni ustanovi - Geološki inštitut in Laboratorij za morsko biologijo - preteklo nedeljo sodelovali na regati Barcolana. Zanimivo azstavo fosilov sta oskrbeli specializirani tvrdki Coelodus iz Trsta in Geolinea iz kraja Campeglio di Faedis, medtem ko se na likovni razstavi predstavljajo francoski, slovenski, grški in številni domači ustvarjalci s svojimi morskimi pejsaži in velikimi raznobarvnimi ribami, upodobljenimi v najrazličnejših tehnikah. Razstava, ki nosi naslov »Morje: umetnost in znanost«, bo odprta do vključno sobote, ko se bodo z bolj družabnim delom sklenili tudi tržaški kongresni dnevi.

Samo še do jutri razdeljevanje dodatne tranše bencinskih bonov

Samo še danes in jutri je čas za dvig bencinskih bonov za dodatnih 120 litrov goriva. Razdeljevanje se bo namreč zaključilo jutri. Kot znano, lahko bone dvignejo vsi upravičenci, ki so januarja prejeli prvi sveženj. Spomnimo naj tudi, da je treba za dvig bonov imeti s seboj prometno dovoljenje vozila, za katerega smo svojčas izpolnili prošnjo za bone, in veljavni osebni dokument.

Zasebni upravičenci bodo lahko dvignili bone v občinskih izpostavah danes in jutri od 15. do 20. ure, pri Sv. Ivanu in Sv. Jakobu pa samo jutri z istim urnikom.

V okoliških občinah bodo bone razdeljevali na županstvu v Nabrežini in v Dolini (danes in jutri od 9. do 13. ure), na repentabrskem županstvu (samo jutri od 10. do 13. ure), na zgoniškem (samo jutri od 9. do 13. ure) in v tehničnem uradu Občine Milje (danes in jutri med 15. in 19. uro).

Za podjetja in ustanove pa še naprej velja, da lahko dvignejo bone na sedežu ACI (Ul. Cumano 2) od 15.30 do 19.30.

Večer s književnikom in politikom Cirilom Zlobcem v Gregorčičevi dvorani

Ne ponujam svoje resnice, to je le predlog za dialog

Iz politike se umika, ker po njegovem mnenju vsaka doba potrebuje primerne ljudi. V času priprav na samostojnost in pri uvajanju v demokracijo je bil najbrž koristen bolj humanistični profil, ki je lahko na dogajanje gledal tudi z neko kulturniško distanco in je bil sposoben posredovanja. Sedaj, v dobi strank in neposrednega strankarskega boja, so potrebni novi obrazi. Zato se član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec umika in se pripravlja na to, da postane državljan Ciril Zlobec.

Tako je v torek zvečer pojasnil svoj umik iz politike član predsedstva Slovenije, ki je prišel v Trst na povabilo SKGZ, da bi tukajšnji publiki predstavil svoj zadnji trud, kjigo »Lepo je biti Slovenec, a ni lahko«, ki je tudi v matični Sloveniji v središču pozornosti predvsem zaradi polemike, ki se je vnela med Zlobcem in obrambnim ministrom Janezom Janšo. Če je bilo, kot pravijo poročevalci, ob predstavitvi knjige v Ljubljani vzdušje napeto in hladno, je v torek v Trstu zavela sproščena primorska toplina. Za udeležence večera - pa naj so soglašali z njim ali ne - Ciril Zlobec ni bil samo ugleden slovenski književnik in politik, pač pa tudi prijatelj in tovariš. Kraški sin iz Ponikev je spregovoril ljudem o stvareh, ki so jih želeli slišati, odprl je svojo primorsko dušo, govoril je njihov jezik pa čeprav tu pa tam, kot je sam opozoril, z nekoliko ljubljanskim naglasom.

Bolj kot o sami svoji knjigi je Zlobec govoril o anekdotah, ki so ji botrovale. In pritrdil je Miranu Košuti, ki ga je predstavil in vodil večer, v ugotovitvi, da je knjiga nastala kot odgovor na knjigo Janeza Janše, vendar pa ni samo odgovor obrambnemu ministru. Najbrž bi nastala - v tej ali nekoliko drugačni obliki - v vsakem primeru: dveletno zgodovinsko obdobje, ki je peljalo Slovenijo v demokratizacijo, v odcepitev od Jugoslavije, v samostojnost in končno v OZN kot samostojno članico, je bilo preveč dražeče, preveč nabito z dogodki, preveč prelomno, da ne bi Zlobca pesnika, esejista in humanista, dobrega poznavalca človeške notranjosti sililo k razmišljanju. Kako vojna zoži človeka (opazoval je, kako različno so se vedli isti ljudje, morda še v istem dnevu glede na to, ali so nosili unoformo ali ne), kaj pomeni junaštvo, zakaj je Nemčija, v drugi svetovni vojni smrtni sovražnik Slovencev, prva tako odločno podprla Slovenijo in Hrvaško v prizadevanjih za samostojnost, kako zgodovinske trenutke doživlja majhen narod, kot je slovenski...

Na dveletno obdobje, ki je bilo nabito z zgodovinskimi razvodji, je Zlobec pogledal ne faktografsko, pač pa je dogajanje ponotranjil, zrl nanj z notranjimi očmi, da bi razmišljal o zapletenih problemih, ki so odraz človeške duše. In zato je neizbežen tudi Zlobčev zaključek: s sprejetjem v OZN se za Slovenijo končuje zgodovinsko obdobje in se začenja vsakdanjost - mukotrpna zaradi gospodarskih in socialnih težav, s katerimi se spoprijema slovenska družba - a vendarle vsakdanjost v normalnem življenju, ko človek vstane, se umije, odide v službo, se vrne domov, skuha kosilo, zvečer si morda privošči kino, sede pred televizijo ali pokramlja s prijatelji. In prav v tej vsakdanjosti, meni Zlobec, »bomo Slovenci pokazali, koliko nas je v hlačah«: če so sposobni gospodarstveniki, inženirji, pisatelji, obrtniki... Prelomni zgodovinski trenutki nudijo človeku sorazmerno lahko odločitev, saj je ločnica jasna, izbirati mora med dvema alternativama, vsakdanje življenje z vsemi svojimi vmesnimi toni, z vsemi sivinami med črnim in belim zahteva po svoje veliko več poguma.

Zlobčeva knjiga in Zlobčevo razmišljanje težijo k razbijanju mitov, tudi mita desetdnevne osamosvojitvene vojne. In zato je skoraj naravno, da je prišel v konflikt s tistimi, ki bi radi »imidž zaslug obdobja desetdnevne vojne razpotegnili v navadno življenje«. V uvodni besedi in v odgovorih poslušalcem se je Zlobec nekajkrat obregnil zoper obramnega ministra. Navidez z veliko mero humanizma, izhajajoč iz kolektivnih psiholoških potez slovenskega naroda, a s prikritimi ostmi, ki so povsem upravičile njegov priimek. Kot na primer, ko je govoril o slovenski nevrozi - sicer precej značilni za vse majhne narode - ki izhaja iz dejstva, da se nadpoprečna kolektivna inteligenca sprošča na premajhnem tržnem prostoru: Slovenec lahko napiše še tako lepo pesem, a ne bo imela odmeva, če je v prevodu ne osvoji, spozna in vzljubi velik narod; nekdo je kot strateg sposoben voditi milijonsko vojsko, a se mora zadovoljiti s poveljevanjem slovenskim teritorialcem; nekdo...

Večer je ponudil v razpravo in razmišljanje veliko vprašanj (tako o sedanjosti kot preteklosti), začinjenih z bogato anekdotiko. In ob tistih, ki jih je navedel gost iz Slovenije, velja zabeležiti še utrinek, ki so ga zapazili poročevalci: med tistimi, ki so se zbrali, da bi prisluhnili Zlobcu, je bil, dokaj nenadejano, tudi Vinko Levstik, ki je kupil izvod knjige in prosil avtorja za podpis. Zlobec se je, kot pri vseh ostalih, prijazno odzval vabilu. Ostaja vprašanje, kaj je napisal v posvetilu.

Tudi ta, sicer marginalna epizoda, je bila v skladu z zaključkom, ko je Zlobec poudaril, da s knjigo in s svojimi besedami ni hotel ponuditi neke svoje za vse zveličavne resnice, pač pa samo svoje poglede kot predlog za dialog, tudi s polemiko, tudi z ostro konfrontacijo.

Res je. Lepo je biti Slovenec, ni pa lahko. Nedvomno je pa lažje, ko si v krogu prijateljev, ko občutiš neko sozvočje, kjub različnosti pogledov, kot v torek zvečer v Gregorčičevi dvorani.

VOJMIR TAVČAR

Dve poučni videokaseti deželnega tiskovnega urada za vse šole

V teh dneh so po šolah raznih stopenj naše dežele začeli razdeljevati dve videokaseti, ki ju je pripravil center za televizijske oddaje pri tiskovnem uradu deželne uprave Furlanije-Julijske krajine. Gre za dokumentarec o tržaškem Krasu in o gledališču Verdi.

Vseh videokaset je 1.800, zaenkrat pa so jih razdelili osnovnim, nižjim in višjim srednjim šolam v pordenonski pokrajini, v kratkem pa jih bodo dodelili še šolam v ostalih treh pokrajinah naše dežele. Za šole s slovenskim učnim jezikom so pripravili slovensko verzijo dokumentarca o Krasu, ki je opremljen še z brošuro.

Z vidika slike je seveda še posebej privlačna videokaseta o tržaškem Krasu, ki nudi - tako pravijo pri deželnem tiskovnem uradu - veren in izčrpen prikaz številnih znamenitosti Krasa. Druga videokaseta, ki nosi naslov »Gledališče v osrčju Evrope, tržaški Verdi« pa prikazuje dolgo pot te operne hiše, ki je začela delovati v Trstu že pred 190 leti.

■ **Danes ob 17.30** bo v Novinarskem krožku javna razprava o načrtu za restrukturiranje glavne bolnice. Prireja jo sekcija DSL zdravstvenih delavcev, posegli pa bodo Diana De Rosa, predstavnica DSL v jamstvenem odboru Tržaške KZE, deželna svetovalka Perla Lusa in vodja pediatrične klinike Franco Panizon.

Delavske zadruge predstavile svojo skrb za zaščito odjemalca

Razvrednotenje lire ne bo ostalo brez vpliva na gibanje inflacije

Predsednik Delavskih zadrug - Cooperative Operaie za Trst, Istro in Furlanijo Olinto Parma je včeraj skupaj s sodelavcema Liviom Crevatinom in Marcellom Cancianijem javno predstavil iniciativo za nadzorovanje oziroma zamrznjenje inflacijske rasti in torej za zaščito porabnika. Kot smo že poročali, so namreč Delavske zadruge od 14. septembra do 31. oktobra letos zamrznile cene vseh - okrog pet tisoč - proizvodov v svoji ponudbi, medtem ko bodo cene okrog 450 artiklov znamke COOP zamrznjene vse do konca leta.

Kaj se bo zgodilo po teh datumih, pa predstavniki zadrug ne morejo napovedati, čeprav - so opozorili - je najbolj verjetno, da bo devalvacija lire vplivala na rast cen na drobno. Delavske zadruge za sedaj vzdržijo pritiske grosistov, ki so za nekatere proizvode že povišali nabavne cene. Grosistične cene govejega mesa, ki ga zadruge uvažajo iz Slovenije in Hrvaške, so se na primer že zvišale za 6 odstotkov, odjemalci na drobno pa tega niso občutili. Pri COOP so vsekakor odločeni nadaljevati po tej poti - je bilo rečeno na tiskovni konferenci - tudi zato, ker tako ščitijo obseg svojega prometa, ki bi sicer nujno upadel. Za sedaj taka strategija daje sadove, saj pri Delavskih zadrugah predvidevajo, da bodo kljub zamrznjenju cen povišali letošnji obseg prometa od lanskih 150 na 160 milijard lir.

Spričo zastoja, če že ne padca v povpraševanju, so se pri COOP odločili, da začasno prevzamejo vlogo kompenzatorja med povišanimi cenami pri dobaviteljih in zamrznjenimi cenami v lastnih prodajalnah, pri čemer upajo v nekakšno uravnavalno vlogo tržišča. Ob tem pa Delavske zadruge zahtevajo, da nadzor nad cenami ne bo zadeval samo distribucije, ampak naj zajame vso verigo cen.

Za dokaj številne proizvode - poleg omenjenega govejega mesa - se povišanje cen vsekakor napoveduje že pred koncem leta, še zlasti za proizvode, uvožene iz Nemčije, kot so sladkarije in jogurt. Bližnje podražitve se obetajo tudi pri francoskih sirih in drugih mlečnih izdelkih, iz teh predvidevanj pa niso izvzeti niti italijanski proizvodi, ki so vezani na uvoz surovin, plačanih v markah ali dolarjih, in sicer v prvi vrsti suhomesnati in razni drugi embalirani proizvodi. Posebno poglavje pa predstavljata sadje in zelenjava, katerih cene sledijo sezonskim in meteorološkim nihanjem, medtem ko so na primer prevozni stroški v tem trenutku mnogo nižji od tistih iz istega obdobja lani. Splošna konjunktura - so za konec opozorili predstavniki tržaških Delavskih zadrug - pa bo vsekakor odvisna tudi od sprememb, do katerih bo zaradi krize nujno prišlo v obnašanju odjemalcev, ki bodo vse manj nagnjeni k nakupu luksuznih proizvodov in mesa ter se vse bolj usmerjali na tradicionalne živilske proizvode.

V marketu COOP (Foto Križmančič)

Deželni odbor je nakazal več kot milijardo lir

Sredstva za preučevanje onesnaženosti zraka

Stopnja onesnaženosti zraka je tudi pri nas že davno presegla mejo, do katere smo bili lahko - čeprav nekoliko neodgovorno - brez skrbi. Šele pred kratkim pa so pristojni organi v središču mesta začeli preverjati, koliko je strupen zrak, ki ga vdihavamo in kakšen hrup nas obdaja. O verodostojnosti dobljenih podatkov, predvsem pa o merilih, s katerimi so določali mejo sprejemljivosti škodljivih snovi in trušča za ljudi, so se vnele številne polemike, vsi pa so soglašali s trditvijo, da je treba vprašanju posvetiti več pozornosti in seveda tudi sredstev. Zato je vsekakor razveseljivo dejstvo, da je deželni odbor odobril nakazilo v višini ene milijarde in dvesto milijonov lir, ki naj bi jih tržaška pokrajina porabila za popis snovi, ki sestavljajo ozračje v mestu in za raziskave o kakovosti zraka in zvočnega onesnaženja v Trstu.

Znesek je glede na trenuten finančni položaj precej visok, deželni odbor pa ga je lahko nakazal po predhodni odobritvi ministrstva za okolje, vsekakor pa projekt sodi v okvir triletnega vsedržavnega načrta o zaščiti okolja, posebej tistega dela, ki se zavzema za očiščenje zraka in za odstranitev zvočnih »motilcev«. Projekt, ki se nanaša na Trst, naj bi se delil v več faz: najprej bi morali evidentirati glavne povzročitelje onesnaženosti zraka, zato nameravajo popisati razne industrijske objekte in ugotoviti, kakšen je prispevek mestnega prometa. Zato nameravajo poleg obstoječih postaviti še druge naprave, s katerimi bodo predvsem v mestnem središču vsak dan merili stopnjo onesnaženosti. Dobljene podatke bodo seveda sproti preverjali in na njihovi osnovi skušali usmerjati razne posege, s katerimi naj bi najprej blažili, nato pa celo odpravili onesnaženost. Posebno pozornost bodo namenili tudi preučitvi položaja v tržaški industrijski coni. V zaključni fazi, ki naj bi zagotovila resanacijo, pa naj bi k projektu pristopile tudi javne uprave in Krajevna zdravstvena enota.

V okvir splošnih prizadevanj za odpravljanje onesnaženosti zraka, pa sodi tudi posvet, ki ga ta petek prirejata tržaška pokrajinska uprava in združenje Usci (združenje statističnih uradov italijanskih občin). Gre za seminar o uporabi lišajev in rastlin kot bio-indikatorjev pri preučevanju onesnaženosti zraka. Na posvetu, ki bo trajal ves dan v kongresni dvorani Padriškega centra za znanstvene in tehnološke raziskave, bodo izmenjali podatke in izkušnje, ki so si jih nabrali v raznih pokrajinah.

Dopoldne bo univerzitetni profesor Pier Luigi Nimis predstavil rezultate, do katerih so se dokopali s pomočjo bio-indikatorjev. Popoldne pa bodo prikazali druge raziskave in njihove statistične obdelave.

Danes začetek del za odprtje prednostnih stez za avtobuse na ulicah F. Severo in G. Carducci

Danes bodo tržaški občinski uslužbenci začeli z deli za preureditev prometa na nekaterih posebno občutljivih točkah oziroma odsekih mestnega cestnega omrežja, in sicer na ulicah Fabio Severo ter Giosuè Carducci in v njihovi neposredni bližini, kjer bodo uredili prednostne steze za avtobuse oziroma za javni promet.

Kot piše v zadevni županovi odredbi, je takšna preureditev prometa potrebna, ker gost avtomobilski promet, pa tudi nepravilno parkirani avtomobili. zdaj povzročajo veliko težav avtobusom in sploh javnemu prometu, ki se odvija z velikimi zamudami, kar ima seveda tudi negativne posledice ekonomskega značaja.

Prednostne steze za javni promet bodo odprli: prvič, na Ul. Carducci med ulicama Maiolica in Santorio, in sicer za promet v smeri proti Ul. Santorio; drugič, na Ul. Severo med Ul. Cicerone in Trgom Dalmazia, in sicer za promet v smeri proti Trgu Dalmazia. Vzporedno s tem bodo uvedli prepoved parkiranja vozil na desni strani Ul. Carducci od Ul. Santorio do ul. della Maiolica, na levi strani Ul. Severo od Ul. Cicerone do Trga Dalmazia ter na obeh straneh Trga Goldoni.

Ob tem bodo tudi uvedli nekaj sprememb v neposredni bližini omenjenih ulic in trgov. Tako bodo uredili parkirišče za motorna kolesa na Ul. Giulia, in sicer med hišnimi številkami 8 in 10. Prepoved parkiranja bo odslej veljala tudi na začetnem delu Ul. della Maiolica, a to le v delavnikih od 7. do 21. ure. Kjer bodo uvedli prepoved parkiranja, bodo na nekaterih mestih dovolili ustavljanje vozil za natovarjanje in raztovarjanje.

Kot beremo v županovi odredbi, bo redarska služba poskrbela, da bodo s pajkom odpeljali avtomobile, ki bodo parkirani na nedovoljenih mestih in ovirali javni promet. Seveda pa bodo vsa ta nova določila začela veljati šele potem, ko bodo občinski uslužbenci postavili ustrezne table.

Danes okrogla miza WWF o konferenci v Riu de Janeiro

»Biološka različnost: od zaključkov mednarodnega vrha v Rio de Janeiru do možnih krajevnih implikacij«; to je sicer zahtevna, a zanimiva in aktualna tema okrogle mize, ki jo prireja tržaška sekcija WWF danes ob 18. uri v gledališču Miela. Prav biološka različnost, ki je naravovarstvenikom tako pri srcu, je bila eden od argumentov, glede katerega se na brazilski konferenci niso mogli dogovoriti, predvsem zaradi nepopustljivosti ZDA. O tem vprašanju bo na današnji okrogli mizi spregovoril član vsedržavnega WWF Paolo Lombardi, eden od udeležencev zasedanja v Rio de Janeiru. O raznih aspektih vprašanja bodo nato spregovorili krajevni strokovnjaki: Pierluigi Nimis in Livio Poldini z departmaja za biologijo na Tržaški univerzi, ravnatelj naravoslovnega muzeja v Trstu Sergio Dolce ter Decio Ripandelli s tržaškega Mednarodnega centra za genetsko inženjerijo in biotehnologijo.

Sledilo bo predvajanje filma Anima mundi režiserja Geodfreya Reggia z glasbo minimalista Philipa Glassa. Tri filme Geodfreya Reggia bodo nato vrteli v Mieli tudi v nedeljo popoldne (ob 18. uri), prav tako na pobudo WWF.

Svetovalsko vprašanje deželne DSL o soudeležbi Dežele v družbi Insiel

Družba Stet grupe IRI je pred kratkim prevzela informatsko družbo Finsiel, ki prav tako sodi pod okrilje državnega industrijskega koncerna. Ta poteza je tudi v deželnih krogih zbudila veliko pomislekov in celo polemike, včeraj pa so se o zadevi oglasili deželni svetovalci DSL, ki so na predsednika deželnega odbora Turella naslovili interpelacijo. Bratina, Travanut in Padovan opozarjajo, da je operacija zbudila nemalo dvomov v ekonomskih in finančnih krogih tako v Italiji kot v tujini, zaradi česar so delnice Stetdoživele zaskrbljujoč padec na borzi. Pri tem svetovalci opozarjajo, da je Finsiel med drugim lastnica 52 odstotkov glavnice tržaške družbe Insiel, ki skrbi za informatizacijo krajevnih uprav in katere manjšinski delničar je s 44,5 odstotki Dežela Furlanija-Julijska krajina. Prav s tem v zvezi trojica svetovalcev sprašuje Turella, ali se mu zdi koristno, da je Dežela še naprej solastnica družbe, ki je bila vključena v grupo, katere strategija nima nič skupnega s potrebami in željami deželne oziroma krajevnih uprav. Bratina, Travanut in Padovan želijo tudi izvedeti, ali so bile že podpisane - in če so bile, v kakšni meri - nove delnice družbe Insiel, ki mora doseči glavnico v znesku štirih milijard lir, kot to predvideva finančni zakon za leto 1992, povrhu pa jih zanima predvsem, ali se morebitno tovrstno finančno breme Deželi sploh še splača.

■ **Novi avstrijski konzul** v Trstu Ingo Mussi se je včeraj mudil na predstavitvenem obisku pri tržaškem županu Staffieriju in pri deželnem vladnem komisarju Vitiellu. Obe srečanji sta nudili priložnost za pregled sodelovanja Trsta in Furlanije-Julijske krajine z Avstrijo na raznih področjih. Posebno pozornost so posvetili možnosti, da bi se Avstrija bolj poslu-ževala tržaškega pristanišča.

Avtobus povozil pešakinjo ki je prečkala Ul. Carducci

Na Ul. Carducci se je včeraj okrog poldne pripetila huda prometna nesreča. Avtobus je namreč podrl pešakinjo, ki je prečkala ulico, in jo resno ranil, saj so jo v katinarski bolnici sprejeli s pridržano prognozo.

Ponesrečenka je 56-letna Marcella Andermarch, stanujoča v Ul. Buie d' Istria 2 v Trstu. Ženska se je nekaj po 12. uri nahajala na središčni Ul. Carducci ter jo pri hišni številki 39 skušala prečkati. Prav tedaj pa je po njej vozil avtobus proge 20 v smeri proti Borznemu trgu. Očitno ženska ni opazila vozila, pa tudi šofer avtobusa je po vsej verjetnosti zagledal pešakinjo šele, ko je bilo prepozno, ter jo povozil.

Na kraj nesreče je nemudoma prišel rešilec KZE in Andermarchevo odpeljal v katinarsko bolnico. Tu so jo sprejeli na nevrokirurškem oddelku, kot rečeno, s pridržano prognozo. Ženska si je namreč nalomila lobanjo ter utrpela več drugih ran in udarcev. Nesreča je povzročila velik preplah tudi na avtobusu, ki je sunkovito zabrenzal, a pri tem se ni nihče izmed potnikov ranil. Izvide o nesreči so opravili mestni redarji.

V Devinu prijeli mladega iz Osijeka v ukradenem avtu

V okviru širše akcije proti kriminalu v tržaški pokrajini so agenti devinsko-nabrežinskega policijskega komisariata v noči med torkom in sredo pri bencinski črpalki Agip ob avtocesti pri Devinu zasačili hrvaškega državljana v ukradenem avtomobilu in ga aretirali. Aretiranec je 23-letni Milislav Cerović iz Osijeka, našli pa so ga v večjem avtomobilu, ki je bil ukraden pred nekaj dnev v okolici Trenta.

Mladeniča sta prijela agenta devinsko-nabrežinskega letečega oddelka Luca De Cecco in Alessandro Marizza. Kakor hitro sta zagledala Cerovića, sta zasumila, da z njim nekaj ni v redu. In dejansko se nista motila. Zadevo zdaj preiskuje namestnica državnega pravdnika pri tržaški okrožni preturi E. Bigattin.

»Urad na kolesih« na Borznem trgu

Mnogi so včeraj kar obstali, ko so sredi Borznega trga videli velik tovornjak, spremenjen v premični urad. Gre za van, ki ga je japonska firma Minolta preuredila v propagandne namene in s katerim od poletja predstavljajo svoje proizvode okoli po Evropi.

To zanimivo pobudo je izkoristilo podjetje Logos, zastopnik za Trst in Gorico japonske firme, da lahko na nenavaden in prijeten način predstavi tudi širšemu občinstvu zadnje novosti s področja pisarniške opreme.

Tovornjak, ki se spremeni v urad velikosti kar 80 kvadratnih metrov, je popolnoma opremljen. Poleg predstavitvenih prostorov je na razpolago še majhen urad za zasebne pogovore, opremljen je s telefonom, faxom, klimatizacijo, barom, računalnikom in audio-video sistemom z velikim ekranom.

V Trstu predstavljajo novo serijo ekoloških strojev, ki so zgrajeni upoštevjaoč nasvete Svetovnega sklada za varstvo narave (WWF) in so jih pred nedavnim predstavili v Milanu na sejmu Smau.

Tovornjak se bo ustavil v Trstu še danes do 19. ure.

†

Nenadoma nas je zapustil naš dragi

Bogdan Kuret

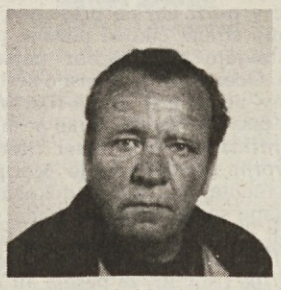

Pogreb bo jutri, 16. oktobra, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v ricmanjsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo oče Silvester, sestri Milena s Francem in Danila z Edvinom, vnukinje Tanja, Vesna in Lorena ter ostali sorodniki.

Ricmanje, Koper, Dolina, 15. oktobra 1992

Godbeniki iz Nabrežine so gostovali v Sassuolu

Godbeno društvo Nabrežina je bilo prve dni oktobra na izletu in gostovanju v kraju Sassuolo (v pokrajini Modena). Izlet in koncerte še ostalih godb na pihala na tem srečanju je organizirala Vsedržavna zveza godb na pihala ANBIMA.

Udeleženci izleta iz Nabrežine s svojim predsednikom so nam o tem gostovanju poslali kar precej podatkov, ki kažejo, kako je to gostovanje uspelo in kako se tudi te vrste godbenih ansamblov med seboj povezujejo, v želji po vse tesnejšem sodelovanju in prijateljstvu.

Skupaj s člani godbe se je izleta v Sassuolo udeležil tudi devinsko nabrežinski župan Vittorino Caldi. V prostorih občinske uprave v Sassuolu so gostje iz Nabrežine - srečanja so se udeležile še godbe na pihala iz Irsina (Mantova) in iz kraja Novi v pokrajini Modena - sprejeli predstavniki kraja Sassuolo. Tu so župani vseh teh občin tudi spregovorili in med njimi je razmere in življenje v devinsko nabrežinski občini lepo orisal župan Caldi, ki je predvsem podčrtal pomen slovenske manjšine v tej občini, ki močno prispeva, je dejal, s svojim delovanjem h krepitvi kulturnega življenja na tem območju.

Čeprav je vreme nagajalo, so imele vse štiri godbe na trgu v Sassuolu že kratek koncert, kateremu je sledila zvečer družabna prireditev, na kateri so mladi iz nabrežinske skupine zapeli, ob spremljavi harmonike, več slovenskih pesmi. Vsi so mladim pevcem zaploskali in pokazali navdušenje nad lepoto slovenskih pesmi.

Naslednji dan je bil v dopoldanskih urah še kratek nastop godb na glavnem trgu, kjer bi morale nastopiti tudi popoldne, zaradi slabega vremena pa so glavni koncert priredili v krajevnem gledališču, kjer je prvo nastopilo prav godbeno društvo Nabrežina. Godbo in njeno zgodovino je na koncertu predstavila komaj 13-letna Sara Pertot, ki je to delo opravila prvič, a zelo dobro in uspešno.

Ob koncu koncerta so sledili pozdravi, predsednik godbenega društva Nabrežina Karlo Gabrovec pa je izročil predsedniku godbe Sassuolo v zahvalo za sprejem in gostitev košaro z domačim vinom, žganjem in »presenci« in še skulpturo iz nabrežinskega kamna, ki jo je izdelal domačin Milan Pernarčič.

N.L.

Na sliki nabrežinska godba po ulicah Sassuola.

Dva natečaja revije Mladika

Uredniški odbor Mladike razpisuje natečaj za fotografije (po možnosti črnobele) za naslovno stran revije. Namen natečaja je odkrivati nove talente. Tematika ni predpisana, vendar naj ustreza značaju revije (narava in okolje, letni časi, enografija, naši spomeniki, naši prazniki). Nagradni sklad predvideva 100 tisoč lir nagrade za prvo mesto, 50 tisoč za drugo in več odkupnih nagrad po 30 tisoč lir. Oblika izdelka naj ustreza prostoru, ki je odmerjen sliki na naslovni strani Mladike.

Izdelke (vsak udeleženec lahko predlaga največ tri) naj prijavljenci pošljejo na naslov: Mladika, »Fotografski natečaj 1992«, Ulica Donizetti 3, 34133 TRST - TRIESTE. Rok bo zapadel 31. decembra letos, izdelke pa bo ocenila posebna komisija, ki jo sestavljajo Marjan Jevnikar, Marjan Slokar, Edi Žerjal in Sergij Pahor.

* * *

Mladika razpisuje tudi XXI. nagradni literarni natečaj za izvirno še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi. Rokopise je treba poslati v dveh čitljivo pretipkanih izvodih na naslov Mladika, Ul. Donizetti 3, 34133 Trst, in sicer do 31. decembra 1992. Rokopisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali šifro. Točni podatki o avtorju in naslov naj bodo v zaprti ovojnici, opremljeni z istim geslom ali šifro. Teksti v prozi naj ne presegajo deset tipkanih strani, ciklusi poezije pa naj predstavjajo samo izbor najboljših pesmi. Ocenjevalno komisijo sestavljajo: univ. profesor in kritik Martin Jevnikar, pisatelj Alojz Rebula, pesnik Albert MIklavec, prof. Ester Sferco in odgovorni urednik revije Marij Maver. Mnenje komisije je dokočno. Na razpolago so naslednje nagrade: za črtico ali novelo znaša prva nagrada 200 tisoč lir, druga 150 tisoč, tretja nagrada pa 100 tisoč lir; za pesem ali ciklus pesmi znaša prva nagrada 100 tisoč lir, druga 70 tisoč, tretja pa 50 tisoč lir. Izid natečaja, ki je odprt za vse, bo razglašen ob slovenskem kulturnem prazniku - Prešernovem dnevu - na javni prireditvi in po časopisju.

Vsi teksti ostanejo v lasti Mladike. Nagrajena dela bodo objavljena v letniku 1993. Objavljena bodo lahko tudi druga dela, za katera bo komisija mnenja, da so primerna za objavo.

gledališča

Stalno slovensko gledališče
Gledališka sezona 1992/93

Danes, 15. t.m., ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Trstu ponovitev predstave HAMLET V PIKANTNI OMAKI. Abonma RED E.

Ponovitve jutri, 16. t.m., ob 20. uri - izven abonmaja, v soboto, 17. t.m., ob 20.30 - RED F in v nedeljo, 18. t.m., ob 16. uri - RED G.

Prodaja abonmajev vsak delovnik od 10. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, ul. Petronio 4, telefon 040/632664.

Že abonirane naprošamo, da dvignejo izkaznice čimprej.

Gledališče Rossetti
Stalno gledališče F-Jk

Gledališka sezona 1992/93: abonmaji pri osrednji blagajni v Galeriji Protti-tel. 630063 (urnik: vsak dan 9.00-12.30, 15.30-19; tel. 630063) in v gledališču Rossetti (Drevored XX. septembra 45 - tel. 567201 (urnik: vsak dan od 12-15.30, 16.30-20.

Od 21. oktobra dalje gostovanje gledališke skupine Glauca Maurija s Pirandellovo TUTTO PER BENE. Koledar za predprodajo vstopnic: jutri, 16. t. m. za premiero v sredo, 21. t. m., v soboto 17. t. m. za četrtek 22, v ponedeljek 19. za petek 23. in soboto 24, v torek 20. za nedeljo 25, v sredo 21. za torek, 27., v četrtek 22. za sredo, 28., v petek, 23. za četrtek 29., v soboto, 24. za petek 30, v ponedeljek 26. za soboto 31. oktobra in nedeljo, 1. novembra.

Gledališče Cristallo
La Contrada

Gledališka sezona 1992/93: v gledališču Cristallo, pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti, na sedežih sindikatov lahko vpišete abonma za novo gledališko sezono.

Nocoj ob 20.30 ponovitev dela Carpinterija in Faragune PUTEI E PUTELE. Nastopajo A. Reggio, M. Lo Vecchio, G. Saletta, O. Bobbio. Režija F. Macedonio.

razne prireditve

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo ponedeljkov večer 19. oktobra posvečen 200-letnici smrti vipavskega baročnega slikarja Antona Cebeja. O njegovem delu bo s pomočjo diapozitivov predaval umetnostni zgodovinar Ferdo Šerbelj iz Narodne galerije v Ljubljani. Začetek ob 20.30.

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, vabi v soboto, 17. oktobra, na občni zbor in volitve novega odbora. Na sporedu bo poročilo mentorja o splošnih smernicah kluba; poročilo predsednice, tajnika in blagajnika; načrti za delovanje v prihodnji sezoni in volitve. Začetek ob 18.30.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 1992-93

Aldo Nicolaj

Hamlet v pikantni omaki

Režija Žarko Petan

Danes, 15. oktobra, ob 20.30 - Abonma RED E

Prodaja abonmajev vsak delavnik od 10. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, telefon 632664. Že abonirane naprošamo, da dvignejo izkaznice čimprej.

razna obvestila

Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel v Trstu priredi tudi letos tradicionalno zimovanje med božičnimi počitnicami in v novembru seminar za otroške vrtnarice na temo Uporaba lutke v otroškem vrtcu. Informacije in vpis v Dijaškem domu, tel. 573141.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu prireja tečaj ŠOLSKE KNJIŽNICE od 19. oktobra do 25. novembra vsak ponedeljek in sredo od 15. do 18. ure pri Zvezi slovenskih kulturnih društev, Ul. sv. Frančiška 20, II. nadstropje. Informacije in vpisovanje v Narodni in študijski knjižnici (tel. 635629).

Sklad Mitja Čuk prireja dva tečaja angleščine: za začetnike in za dijake s srednjo stopnjo poznavanja jezika. Vse dodatne informacije dobite na sedežu Sklada, Narodna ul. 126, Opčine, tel. 212289, med 12. in 13. uro še jutri, 16. t. m.

KK Adria - odsek za telovadbo sporoča, da se začne telovadba danes, 15. t. m., ob 21. uri v telovadnici na Melari. Vpisovanje udeležencev, starih in novih, bo neposredno v telovadnici. Vabljeni.

ŠKD Tabor - Prosvetni dom. Do sobote, 17. t. m., zbiramo posteljnino in zimska oblačila za begunce iz BiH. Urnik: od 16. do 20. ure.

ŠKD Vigred obvešča, da so vaje otroškega zborčka ob ponedeljkih ob 16. uri za otroke, ki obiskujejo otroški vrtec in prve tri razrede osnovne šole; mladinskega pa ob četrtkih ob 17.30 za otroke, ki obiskujejo 4. in 5. razred osnovne šole ter nižjo srednjo. Vaje so v društvenih prostorih v Šempolaju. Otroci pridružite se nam!

V Bazovskem domu se je pričela telovadba za odrasle. Zainteresirane pričakujemo vsak torek ob 20. uri.

Il teatro delle bolle iz Trsta prireja 7. in 8. novembra v paviljonu M bivše umobolnice pri Sv. Ivanu tečaj iz rokohitrstva, ki ga bo vodil profesionalec Santosh Dolimano. Za informacije tel. na št. 360217.

Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič v Trstu obnavlja letno nagrado»Dr. Frane Tončič«, ki ima namen vzpodbuditi visokošolce, pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Nagrada je namenjena disertaciji, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila kandidatov visokošolski študij v obdobju med 1. junijem 1991 in 30. aprilom 1992. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije najkasneje do 20. oktobra t. l. Narodni in študijski knjižnici v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, nakar bo prejeta dela obravnavala komisija, ki jo bo imenoval Upravni odbor Sklada. Dobitnik nagrade, ki znaša 2 milijona lir, bo razglašen februarja prihodnjega leta.

Multimedialni tečaj slovenskega jezika, jezik in kultura, začetna stopnja in izpopolnjevalna stopnja za narečno govoreče (integracijski tečaj). Organizira Kinoatelje z ljubljansko Filozofsko fakulteto, Slavističnim društvom in ACLI iz Trsta. Informacije in vpisovanja: Tržaška knjigarna, Ul. sv. Frančiška 20, tel. (040) 635954.

Združenje Ljudska šola - Ul. C. Battisti 14/b - sporoča, da se danes pričnejo plesni tečaji. Interesenti naj se javijo v tajništvu vsak dan od 10. do 12. ter od 17. do 19. ure na tel. št. 634064-365785.

kino

ARISTON - 16.00, 18.45, 21.30 **La caduta degli dei**, r. L. Visconti.

EXCELSIOR - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 **Alien III.**, r. David Fincher, i. Sigourney Weaver.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 **Il tagliaerbe**, r. Stephen King.

NAZIONALE I - 15.30, 17.45, 19.55, 22.05 **Basic instinct**, r. Paul Verhoeven, i. Michael Douglas, Sharon Stone, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **I maliziosi turbamenti di Eva**. porn., □□

NAZIONALE III - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 **Moglie a sorpresa**, i. Steve Martin.

NAZIONALE IV - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 **Indocina**, i. C. Denevue.

GRATTACIELO - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 **Giochi di potere**, i. Harrison Ford.

MIGNON - 16.00, 18.00, 20.00, 20.00, 22.15 **Nel continente nero**, r. M. Risi, i. D. Abatantuono.

EDEN - 15.30, 21.30 **Lussurie sessuali delle casalinghe**, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 **Bat man - il ritorno**, i. M. Keaton, D. De Vito, M. Pfeiffer.

LUMIERE - 18.00, 20.00, 22.00 **Akira**, risani film.

ALCIONE - 17.00, 18.30, 20.15, 22.00 **In the Soup**, r. A. Rockwell, i. Jennifer Beals, Jim Jarmusch.

RADIO - 15.30, 21.30 **Delirio di femmine viziose**, porn., □□

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

prireja **danes, 15. t. m., v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20 z začetkom ob 20.30** zanimivo predavanje o vremenoslovju

VREME IN KLIMA V GORAH IN NA KRASU

Predstavil se bo ugledni strokovnjak

dr. Tomaž Vrhovec

s predvajanjem diapozitivov in vremenskih kart.

Vabljeni planinci in prijatelji društva.

šolske vesti

Ravnateljstvo državnega učiteljišča A. M. Slomšek v Trstu sporoča, da bo prva seja dijakov in učnega osebja za začetek pouka v 5. dopolnilnem tečaju jutri, 16. t. m., ob 16. uri.

izleti

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu obvešča člane in prijatelje, da prireja v nedeljo, 25. oktobra, obisk pri katoliških izobražencih v Ljubljani. Srečanje bo povezano z vodenim ogledom Kočevske Reke in Kočevskega Roga. Prijave vsak dan dopoldne na sedežu Slovenske prosvete v Trstu, tel. 370846.

Sindikat upokojencev CGIL Devin-Nabrežina prireja v soboto, 24. oktobra, izlet v Čedad - Castelmonte. Za informacije telefonirati na št. 200036 ali 200007.

Upokojenci iz devinsko-nabrežinske občine organizirajo v sodelovanju s potovalnim uradom Nord Est novoletne počitnice v Monastirju v Tuniziji od 26. 12. 92 do 2. 1. 93. Vpisovanje in informacije v potovalnem uradu Nord Est, Trg Stare mitnice 15, tel. 636757, ali na tel. št. 299640 - Fragiacomo (ob uri obedov).

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 15. oktobra 1992

TEREZIJA

Sonce vzide ob 6.22 in zatone ob 17.19 - Dolžina dneva 10.57 - Luna vzide ob 19.16 in zatone ob 10.20.

Jutri, PETEK, 16. oktobra 1992

HEDVIKA

PLIMOVANJE DANES: ob 4.22 najnižja -19 cm, ob 10.25 najvišja 47 cm, ob 17.22 najnižja -51 cm, ob 23.53 najvišja 21 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 11,8 stopinje, zračni tlak 1019,4 mb pada, veter 6 km na uro vzhodnik severovzhodnik, vlaga 45-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 18,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giulia Zecchini, Lisa Barone, Daniele Mayer-Grego, Daniele Primitivo, Giulia Prisma, Piero Coretti, Guido Macini.

UMRLI SO: 48-letna Franca Miceli, 56-letna Loredana Ferluga, 78-letna Lucia Colomban, 77-letna Alma Novello, 80-letna Elidia Quargnal, 89-letni Giovanni Antonelli, 81-letni Pietro Fait, 27-letna Cristiana Riaviz, 80-letna Gabriella Casa, 63-letni Paolo Renzi, 81-letna Jolanda Zuliani, 66-letni Silvano Furlan, 83-letna Albina Lachi, 86-letni Trovatore Saitz, 80-letni Giuliano Bruschina.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 12. oktobra, do nedelje, 18. oktobra 1992

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 6 (tel. 772148), Ul. Fabio Severo 112 (tel. 571088).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Fabio Severo 112, Trg Venezia 2.

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefoni za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30.

Trg Venezia (tel. 308248).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

koncerti

Gledališče Verdi
Simfonična sezona '92

Predprodaja vstopnic za vse koncerte pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità (zaprta ob ponedeljkih).

Jutri, 16. t.m., ob 20.30 (red A) bo v gledališču Rossetti koncert orkestra in zbora gledališča Verdi. Dirigent Lü Jia. Solisti Francesca Pedaci (sopran), Ewa Podles (mezzosopran), Francesco Piccoli (tenor), Enzo Capuano (bas). Na sporedu Rossini.

Ponovitev koncerta v soboto, 17. t.m., ob 21. uri v Palasport Carnera v Vidmu.

Avditorij Muzeja Revoltella
"Nedelje mlade glasbe"

V nedeljo ob 11. uri bo v Avditoriju muzeja Revoltella v Ul. Diaz koncert posvečen 300-letnici Tartinijevega in 200-letnici Rossinijevega rojstva. Nastopil bo duo SARA STERNIERI in LEONARDO BARTELLONI.

Na sporedu Tartini, Brahms, Franck.

Koncerti bodo trajali do 13. decembra. Informacije, abonmaji in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità.

Trieste Prima

Nocoj ob 20.30 bo v dvorani Avditorija Muzeja Revoletalla na sporedu zaključni koncert skupine CHROMAS ENSEMBLE. Dirigent Adriano Martinolli. Nastopili bodo: G. Marcossi (flavta), L. Urdan (klarinet), V. Cesar (fagot), P. Corona (kitara), C. Gulin (klavir), C. Rojac (harmonika). Na sporedu Schmidt, Rojac, Srebotnjak, Ager, Coral, Trevisani.

Gledališče Miela

Jutri, 16. in v soboto, 17. t. m., ob 20.45 bosta na sporedu prva dva koncerta v organizaciji Tržaškega jazz kluba. V petek bo nastopil saksofonist ROBIN KENYATTA in njegov trio, v soboto pa bosta nastopili GREENTOWN JAZZ BAND iiz Ljubljane in TICINUM JAZZ BAND iz Milana.

Tretji koncert bo na sporedu 25. novembra ob 20.45, na katerem bo nastopil pianist RALPH SUTTON.

V četrtek, 17. decembra ob 21. uri pa bo na sporedu koncert dua KENNY DREW in NIELS O.PEDERSEN.

čestitke

Otroci, starši in osebje vrtca v Dijaškem domu iskreno čestitajo malemu Borisu ob rojstvu sestrice ESTER.

razstave

V galeriji Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burrija - Muzej se predstavlja".

V zborni dvorani in knjižnici pedagoške fakultete, Ul. Tigor 22 je na ogled do 15. novembra razstava starih zemljevidov Italije in sveta z naslovom "Imago mundi et Italie".

V galeriji "Laboratorio P" - Ul. S. Cilino 16 — Trst, bodo jutri, 16. t. m., ob 19.30 odprli razstavo grafičnih in fotografskih izdelkov slikark Martine Moroder iz Bocna in Giuliane Stefani iz Vidma.

V galeriji Arts Room - Ul. della Guardia 16, bodo jutri, 16. t. m. , ob 18.20 odprli razstavo slikarke Grazielle CONTESSI, ki bo na ogled do 5. novembra.

Tržaški občinski galeriji - Trg Unità - bodo jutri ob 18.30 odprli razstavo tržaškega slikarja Roberta TIGELLIJA. Razstava bo na ogled do 28. t.m.

mali oglasi

OSMICA je odprta v Borštu pri Zaharju.

PRIMARNA DRUŽBA išče mladeniča, pogoji: dinamičnost, opravljena vojaščina, srednjevišja izobrazba, italijansko državljanstvo, znanje slovenskega in angleškega jezika, mesečna plača. Ponudbe poslati na Publiest, Trst, Ul. Montecchi 6, pod šifro »Primarna družba«.

VOLVO 740 turbo intercooler, letnik 85, ABS, klima, pomična streha, prodam. Tel. tajnica 827493 ali ob delavnikih 366633 - Vali v uradnih urah.

PRODAM motor aprilia AS1 125 - replika v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Tel. (0481) 21329.

KUPIM rabljeno spalnico in dnevno sobo po možnosti svetle barve. Tel. tajnica (040) 418697.

PRODAMO trgovino s športno opremo. Tel. 214685 vsak dan, razen ob nedeljah, od 14. do 15. ure.

DAJEMO v najem poslovne prostore s kletjo (36 + 22 kv. m) v središču Občin. Tel. ob uri obedov na št. (040) 211385.

ODDAM dobro vpeljano mlekarno v središču Občin na Brdini. Informacije na mestu samem v jutranjih urah.

OBRTNIK vgrajuje blindirana vrata v teku dneva za od 1.400.000 lir dalje. Tel. v večernih urah na št. 228834.

NUJNO rabim pomoč za angleščino. Tel. ob večernih urah na št. 228475.

menjalnica

OPERATIVNI TEČAJI PRI TKB **14. 10. 1992**

TUJE VALUTE / NAKUP	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1280.—
Nemška marka	885.—
Francoski frank	258.—
Holandski gulden	785.—
Belgijski frank	42.—
Funt šterling	2200.—
Irski šterling	2260.—
Danska krona	220.—
Grška drahma	6.—
Kanadski dolar	1020.—
Japonski jen	10,50

TUJE VALUTE / NAKUP	BANKOVCI TRST
Švicarski frank	990.—
Avstrijski šiling	123.—
Norveška krona	212.—
Švedska krona	230.—
Portugalski eskudo	9,30
Španska peseta	11,50
Avstralski dolar	880.—
HUF	12.—
ECU	—
Slovenski tolar	14,75
Hrvaški dinar	2,25

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Ameriški pevec se je na koncertu znesel nad paznika

Klofuta Eltona Johna »velja« 120 milijard lir

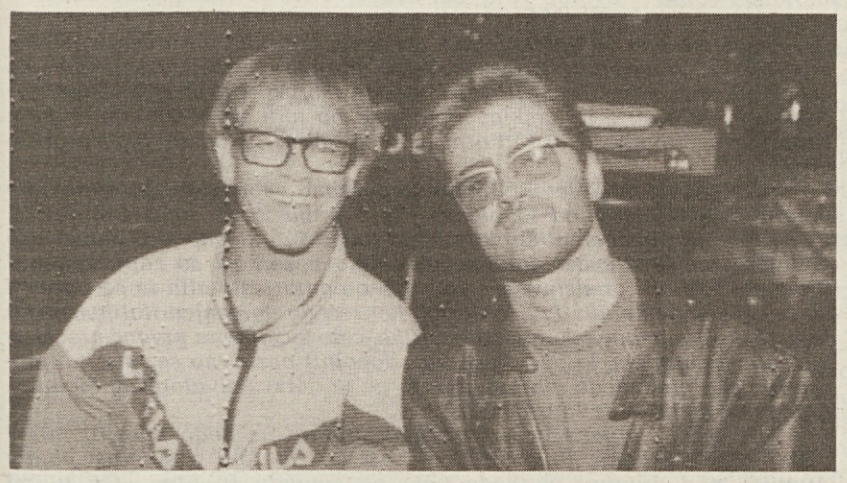

NEW YORK — Elton John (levo), ki je bil skupaj z Georgeom Michaelom (desno), Lionelom Richiejem, Whoopijem Goldbergom in Bruceom Hornsbyjem med protagonisti dobrodelnega večera Elisabeth Taylor za nabiranje sredstev za boj proti AIDS, se je med nastopom v slovitem Madison Square Gardenu proslavil tako s petjem in igranjem na klavir, kot tudi s tem, da je mahnil po glavi paznika, ki mu je bilo poverjeno spremstvo VIP osebnosti na koncertu. Paznik, 29-letni Robert Sims, je za klofuto zahteval kar 100 milijonov dolarjev (120 milijard lir!) odškodnine...

Pesem Tartiniju v čast

PIRAN — Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini iz Pirana je ob 300-letnici Tartinijevega rojstva pripravila nastop pevskih zborov v piranski cerkvi Sv. Frančiška. Nastopil je zbor z osnovne šole z italijanskim učnim jezikom iz Pirana in Sečovelj, zbor Skupnosti Italijanov iz Buj, zbor Skupnosti Italijanov iz Pirana in zbor Pergola, ki ga vodi Rozana Grbec. Med nastopom pa so prebrali tudi pesmi Cesarine Smrekar. Ob tej priložnosti je Skupnost Italijanov podelila priznanje piranskemu župniku Vinku Černigoju in učiteljici Miladi Monica (ki vodi dva piranska pevska zbora) za prizadevnost pri praznovanju Tartinijeve obletnice in prispevek italijanski narodnosti. Po zborovskem petju v omenjeni piranski cerkvi so zbori nastopili skupaj še na Tartinijevem trgu pod spomenikom slavnega violinista. **(B. Š.)**

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Naloga, ta nadloga!

Domače naloge predstavljajo velikokrat neznansko težavo. Otrok sedi ure in ure sam pri mizi in nikamor ne pride, v najboljšem primeru mu mama ali oče narekujeta odgovor, le redkokdaj pa si starši dajo čas, da bi ugotovili, kaj je resnično narobe.

Ponekod uvajajo ob popoldnevih skupinsko šolsko delo zato, da pomagajo predvsem otrokom zaposlenih staršev. Pri tem ne gre za dodatno pomoč, marveč za skupno pisanje nalog ob navzočnosti primerne osebe, ki v trenutku, ko se otroku pojavi dvom v znanju, svetuje in razloži. Tako delo se lahko odvija v šolskih prostorih v organizaciji šole ali čisto zasebno, celo doma.

V šoli v popoldanskem času je tako skupinsko delo pri domači nalogi dovolj znano po svetu. Znani so taki primeri v Nemčiji, v zadnjem času pa tudi v Sloveniji. Lahko bi imenovali te dejavnosti skupno pisanje domačih nalog.

Kaže, da so otroci v skupinah bolje motivirani tudi pri pisanju domačih nalog, iz zabeleženih izkušenj le poredkoma razberemo trditve posameznikov, da bi ne želeli pisati domače naloge s sošolci, ker jim to ni všeč. Popoldansko skupno pisanje domačih nalog in domače učenje vodijo vzgojitelji, ki morajo seveda tesno sodelovati z učitelji. Ponekod vsaj dvakrat tedensko prisostvujejo jutranjemu izobraževalnemu procesu, kajti le tako najnazorneje dojamejo, kje so šibke točke učencev in kako je bila snov podana. Pri popoldanskem delu lahko vzgojitelji razdelijo otroke v dve skupini: v tiste, ki so snov bolje dojeli in bodo zato hitreje delali naloge, ter one, ki so nekoliko šibki in potrebujejo zaradi tega dodatno pomoč in razlago.

Domače naloge naj bi bile zaključene najkasneje v 45 minutah. Ponekod v Nemčiji, kjer se je razvila neke vrste dnevna šola za pisanje domačih nalog, se vzgojitelji, ko opazijo, da otroci ne morejo dokončati nalog v tem času, pogovorijo z učitelji. Prav tako se z njimi pogovorijo, če opazijo, da otrok ni še prav razumel snovi. V tem primeru ima vzgojitelj tudi sporazumno pravico otrokom dovoliti, da ne dokončajo naloge. Tako postanejo tiste domače naloge, ki so prej včasih doma prerasle v pravo tragedijo, nekaj zelo preprostega. Starši si namreč največkrat ne upajo poslati otroka v šolo brez naloge, predvsem zato ne, ker nimajo možnosti, kakor jih ima vzgojiteljica v skupini, da bi znanje svojega otroka in njegove sposobnosti primerjali z znanjem in sposobnostmi sošolcev. Napačno bi torej lahko sklepali, da samo njihov otrok ni razumel snovi in bi sami poskušali zajeziti luknjo v njegovem znanju. Konec je mnogim izmed nas znan: stresirani starši in kisli obrazi sitnih otrok zaključijo ob splošnem živčnem prerekanju naporni domači popoldan.

Seveda pa lahko te probleme rešujejo tudi sami starši, čeprav njihovi otroci ne obiskujejo popoldanskih skupnih srečanj za pisanje domače naloge, tako da se zgledujejo pri takem načinu dela in poiščejo v šolskem vsakdanjiku pravi vzrok za otrokovo nerazumevanje domače naloge.

Za vsakega otroka, ki obiskuje šolo, naj bi si starši zgradili poseben odnos v zvezi s šolanjem. To dosežeš z udeležbo na roditeljskih sestankih in z individualnim obiskom govorilnih ur. Te vrste stiki namreč bistveno prispevajo k medsebojnemu zaupanju akterjev v šoli in so osnova za reševanje problemov, če bi ti morebiti nastali.

Če opazite, da je snov otroku nerazumljiva, ne čakajte, da se bo oglasil učitelj, marveč sami odidite k njemu po informacije, kajti vedno morate upoštevati dejstvo, da je metoda, katere se je otrok naučil v šoli, podana skupinsko in ne prilagojeno za posameznika.

Tudi stiki z drugimi starši ne bodo odveč, seveda ko gre za izmenjavo informacij o vzgoji in izobrazbi. Tako si boste na jasnem, kako se ostali otroci lotevajo domačih nalog in ali imajo v tem v zvezi probleme. Tako vam bo bolj razumljivo, kaj vašemu otroku ni jasno v zvezi z domačo nalogo in zakaj.

Konec koncev pa tudi sami starši lahko organizirajo skupinsko pisanje domačih nalog, če si ena ali druga mati izmenično prevzame nalogo, da bo pri tem delu zraven. Z otroki pa se moramo dogovoriti in določiti čas za domače naloge.

Ko pa ste zraven, pustite, da otroci sami pišejo nalogo, bodite pa vedno pripravljeni pomagati posredno. Pomagajte sestaviti vrstni red pisanja nalog, povprašajte, če so problemi v zvezi s pisanjem in učenjem in če taki problemi so, skušajte otroka pri njihovem reševanju le napotiti v pravo smer.

Predvsem pa ne pozabite — za dobro počutje — na stik s šolo in z učiteljem pri iskanju pravih vzrokov nerazumevanja domačih nalog.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

6.50 Aktualno: Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 10.00) dnevnik 1
10.05 Nad.: Molly 'O, vmes (11.00) dnevnik 1
11.20 Dok.: Un solo mondo
12.00 Variete: Servizio a domicilio, vmes (12.30) dnevnik 1
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Variete: Prove e provini a scommettiamo che... ?
14.30 Aktualno: Primissima
14.45 Dok.: Un solo mondo
14.55 Nogomet: Italija-Švica Under 21 (EP)
16.50 Mladinski variete: Big!
17.55 V Parlamentu in vesti
18.10 Nan.: Mio zio Buck - La cocca della professoressa, 18.40 Gli anni d'oro - Le acque di nessuno
19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Variete: Partita doppia (vodi Pippo Baudo)
23.00 Nočni dnevnik
23.15 Dok.: Kvark Evropa
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Danes v Parlamentu
0.40 Rubrika opolnoči
0.50 Šport: rally v Sanremu, 1.10 teniški turnir ATP

RAI 2

6.50 Variete: Videocomic
7.00 Nanizanke in risanke
9.20 Rubrika: Verdissimo
9.40 Film: Conta solo l'avvenire (dram., ZDA 1945)
11.25 Nanizanka: Lassie
11.50 Kratke vesti
11.55 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Gospodarstvo in vreme
13.45 Aktualno: 100 ključev za Evropo
13.50 Nad.: Quando si ama, 14.25 Santa Barbara
15.15 Film: La storia del generale Houston (zgod.)
16.55 Iz Parlamenta in vesti
17.05 Aktualno: Ristorante Italia (vodi A. Clerici)
17.20 Nan.: Un caso per due
18.10 Športne vesti
18.20 Nanizanka: Hunter
19.15 Nad.: Beautiful
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Film: Ultrà (dram., It. 1990, r. Ricky Tognazzi, i. Claudio Amendola)
22.10 Aktualno: Cosa nostra (zgodovina ameriške mafije)
23.15 Dnevnik in vreme
23.35 Glasba: Mediterranei
0.35 Film: Opera (krim., It. 1987, r. Dario Argento)

RAI 3

7.00 Sat News, pregled tiska
11.30 Drobci
12.00 Kratke vesti iz Milana
12.10 Krožek ob dvanajstih
13.30 Izobr. odd.: Dottore in...
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.25 Glasba: Figaro qua, Figaro là
15.15 Dok. DSE: Šola se posodablja
15.45 Samo za šport: rubrike o hokeju, nogometu, tenisu, 16.45 kolesarstvo
17.20 Športna rubrika: Derby
17.30 Nanizanka: I mostri
18.00 Dok.: Skrivnost zelenega lista
18.25 Glasba: Orchestra!
18.50 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Risanke: BlobCartoon
20.05 Variete: Blob
20.30 Aktualno: Una cartolina
20.30 Film: Passi nella notte (krim., ZDA 1989, r. Jerrold Freedman)
22.05 Drobci
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.45 Aktualno: Milano Italia
23.40 Posebnosti TG 3
0.30 Dnevnik in vreme
0.55 Filmske novosti
1.05 Variete: Fuori orario

TV Slovenija 1

9.40 Spored za otroke: pravljica Ježek potepinček, 10.05 Norčije v živalskem vrtu, 10.20 Jakec in čarobna lučka
10.30 Šolska TV: Analitična mehanika, 11.00 angleščina, 11.20 Muzzy, angleščina za najmlajše
11.30 Slovenci v zamejstvu
12.00 Poročila
12.05 Video strani
15.45 Napovednik
15.50 Športna sreda (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Spored za otroke: nad. Ebba in Didrik, 17.40 Živ žav
18.35 Svetovalno izobraževalna oddaja: Že veste
19.05 Risanka
19.20 Napovedik
19.30 Dnevnik, vreme in šport
20.05 Žarišče
20.35 Gore in ljudje
21.40 Tednik
22.30 Dnevnik, vreme in šport
22.55 Poslovna borza
23.05 Napovednik
23.10 Sova, vmes nanizanka Dragi John in nad. Himera-Stvor
0.25 Video strani

TV Koper

14.10 Film: Ločitev ni rešitev (kom., It. 1939)
15.35 Dok.: Sodobna umetnost
16.00 TV novice - Oresedici
16.05 Otroški spored: Čarobna svetilka, vmes
17.00 Aktualno: Bersaglio
17.40 Arhitektovi nasveti
18.00 Slovenska kronika, Studio 2
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.30 Nadaljevanka: Ryan
19.50 Nan.: Crime Story
20.40 Aktualna tema: Meridiani
21.20 Dok.: Dolgo iskanje
21.50 Vsedanes - TV dnevnik
22.00 Glasbena oddaja: Juke box (vodi Alex Bini)

TV Slovenija 2

16.40 Sova (pon.), vmes nan. Radio FM in Poštenjaka in lumpa
18.00 Regionalni programi - Slovenska kronika
19.00 Videolestvica
19.30 TV dnevnik Koper
20.00 TV igrica: Pari
20.30 Dok.: O raku
21.25 Umetniški večer, vmes portret Vena Tauferja
23.25 Video strani

CANALE 5

6.30 Aktualno: Na prvi strani
8.30 Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
11.00 Nan.: I Jefferson
11.30 Variete: Ore 12
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Aktualno: Sgarbi quotidiani (vodi V. Sgarbi)
13.35 Variete: Non è la RAI (vodi E. Bonaccorti)
14.45 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
15.15 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parliamone
16.00 Otroški variete: vmes risanke in kviz
18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.40 Kviz: Tutti per uno (vodita Mike Bongiorno in Paola Barale)
22.30 Nan.: I Robinson - Colpi di sole
23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5
1.30 Striscia la notizia
2.00 Nočni spored

RETE 4

6.55 Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.00 dalje vsakih 30 min. TG 4 Flash
10.00 Nad.: Marcellina, 10.30 Ines
11.00 Aktualno: A casa nostra
11.40 Kratke vesti
12.50 Nadaljevanka: Sentieri
13.15 A casa nostra
13.30 TG 4 vesti
13.55 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
14.00 Nadaljevanki: Sentieri, 14.25 Maria
15.15 Rubrika o lepoti
15.25 Nad.: La storia di Amanda, 16.25 Celeste, 17.00 Febbre d'amore, nato vesti
17.40 Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.10 Kviz: La cena è servita
19.00 TG 4 vesti
19.25 Rubrika o lepoti
19.30 Nadaljevanka: Gloria
20.30 Film: Le montagne della luna (pust., ZDA 1989, r. Bob Rafelson)
23.05 Film: Io, tu e mammà
23.50 TG 4 vesti
0.05 Film: Il bacio della pantera (dram., ZDA 1982, r. P. Schrader, i. N. Kinski)

ITALIA 1

6.30 Pregled tiska
6.40 Otroški variete
9.15 Nanizanke: Baby Sitter, 9.45 Segni particolari genio, 10.15 Genitori in blue jeans, 10.45 La casa nella prateria, 11.45 La donna bionica, 12.45 Magnum P.I.
13.45 Otroški variete
16.00 Variete: Unomania
16.05 Nanizanka: Poliziotto a quattro zampe
16.35 Varieteja: E' pericoloso sport, 16.50 Twin Clips
17.25 Nan.: Agli ordini papà
17.55 Aktualno: Lo dici tu, 18.00 Mitico
18.15 Studio Unomania
18.25 Nan.: MacGyver
19.15 Studio Unomania
19.30 Odprti Studio
19.40 Studio sport in vreme
19.45 Varieteja: Benny Hill Show, 19.55 Karaoke
20.30 Film: Gremlins (fant., ZDA 1984, r. Joe Dante)
22.40 Film: Il giustiziere della notte 2 (dram., ZDA 1982, i. C. Bronson)
0.40 Odprti studio
0.50 Pregled tiska
1.00 Studio sport

ODEON

13.00 Nad.: Colorina
14.00 Deželne vesti
14.30 Risanke
15.30 TV film: Le ragazze di Holloway (krim., i. David Wayne, R. Young)
16.15 Film: Il pirata sono io! (kom., It. 1940, r. Mario Mattoli, i. E. Macario)
18.00 Nad.: Mariana - Il diritto di nascere
19.00 Deželne vesti
19.30 Risanke: He Man
20.00 Nan.: T and T
20.30 Film: I baccanali di Tiberio (kom., It. 1960, r. Giorgio Simonelli, i. Walter Chiari, Abbe Lane)
22.30 Deželne vesti
22.45 Aktualna oddaja: Odeon Regione

TMC

8.30 Nan.: Batman, 9.00 In Kingstone-Dossier paura
10.00 Rubrika: Ženska TV
11.45 Nan.: Doris Day Show
12.15 Variete: Kosilo z Vilmo
13.00 TMC News in šport
14.00 Film: L'isola del tesoro (pust., ZDA 1934, r. Victor Fleming, i. Jackie Cooper, L. Barrymore))
16.00 Risanke: Snack
16.15 Variete:: Amici mostri
17.15 Rubrika: Ženska TV
19.30 Variete: SPQM News (vodi Enrico Montesano)
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Bankomatt (dram., Švica-It. 1989, r. Villi Herman, i. Bruno Ganz, Francesca Neri)
22.10 Nad.: La Certosa di Parma (zgod., It. 1982)
23.15 Vesti: TMC News
23.35 Film: Ossessione (dram., It. 1942, r. Luchino Visconti, i. Massimo Girotti)
2.05 Aktualno: CNN News

TELEFRIULI

14.30 Ena rastlina na dan
15.30 Fantasilandia
16.55 Kratke vesti
17.00 Starlandia
18.00 Nan.: Anna ed io
18.30 Nad.: Destini
19.00 Večerne vesti
19.30 Rubrika: Parliamone
20.30 Film: Il cane infernale (srh., ZDA 1978)
22.15 Ena rastlina na dan
22.30 Nočne vesti
23.15 Rubrika: Belo & Črno

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Trst, december 1941; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.15 Pesmi nove dobe: New Age; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Stereofonski kocert; 11.30 Odprta knjiga: Most na Drini (r. Marko Sosič, 16. del); 11.45 Kantavtorji in šansonjeji; 12.00 V deželi čarobne palice; 12.20 Potpuri; 12.40 MPZ Mirko Filej iz Gorice; 12.50 Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Evergreeni; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Makso Pirnik ob 90-letnici; 18.00 Četrtkova srečanja; 18.30 Blues; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled domačega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.45 Iz tujega tiska; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17.; 18.30 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturno: Pesmi; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30,14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val - Na rešetu: 8.45 Informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.30 Primorski val; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Hit; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.30 Aktualna tema; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos RS.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Kulturni koledarček; 7.50 Astrološki kotiček; 8.20 Block notes; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Uganka; 9.00 Turneje; 9.35 Glasbene želje po telefonu; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.45 Glasbene novice in recenzije z Angelom Baiguero; 16.00 Popoldne ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koledarček; 16.35 Boutique Gallus vam prelaga; 16.50 Rock-slovar; 17.20 Single tedna; 17.32 Zgodovina rocka; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Čas je za jazz; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 17.30 The story of...; 21.00 Radio ga ga.

Zaenkrat ga bodo poskusno izvajali le v dveh občinah

Odobren pokrajinski načrt za odpadke toda lokacija odlagališč še ni izbrana

Goriški pokrajinski svet je predsinoči po skoraj štirih letih pripravljalnih del, končno odobril enotni pokrajinski načrt za zbiranje in uničevanje odpadkov. Za načrt je glasovalo 18 svetovalcev večinske koalicije, proti pa samo trije: dva zelena ter misovec. Prav tako s tremi nasprotnimi glasovi je svet zatem odobril še z načrtom povezani sklep o prvi fazi eksperimentacije. Določila novega načrta, ki temelji na ločenem nabiranju in predelavi odpadkov, naj bi začeli poskusno izvajati na območju občin Štarancan in Škocjan ob Soči. V istem sklepu pa je tudi predvideno, da zaenkrat pokrajina še ne bo konkretno načela kočljivega vprašanja lokacije odlagališč. Prav to odlašanje ter dosedanje že večletne zamude so bili razlogi odklonilnega stališča zelenih, čeprav so svojčas pozitivno ocenili načrt, ki ga je že pred poltretjim letom (spomladi 1990) izdelala družba Lombardia Risorse.

Razpravo je uvedla odbornica Maria Rosaria Di Dato, ki ji gre priznati, da je takoj po prevzemu resorja spet pognala že predolgo ustavljeni proces izvajanja načrta. Sama je ocenila, da odobritev načrta ni končni, temveč šele prvi stvarni korak na poti reševanja problema odpadkov. To postopno uresničevanje bo trajalo vsaj pet let. Vodila ga bo pokrajinska uprava (ki s tem pravzaprav prvič izvaja svoje naloge koordiniranja in načrtovanja, je poudarila Di Dato), potrebno pa je sodelovanje številnih drugih dejavnikov: občin, javnih ustanov (zlasti šol), podjetij, raznih združenj ter nenazadnje vseh prebivalcev. Zavzela se je torej za čim tesnejše sodelovanje med vsemi temi dejavniki. Pri tem bo potrebno informiranje in vzgajanje občanov, vendar bodo morale tudi občine aktivno prispevati svoj delež in sprejemati odslej na tem področju samo odločitve, ki ne bodo v nasprotju s pokrajinskim načrtom.

Načrt Lombardia Risorse naj bi spremenil marsikaj v današnjem sistemu uničevanja odpadkov. Predvsem naj bi se ta sistem poenotil na pokrajinski ravni. Nadalje so med cilji zmanjšanje celotne količine odpadkov (z vzgojo občanov a tudi z ukrepi proti potrati, ki je značilna za potrošniško družbo), ločeno nabiranje (že na vsakem domu) organskih in "suhih" odpadkov ter seveda ločeno nabiranje raznih uporabljivih ali nevarnih snovi (steklo, papir, kovine, olja, baterije itd.). Iz organskih odpadkov naj bi nato pridobivali ti. compost za kmetijsko uporabo, suhe odpadke pa naj bi zbirali v posebnih uličnih zbiralnikih in nato na odlagališčih.

Svetovalci večinskih strank so poudarili pomembne novosti, ki jih vsebuje načrt in se odočno zavzeli za njegovo odobritev. Kritika - ne toliko na smernice načrta temveč na zamude in pomanjkljivosti uprave v izvajanju - pa je prišla iz vrst opozicije. Predstavnika zelenih sta očitala, da je sklep o poskusnem izvajanju ločenega nabiranja odpadkov na območju Štarancana in Škocjana nič drugega kot beg pred odgovornostjo: načrt se bo izvajal samo na ozemlju teh dveh občin in bo zajel komaj desetino prebivalcev pokrajine, za vse ostale pa se še dolgo časa ne bo nič spremenilo. Ne samo to. V istem sklepu je tudi odložena za nedoločen čas izbira lokacij za nova odlagališča, brez teh pa je ves odobreni načrt neučinkovit. S tem v zvezi je odbornica Di Dato sicer napovedala, da naj bi lokacije čimprej izbrala posebna komisija tehnikov in upraviteljev občin ter pokrajine. Sicer pa izhaja potreba po pospešitvi izvajanja novega načrta tudi iz ugotovitev tehnikov družbe Lombardia Risorse, ki so ocenili, da je poskusno izvajanje samo v dveh manjših občinah preomejeno in da bo treba čimprej poskrbeti za nova odlagališča. Skratka, predsinoči je bil res storjen prvi korak v pravi smeri, za konkretno reševanje problema odpadkov pa bo treba narediti še marsikaj.

Danes prvi od 35 filmskih četrtkov Kinoateljeja

Vse novosti iz Benetk v sezoni Gorica kinema

Najuspešnejši italijanski film na letošnjem Festivalu v Benetkah, dobitnik velike nagrade žirije »Morte di una matematico napoletano« bo nocoj ob 20.45 odprl novo filmsko sezono Gorica kinema. Nova sezona četrtkovih srečanj z avtorskim filmom se bo tudi letos odvijala v kinu Vittoria na Travniku, ker Kulturni dom še vedno ni uporabljiv za prireditve.

Vsebinsko ponuja letos Kinoatelje posebno bogato sezono: trajala bo petintrideset večerov, od 15. oktobra do 2. julija. Želja organizatorjev je, da bi ponudili občinstvu široko paleto naslovov, ki naj bi zaobjela vso najkvalitetnejšo filmsko produkcijo. Veliko pozornost so zato namenili filmom, ki so bili predstavljeni na mednarodnih festivalih in še posebej na beneškem festivalu. Prvi večer bo kot rečeno namenjen italijanskemu filmu s Smrtjo neapeljskega matematika, celovečernemu prvencu režiserja Maria Martoneja, ki je v Benetkah dopolnil pozitivno sezono italijanske filmske produkcije (ob Oscarju, ki ga je dobil Salvatoresov Mediterraneo in uspehu Amelia v Cannesu).

Pozornosti italijanskemu avtorskemu filmu ne bodo opustili niti v nadaljevanju sezone. Naslednji na vrsti bo »Fratelli e sorelle« Pupija Avatija, med drugimi pa bodo nato na sporedu še filmi »Gli ultimi giorni« Corsa Salanija, »Gangsters« Massima Guglielma (o vroči temi - povojnih dogodkih v Genovi), »Uova di garofano« Silvana Agostija in drugi.

Od letošnjih beneških festivalskih filmov bomo v okviru sezone Gorica kinema lahko gledali nekatere dolgo pričakovane filme: »Kugo« Luisa Puenza (po znanem romanu Alberta Camusa), »Bohemsko življenje« Kaurismakija, posnet po romanu, po katerem je Puccini komponiral svojo znano opero - le da je Kaurismaki nekaj popolnoma drugačnega od melodrame. Na ekranu kina Vittoria se bodo zvrstili še Rockwellov »In the soup«, »Klavir« v režiji Jane Campion, Tavernier, »Nedeljski sinovi« Daniela Bergmana (sin Ingmarja Bergmana), zadnji Chabrolov film »Betty«, Godardov »Nouvelle vague« in še in še...

Organizatorji so se letos skušali izogniti težavam v programiranju posameznih filmov (gre namreč za nova dela, ki so komaj ali še bodo prišla na tržišče) in zato niso takoj določili datumov posameznih projekcij. Spored je sicer izdelan, datume predvajanj posameznih filmov pa bodo sporočali sproti.

Poleg kakovostnega sporeda ponujajo organizatorji tudi izredno ugoden abonma za celo sezono: 70 tisoč lir za 35 filmov, kar pomeni (v brk inflaciji) 2 tisoč lir za vsak film.

Po nedavni odločitvi goriškega pretorja

SSk izraža zadovoljstvo nad priznano pravico rabe slovenščine na sodišču

Vodstvo SSk za Goriško je te dni razpravljalo o odločitvi goriškega pretorja, da dosledno upošteva določila člena 109 kazenskega zakonika glede rabe slovenščine na sodišču. V zvezi s tem je tajništvo SSk dalo naslednjo izjavo:

"Slovenska skupnost izraža zadovoljstvo ob odločitvi goriškega Pretorja, s katero je bila pripadniku slovenske manjšine prvič dovoljena raba slovenskega jezika na sodišču v Gorici.

Čeprav gre za povsem naravno človekovo pravico oziroma zakonsko že predvideno možnost, je žal do nedavnega prevladovalo mnenje, da je pravica do uporabe slovenščine na sodišču omejena na Tržaško pokrajino. Končno pa je le prevladala razsodnost in nazadnje tudi pravna modrost sodnih organov.

Zadovoljstvo SSk je še večje ob dejstvu, da je bila pravica do uporabe slovenščine priznana g. Antonu Lazarju, števerjanskemu župniku, ob začetku kazenske obravnave zaradi domnevnega kaljenja nočnega miru, ki naj bi ga povzročalo bitje ure na števerjanskem zvoniku, in mu ob tej priložnosti izraža svojo solidarnost.

Ob tem SSk ugotavlja, da je sodna oblast v zadnjem času že večkrat v praksi potrdila obstoj nekaterih osnovnih pravic slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, ki ji pripadajo že na podlagi Ustavne listine in mednarodnih dogovorov. V tem primeru pa je sodstvo potrdilo tudi brezpredmetnost in zavrnilo kakršnokoli ločevanje manjšine po pokrajinah.

Slovenska skupnost pričakuje, da bo taka usmeritev, osnovana na Ustavi in mednarodnih dogovorih, prevladala tudi na zakonskem, upravnem in političnem področju s priznanjem jezikovnih in drugih pravic Slovencev v Italiji."

■ **Proces** proti goriškemu nadškofu Bommarcu in duhovniku Grazianu Mariniju, predsedniku in podpredsedniku družbe za upravljanje oglejske bazilike, se bo nadaljeval 28. oktobra letos. Tako je včeraj odločil pretor v Červinjanu.

Priprave na pokrajinski občni zbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Čez dober mesec bo v Gorici pokrajinski občni zbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Pomenil naj bi prelomno točko med nekaj let trajajočim težavnim obdobjem, ki so ga zunanji opazovalci ocenili kot stagnacijo , čeprav je bilo delovanje zveze dejansko usmerjeno v razreševanje nekaterih nujnih in pomembnih vprašanj in novim obdobjem, ki se napoveduje s temeljito reorganizacijo in bolj kapilarnim povezovanjem članic na vseh nivojih in tudi jasnejšimi idejnimi opredelitvami. Priprave na občni zbor, ki bo predvidoma 21. novembra so se že začele in sicer s srečanji, ki jih Zveza prireja v raznih krajih na Goriškem in ki so odprtega značaja, to je, namenjena predstavnikom včlanjenih društev in tudi posameznikom. Udeleži se jih lahko vsakdo, ki mu je količkaj do tega, kako se bo v prihodnje razvijala slovenska narodnostna skupnost, katere dobršen del se prepoznava prav v SKGZ.

Pomen reorganizacije in cilje občnega zbora je na prvem srečanju s predstavniki društev in organizacij z območja sovodenjske občine, odvijalo se je v torek na Vrhu, pojasnil predsednik PO Boris Peric, izhodišča pa podrobneje utemeljil Rudi Pavšič.

Odziv na srečanje je bil nepričakovano dober. V tem so mnogi od udeležencev, pa tudi organizatorji, videli zelo jasno znamenje, da je bilo srečanje potrebno in da želijo sodelovati pri prenovi Zveze, ki je za obstoj in razvoj manjšine nujno potrebna. V razpravi so resda prevladovale kritike. Najpogostejša ugotovitev je bila glede zmanjševanja prisotnosti Zveze na terenu. Stanje se je v zadnjih letih bistveno spremenilo, seveda na slabše, po mnenju razpravljalcev. In druga ugotovitev: da je bila pozornost in vse kar pod tem pojmom lahko razumemo, preveč usmerjena v delovanje v Gorici.

In še splošna ugotovitev: pravega stalnega kontakta in povezanosti v zadnjem času je bilo bolj malo.

Stvari je treba torej spremeniti. In to bistveno spremeniti, kajti samo formalna reorganizacija najbrž ne bo dovolj.

Podobno srečanje pripravlja SKGZ jutri, ob 20. uri v knjižnici Damir Feigl v Gorici za ožje območje mesta in Štandrež.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1992-93

Vpisovanje abonentov

Ob delavnikih od 10. do 13. in od 16. do 18. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure, v uradu Kulturnega doma, Gorica, Ul. Brass 20, tel. 33288.

Zahteva po dodatnem pojasnilu župana

Komu služijo znaki prepovedi?

Gospod Dario Stasi iz Gorice nam je te dni dostavil daljše pismo v katerem opozarja na po njegovem čudno in neutemeljeno prepoved parkiranja na odseku ulice Morelli, kjer stanuje. Pismo je razmeroma dolgo in ga zato v celoti ne moremo objaviti, pač pa v strnjeni obliki povzemamo vsebino.

Gospod Stasi, ki stanuje v omenjeni ulici v hiši št. 43, je pred dnevi opazil, da so delavci namestili, v bližini hišne številke 42, nov znak s prepovedjo parkiranja in tako v bistvu odvzeli možnost parkiranja za tri avtomobile.

"Pri sosedih sem se skušal pozanimati, odkod novost", ugotavlja gospod Stasi. Sosednje naj bi mu dejali, da so znak menda postavili zato, da se občinskemu odborniku, ki tudi stanuje v ulici Morelli, omogoči lažji dovoz, oziroma dostop na dom. Naslednjega dne se je gospod Stasi, kakor izhaja iz pisma, odpravil k poveljniku mestnih redarjev in prosil za pojasnila. Tu so mu povedali, da je namestitev znaka posledica županovega ukaza (z dne 8.7.1992).

Iz branja omenjenega ukaza izhaja, da se nanaša na parkiranje oziroma ustavljanje tovornih vozil v ulici Contavalle in na težave, ki jih ta vozila imajo pri obračanju v ulico Morelli. Ta vozila se v glavnem prav zaradi ozkega križišča, z vzvratno vožnjo spet vračajo na Verdijev Korzo.

To gospod Stasi potrjuje z dejstvom, da stanuje v neposredni bližini križišča in da vsak dan lahko opazuje kako se promet odvija.

In čeprav bi se prepoved nanašala na tovrstni tovorni promet, zakaj velja prepoved parkiranja 24 ur na dan ? To so pomisleki zaradi katerih se avtor pisma obrača na župana in ga prosi za dodatna pojasnila, kajti tako kakor stoje stvari, je treba pač razmišljati, da je bila prepoved postavljena ad hoc za občinskega odbornika, kar vsekakor ne bi bilo lepo. Če je to res, naj občina nemudoma poskrbi za odstranitev znakov.

DSL: priložnost za ponovno preverjanje načrta bolnišnic

Občinski komite DSL je te dni ponovno razpravljal o javnih bolnišnicah na Goriškem, posebej pa o bolnišnici v Gorici. Kljub načrtom notranje preureditve obstoječe strukture in napovedim o gradnji nove bolnišnice, se v obdobju več kakor leto dni ni ničesar spremenilo. Kakšna usoda je doletela načrt, ki ga je pred dobrim letom izdelal inž. Graziato, se v sporočilu za javnost sprašuje občinski komite DSL.

Splošne razmere v državi in posebej omejevanje javnih izdatkov bodo zelo verjetno še lep čas pogojevale izvajanje rekonstrukcije, oziroma gradnjo novih objektov. Tako stanje bo najbrž trajalo tudi v letu 1993.

Kakšno je stališče DSL glede organizacije javnega zdravstva in še posebej glede bolnišničnih struktur ? Na prvo mesto postavljajo zahtevo, da se takoj opravijo nujni posegi na objektu v Gorici, za kar je že zagotovljeno, čeprav ne v celoti, financiranje. Čakanje boljših pogojev oziroma čakanje, da se bo državna blagajna okrepila pa je priložnost za ponovno in temeljito oceno stanja v javnem zdravstvu in preverjanje obstoječih načrtov in možnosti. DSL namreč še zmeraj opozarja na dejstvo, da so bile določene izbire v preteklosti zgrešene in da je tudi spričo omejenih možnosti financiranja, bolj utemeljena gradnja ene same bolnišnice za celotno pokrajino.

DSL opozarja tudi na nujnost, da se za vselej opusti dosedanji način reševanja problematike na področju zdravstva, katerega rezultat je skrajno nesmotrno trošenje javnega denarja. DSL opozarja tudi na drugi aspekt zadeve: občani imajo pravico do dostojne ravni zdravstvenih uslug in jim je treba to tudi zagotoviti.

■ **V pokrajinski sejni dvorani** bo danes, ob 17. uri srečanje med deželnim odbornikom za industrijo Sarom, predstavniki gospodarskih združenj, predstavniki sindikalnih zvez, Trgovinske zbornice in Pokrajine. Govor bo o splošni gospodarski problematiki.

razna obvestila

Kinoatelje pripravlja v Gorici Multimedialne tečaje slovenskega jezika. Tečaji so različnih stopenj: začetne stopnje, nadaljevalne in izpopolnjevalne stopnje, tečaj za narečno govoreče (integracijski tečaj) in tečaj za otroke. Informacije in prijave v knjižnici D. Feigel, ul. della Croce 3 tel. 531733.

kino

Gorica

VITTORIA Filmski spored Gorica kinema - 20.45 »Morte di un matematico napoletano«. Režija M. Martone. Film je prejel veliko nagrado žirije na filmskem festivalu v Bewnetkah 1992.

CORSO 17.00-22.00 »Cuori ribelli«

VERDI 17.30-22.00 »Giochi di potere«.

Tržič

COMUNALE Zaprto. Jutri 18.00-22.00 »Americani«.

EXCELSIOR Zaprto.

Nova Gorica

SOČA 18.00 in 20.00 »Gospe v akciji«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Al Giardino - dr. Baldini - Korzo Verdi 57 - tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale - Trg Republike 26 - tel. 410341.

pogrebi

Danes, 12.45 Maria Tonut, iz bolnišnice Janeza od Boga v Šlovrenc.

Satirični stripi in otroške slikanice priznanega ilustratorja

Altanova »Cipputi« in »Pimpa« na razstavah v Trstu in Gorici

Francesco Tullio Altan. Njegovo ime prav gotovo vsi poznamo: odraslespravi s svojimi satiričnimi stripi v dobro voljo, kot ilustrator otroških slikanic in knjig si je prikupil poleg odraslih tudi mlajše bralce.

Pred seboj imamo izjemno plodno osebnost. Vrsta razstav in pobud, ki spremlja njegovo petdesetletnico, je obenem priložnost, da razmislimo o Altanovi likovni govorici in prodorneje spregovorimo o zapleteni vsebinski zasnovi, ki se le navidezno bije z oblikovnim sintetizmom, ki označuje njegove vinjete.

V Trstu bo še do 15. novembra na ogled v razstavnih prostorih »Studio d'arte Nadia Bassanese« vrsta originalnih ilustracij in stripov. (trg Giotti, 8 — ob delavnikih med 17.00 in 20.00 uro). V treh ambientih galerije odkrijemo tri ustvarjalne trenutke Altanove produkcije za odrasle. V vstopnem prostoru je na ogled vrsta naslovnic za prilogo dnevnika La Repubblica, Venerdì, ki na satiričen, večkrat krut način upodabljajo šibkosti današnje družbe. Posebej, v manjši sobi zasledimo 15 izvirnih ilustracij za satirično knjigo Jonathana Swifta z naslovom »Le istruzioni per la servitù«, ob katerih zasledimo tudi dve serigrafski reprodukciji. Knjiga, ki je prav tako na voljo gledalcem, je izšla lani pri milanski založbi Nuages. Zlasti slednje podobe so oblikovano razvejane, kot bi jih obsedal »horror vacui«, kot bi hotel avtor poudariti prav preko groteske in pretiranih prepletov barv in oblik vso objestnost, lakomnost, skratka vso materialno sfero, ki oblega človeka

V glavni razstavni prostor se večina obiskovalcev rada povrne in obstaja pred znanimi vinjetami iz tednikov Panorame in Espressa. Slednje so osredotočene na določene situacije, kjer izustijo Cipputi in druge tipične osebnosti, ki so nastale izpod Altanovega peresa, duhovite, sarkastične in domiselne fraze. Poleg prodorne vsebinske karakterizacije izstopa posebno učinkovita oblikovna rešitev: skrajna črtna sinteza hrani le določene okrogline, preko katerih postanejo posamezniki estetsko prikupni. Risarska spretnost pride toliko bolj do izraza s tehniko barvnih penarelov, ki dovoljujejo hitrost pri delu in hranijo tako vso izrazno svežino.

Altanova Pimpa

Altanov stil spoznamo že na prvi pogled po pestri barvni paleti. Prevladujejo sicer osnovne barve in močni kontrasti, kombinacije določenih odtenkov ostajajo smiselno in izrazno učinkovite. Na Altanov kolorizem je nedvomno vplivalo bivanje v Braziliji, kamor ga je življenjska pot zanesla v mladih letih; tu je nekaj let deloval kot dramaturg.

V soboto je bilo v goriških prostorih centra »Sociale Polivalente« v sklopu tradicionalnih srečanj z domišljijo (Appuntamento con la fantasia) odprtje razstave z naslovom »Arriva la Pimpa«, ki nam razgrinja Altanove dosežke na področju didaktičnega stripa za najmlajše. Razstava bo še na ogled do 1. novembra (sreda in čet.: 9.30- 12.30; pet., sob. in ned. 15.00-19.00).

Tržaško odprtje je počastil Altan s svojo prisotnostjo, v Gorici ni bil pa prisoten, saj so prav v soboto v Forliju poimenovali otroške jasli po Pimpi, znani psički z živo rdečimi mehurčki, ki je otrokom tako blizu.

Pimpa je nastala med leti '74 in '75. Navdih je Altan dobil ob rojstvu svoje hčerke. Na goriški razstavi zasledimo še neobjavljene stripe, kjer se je Pimpa prvič pojavila. Pimpa je prvič doživela natis leta 75 v otroškem listu Corriere dei piccoli. Nekaj let kasneje je 2. omrežje Rai naročilo 26 krajših risanih filmov, tako je Pimpa zaživela še kot zvezda na ekranu. Od leta 87 izhaja Pimpa kot samostojni otroški list tako v Italiji, kot v Španiji: poleg že poznanih stripov in slikanic zasledimo tu posebno učinkovite didaktične igre, ki znajo posredovati otroku čut za tiste moralne in estetske vrednote, ki spremljajo zdrav človekov razvoj.

Altanovi stripi so zaživeli v posebno živahnem vzdušju večnamenskih prostorov socialnega centra. Saj se je zvrstila v istem popoldnevu vrsta pobud, ki so razstavo na lep način dopolnjevale. Prvo na vrsti je bilo srečanje na temo igre in okolje; med predavanji so se otroci zabavali v prostorih ludoteke. Po odprtju razstave je Videmska gledališka skupina »Teatro Ridotto« uprizorila animacijo pravljice Bichonnier-Ref o Kosmti pošasti in tako posebej pritegnila pozornost mladega občinstva.

Sledilo je uradno odprtje razstave o Pimpi, kjer je publiki predstavil Altanove zasluge strokovnjak dr. Livio Sossi iz Trsta.

JASNA MERKÙ

glosa jože pirjevec

Filozof - propagandist nacionalističnega režima

Evropski raziskovalci, ki smo delali v Washingtonu v okviru Wilsonovega centra, se vsako drugo leto srečujemo na pol družabnih in pol delavnih srečanjih, kjer teče beseda o aktualnih problemih trenutka. Na letošnjem sestanku, organiziranem ob jezeru Starnberg v bližini Münchna, je bil prisoten tudi Svetozar Stojanović, znani beograjski filozof iz kroga revije »Praxis«. Kot se bo marsikdo spomnil, je šlo za levičarsko gibanje, ki je z marksističnih stališč nastopilo proti komunistom na oblasti in posebno proti koncu šestdesetih in na začetku sedemdesetih let dokaj razgibalo jugoslovanski kulturni prostor. Po Titovem in Kardeljevem državnem udaru leta 1972 je tudi Praxisovcem trda predla, saj so bili izgnani z univerze, prisiljeni v pokoj ali v izgnanstvo. Nekateri med njimi so se v zadnjem času spet pojavili v javnosti, toda tokrat ne kot oporečniki, temveč kot privrženci Slobodana Miloševića in Dobrice Ćosića, torej kot sodelavci obeh najusodnejših grobarjev Jugoslavije in Srbije. To pa seveda meče dokaj čudno luč tudi na njihovo preteklost in vzbuja vprašanje, ali ni bil njihov protest proti liberalnemu režimu poznih šestdesetih let bolj izraz velikosrbskega nacionalizma kot levičarske gorečnosti.

Stojanović je za münchensko srečanje pripravil referat na temo »Dezintegracija Jugoslavije in napake mednarodne skupnosti«, ki sem mu seveda s posebno pozornostjo prisluhnil. Šlo je za zanimiv, a tudi vznemirjujoč prikaz jugoslovanske tragedije, kakor jo vidijo v najvišjih beograjskih krogih. Vznemirjujoč zato, ker je očitno, da se ti ljudje iz izkušnje zadnjih let niso ničesar naučili in da še vedno vztrajajo pri svoji interpretaciji jugoslovanskega poloma. Vsega so krivi »drugi«, Srbi niso krivi ničesar. Po letu 1918 so s Črnogorci oblikovali novo državo in vanjo sprejeli Hrvate in Slovence, ki so prihajali »iz tuje in premagane Avstroogerske«. Na samem začetku so Hrvati razvili kar obsesivno težnjo po samostojni državi, njim pa so se pozneje pridružili tudi Slovenci, Makedonci in slavonski Muslimani. Med drugo svetovno vojno so bili Srbi žrtev genocida v Neodvisni Državi Hrvaški, po njej pa komunisti na oblasti niso nikoli dovolili, da bi se to vprašanje do konca razčistilo. Komunisti so v sedemdesetih letih oblikovali ustavo, ki je spremenila Jugoslavijo v kotradiktorno in samouničujočo federalno-konfederalno mešanico, zmožno življenja, dokler je bil na oblasti Tito, ki je s svojo karizmo reševal probleme, »kadar je izgubil potrpljenje«. Že deset let po njegovi smrti pa je Jugoslavija propadla, tudi zaradi tega, ker se je Zahod odločil, da v novi mednarodni konstelaciji (pogojeni od zatona Sovjetske zveze), podpre njene secesionistične sile. Pri tem je izhajal iz nasprotujočih si stališč: zagovarjal je pravico samoodločbe za vse razen za Srbe, ki žive na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini. Pozabil je tudi na problem JNA, življenjski prostor katere je bil ogrožen, ko so jo leaderji Slovencev, Hrvatov in Muslimanov skušali čim bolj ošibiti in jo izgnati iz svojih ozemelj. Da bi šlo tudi drugače, dokazuje primer Makedonije, kjer ni bilo vojne, ker so oblasti dovolile JNA, da se umakne v miru...

Kaj reči, ob taki analizi jugoslovanske krize enega od vrhov srbske inteligence? Morda velja omeniti komentar uglednega ameriškega zgodovinarja: »Kako žalostno je, da človek takšnega formata postane propagandist nacionalističnega režima«.

Zbor RTV Hrvatske na koncertu iz cikla Trieste Prima 92

Praizvedbi Kogojevih del iz grl zagrebških pevcev

Predzadnji koncert (zadnji bo na sporedu nocoj, predstavljamo pa ga na drugem mestu) v okviru glasbenih prireditev Trieste Prima 1992 je bil v torek, 13. oktobra, v dvorani muzeja Revoltella v Trstu. Nastopil je moški pevski zbor Radiotelevizije Hrvatske iz Zagreba.

Zbor deluje že skoraj 40 let. Njegov prvi dirigent je bil znani istrski skladatelj Slavko Zlatič (Sovinjak). Glasbo je med drugim študiral tudi v Trstu. Pod njegovim vodstvom se je zbor razvil v reprezentativno vokalno skupino. Od leta 1984 zbor vodi skladatelj in dirigent Igor Kuljerič.

29-članski moški pevski zbor je na koncertu predstavil tržaškemu občinstvu, ki so ga sestavljali predvsem slovenski ljubitelji zborovskega petja, hrvaško zborovsko ustvarjalnost našega stoletja. Na programu so bila dela Borisa Papandopula, Igorja Kuljeriča (dirigent zbora), Stanka Horvata, Jakova Gotovca in Josipa Slavenskega. Čeprav je vsak skladatelj dal svojim skladbam osebni značaj in na svojstven način v skladbah združil tradicionalna in sodobna glasbena izrazna sredstva, smo v vsaki pesmi začutili hrvaško lirično dušo. Te pesmi so bile pevcem blizu, zato so jih podajali v le njim svojstveni interpretaciji, ki je včasih odstopala od posplošenih evropskih interpretativnih norm.

Osrednja točka programa so bile napovedane tri praizvedbe Kogojevih moških zborov in znameniti Rekvijem. Pevci iz Zagreba so krstili le dve: Pesem vojaka in Na dan vpoklica. Žal niso izvedli pesmi Krvnik, pojoč na črno zagrnjenem odru. Skladba bo morala verjetno zaradi, za amaterske zbore prezahtevne partiture, še dolgo čakati na prvo izvedbo. Kogojev kompozicijski stavek je tudi profesionalnemu zboru povzročal intonačne in interpretativne težave.

S Slovaškimi ljudskimi pesmimi v priredbi Bele Bartoka so zagrebški pevci sklenili zanimiv in prijeten obvezni glasbeni program.

Navdušenim poslušalcem so se zahvalili za njihovo ploskanje s tremi dodatki. Zadnja pesem, ki so jo pevci zbora Radiotelevizije Hrvatske zapeli, je bila iz Zajčeve opere Nikola Šubić Zrinjski Uboj, uboj, ki tako kot ob nastanku (boj Hrvatov z Madžari) tudi danes živo izžareva veličino rodoljubnega heroizma za zmago naroda, njegovih teženj in idealov.

MIRKO SLOSAR

Na predzadnjem koncertu jesenske simfonične sezone Verdija

Slike Musorgskega v Rossettiju

Pretekli petek je bil v gledališču Rossetti predzadnji koncert letošnje Verdijeve jesenske simfonične sezone. Na sporedu je bila Dukasova simfonična pesnitev L'apprenti sorcier (1897), Debussyjeva Prva rapsodija za klarinet in orkester (1909-1910) in Slike iz razstave ruskega skladatelja Modesta Musorgskega (1872) v Ravelovi simfonični priredbi (1922). V solistični vlogi je nastopal mladi italijanski klarinetist Alessandro Carbonare, orkester gledališča Verdi pa je dirigiral madžarski dirigent Carl Melles.

Čeprav kaže, da je francoski skladatelj Paul Dukas v svoji operi Ariane in Sinjebradec (1907) Wagnerjev »pristaš«, je v svoji simfonični pesnitvi, ki jo je poimenoval (verjetno zaradi tematske vsebine) simfonični scherzo, bližji Richardu Straussu, in le-tega skorajda presega po sijajnemu občutku za barvitost, ki odpira pot Debussyjevemu impresionizmu. V tem delu, ki je nastalo po Goethejevi baladi, dosega Dukasova tematska intuitivnost svoj višek — kdo ne pozna groteskno poskakujoče osrednje teme fagotov?

Dirigenta Carla Mellesa smo zadnjič označili za dionizično osebnost, tokrat pa je verjetno zaradi večjih instrumentalnih zahtev nekako sledil orkestru in dirigiral »previdno«, brez ritmičnih odtenkov, ki so popestrili prejšnji koncert.

Debussy ni napisal veliko koncertov (le mladostno Fantazijo za klavir in Dva plesa za harfo in godala), kljub temu pa je njegova Prva rapsodija za klarinet in orkester enako očarljiva kakor sočasna obsežnejša dela (zadnje Images za orkester, npr.). Omenili smo Debussyjev impresionizem: timbrična sugestija je njegovo »najmočnejše osvajalno orožje«. Klarinetist Alessandro Carbonare je znal v tem smislu šarmantno izkoristiti svoj čarobni zvok, vendar z jasno, elegantno izpeljano frazo. Dodatka tokrat ni bilo.

V drugem delu koncerta smo sledili Slikam iz razstave Modesta Musorskega. Član »mogočne peterice« se je za to klavirko delo navdihnil res na razstavi, ob slikah nenadno preminulega prijatelja in slikarja Hartmanna. Ravel je leta 1992 delo umetniško reinterpretiral po naročilu dirigenta Kusevickega, ki je ravno takrat urejal pariško koncertno sezono, da ni njegova orkestracija le prepis, pač pa dejanje, ki sega v izpeljavo dela vse globlje in ga tako požlahti z značilno »evropsko« timbriko francoskega mojstra.

Tudi tokrat je Melles ostal previdno v ritmično ostro začrtani interpetaciji, kar smo najbolj občutili v začetnem Škratu ali v nikakor ležernih Tuileries, kakor tudi v znameniti Šmilejevi temi trobente. Trobila in pihala nasploh so v Ravelovi vešči orkestraciji večkrat »nevarno« v ospredju, da je z njimi tokrat dirigent imel včasih preglavice (zaman je npr. Carl Melles v Katakombah podžigal trobila k večjim dinamičnim kontrastom).

Značajno sta najboljše izzveneli sliki Stari grad (z znamenito trubarjevo melodijo, kjer je Ravel z mojstrskim trikom v orkester »pritihotapil« saksofon) in Kijevska vrata; praznična slovesnost te zadnje slike je požela bučeč, dolg aplavz. Nas je vendarle bolj prepričal prejšnji koncert.

CORRADO ROJAC

Zaključni koncert festivala Trieste Prima z noviteto skladatelja Corrada Rojaca

Tržaško združenje za sodobno glasbo CHROMAS prireja nocoj zaključni večer svojega uspelega festivala TRIESTE PRIMA 92. V Avditoriju Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 bo nastopil domači CHROMAS ENSEMBLE, ki je imel, pod taktirko Adriana Martinollija, že uspešna koncerta v lanski sezoni v Trstu in Ljubljani.

Ansambel sestavljajo priznani tržaški glasbeniki: flavtist Giorgio Marcossi, klarinetist Lino Urdan, fagotist Vojko Cesar, kitarist Pierlugi Corona, pianist Corrado Gulin in čelist Corrado Rojac. Na sporedu četrtkovega koncerta je tudi noviteta za harmoniko KAFKIANA, s katero se naš nadarjeni glasbenik Corrado Rojac, po prodornem uspehu, ki ga je bil deležen na čedajskem Mittelfestu 92, predstavlja prvič v Trstu kot skladatelj.

Koncert bo, kot običajno, v Avditoriju Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 v Trstu.

V prvi kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo (skupina 1)

Italija tvegala polom proti Švici

ITALIJA - ŠVICA 2:2 (0:2)

STRELCI: Ohrel v 18', Chapuisat v 21', R. Baggio v 84', Eranio v 90'.

ITALIJA: Marchegiani, Tassotti, Di Chiara, Eranio, Costacurta, Lanna, Lentini, Donadoni (v 71' Albertini), Vialli, R. Baggio, Evani (v 41' Bianchi).

ŠVICA: Pascolo, Hottiger, Quentin, Egli, Geiger, Bregy, A. Sutter, Ohler (v 56' Piffaretti), Knup (v 90' B. Sutter), Sforza, Chapuisat.

SODNIK: Mikkelsen (Dan); KOTI: 14:1 za Italijo; GLEDALCEV: 28.000.

CAGLIARI — Italijanski trener Sacchi si je po sinočnji prvi kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo leta 1994 v ZDA globoko oddahnil: po prvih 45 minutah ni kazalo, da bodo »azzurri« nadoknadili zaostanek dveh golov. Igrali so namreč zmedeno, nikakor jim ni uspelo, da bi izvajali sheme svojega »učitelja«, v obrambi so se vrstile napake, a tudi vezna vrsta z Donadonijem na čelu je šepala. V drugem polčasu pa so Vialli in tovariši (prav Vialli in Lentini sta se rešila v poprečju 1. polčasa) le pokazali nekaj več urejenosti, odločnost in vztrajnost pa sta bili na koncu le poplačani, čeprav se jim je tudi sreča nekoliko nasmehnila.

Italija sicer ni začela slabo, vendar je bila njena igra prepočasna, a Baggio je v 6. minuti zapravil lepo priložnost po podaji Viallija. Zatem sta dve napaki Costacurte in Marchegianija odprli Švicarjem pot do gola. Dvojno vodstvo gostov je »azzurre« zmedlo, njihovo poskusi niso obrodili sadov, saj so Švicarji z odlično obrambo, presingom in protinapadi onemogočili vsako pobudo. Kot smo dejali, pa se Italijani niso vdali, trmasto so vztrajali in njihov trud (a tudi igra, v katero je Albertini vnesel nekaj več ravnotežja) je na koncu omogočil, da so se izognili porazu.

Sedaj se bodo verjetno vnele polemike, iskali bodo krivce, razni »izvedenci« bodo skušali deliti nauke na desno in levo. Dejstvo je, da se je Sacchi znašel brez dveh izredno izkušenih branilcev, Baresija, ki je zapustil reprezentanco, in poškodovanega Maldinija. Conska igra pa se gradi iz zadnjih vrst, in če razni mehanizmi niso utečeni, je tveganje veliko. Prav v zadnji vrsti pa so bile vrzeli največje, Tassotti ni dal doprinosa, ki bi ga njegova izkušenost narekovala. Sacchi pa ni hotel kriviti nikogar za oba zadetka: »Vratarji se niso še privadili na nova pravila, ne znajo še dobro upravljati z žogo. Po mojem mnenju pa je šlo za splošno neodločnost, a neodločnost se prenaša. Ne smemo pozabiti, da smo bili brez štirih branilcev (Baresi, Maldini, Nannini, Vierchowod), ekipa pa ima veliko zaslugo, da je rešila tekmo, ki se je slabo zasukala. Glede na to neodločen izid velja kot zmaga.«

Z druge strani ne gre prezreti dejstva, da so se Švicarji izkazali kot res solidna ekipa (v okviru kvalifikacij imajo za sabo že dve tekmi in so ugnali tako Škotsko kot Estonijo). Poleg tega so se očitno bolje znašli na spolzkem terenu, njihova obramba je bila večji del tekme vsakokrat na mestu, učinkovito so izvajali protinapad in že v kali zatirali pobude Italijanov. Na koncu jim je lahko še žal, da se jim je izmuznil celotni izkupiček.

Ker smo že pri Švicarjih, velja omeniti račune, ki jih je naredil ženevski dnevnik »La Suisse«: italijanska reprezentanca naj bi veljala okrog 235 milijard lir, švicarska pa nekaj več kot 26. Če bi morali soditi po teh številkah, bi morali odkrito priznati, da take razlike na igrišču zdaleč ni bilo opaziti.

Danes Italija »under 21«

CREMONA — V okviru evropskega nogometnega prvenstva »under 21« bo danes Italija odigrala svojo prvo tekmo, in sicer proti Švici. Tekma bo ob 15. uri, Italija, ki brani evropski naslov, pa bo nastopila v naslednji postavi: Visi, Bonomi, Favalli, Altomare, Panucci, Mignani, Orlandini, Rossitto (Palladini), Vieri, Cois, Muzzi (12 Cudicini, 13 Sacchetti ali Iuliano, 14 Bellotti, 15 Palladini ali Rossitto, 16 Del Vecchio).

V ostalih skupinah osem tekem

Četrta zaporedna zmaga Belgijcev

V 1. kvalifikacijski skupini za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu leta 1994 v ZDA so poleg tekme v Cagliariju odigrali še srečanje v Glasgowu med Škotsko in Portugalsko: končalo se je pri izidu 0:0.

LESTVICA 1. SKUPINE

Švica	3	2	1	0	11:3	5
Italija	1	0	1	0	2:2	1
Portugalska	1	0	1	0	0:0	1
Škotska	2	0	1	1	1:3	1
Estonija	1	0	0	1	0:6	0
Malta	0	0	0	0	0:0	0

* * *

Včeraj je bilo še osem kvalifikacijskih srečanj. Izidi so naslednji:

Skupina 2: Anglija - Norveška 1:1, Nizozemska - Poljska 2:2 (1:2).

LESTVICA: Norveška 7 točk (4 tekme), Poljska 3 (2), Anglija 1 (1), Nizozemska 1 (2), Turčija 0 (1), San Marino 0 (2).

Skupina 3: Severna Irska - Španija 0:0, Danska - Irska 0:0.

LESTVICA: Irska 5 točk (3 tekme), S. Irska 4 (3), Španija 4 (3), Litva 4 (4), Danska 3 (3), Albanija 2 (4), Latvija 2 (4).

Skupina 4: Ciper - Wales 0:1 (0:0), Belgija - Romunija 1:0 (1:0).

LESTVICA: Belgija 8 točk (4 tekme), Romunija 4 (3), Wales 4 (3), ČSFR 2 (1), Ciper 2 (3), Ferski otoki 0 (5).

Skupina 5: Rusija - Islandija 1:0 (0:0).

LESTVICA: Grčija 4 točke (2 tekmi), Madžarska 2 (2), Rusija 2 (1), Islandija 2 (4), Luksemburg 0 (1).

Skupina 6: Francija - Avstrija 2:0 (1:0).

LESTVICA: Bolgarija 4 točke (3 tekme), Švedska 4 (2), Francija 2 (2), Finska 0 (2), Avstrija 0 (1), Izrael 0 (0).

Italijanski košarkarski pokal

Drevi Stefanel v gosteh v Pesaru

Drevi bodo znana imena 4 finalistov italijanskega košarkarskega pokala. Na sporedu so namreč povratna srečanja četrtfinala, iz katerih bodo izšle ekipe, ki se bodo 4. in 5. marca 1993 pomerila v finalu.

Tržaški Stefanel bo gostoval pri Scavoliniju iz Pesara, kjer bo skušal ubraniti 13 točk naskoka iz prve tekme (87:74). Isti zaostanek loči Marr in Ticino (v prvi tekmi v Sieni je Ticino zmagal s 83:70). Samo točko manj mora nadoknaditi bolonjski Knorr, ki je v prvi tekmi v Cantuju izgubil z 88:76. Še najlažje bo verjetno za Benetton iz Trevisa, ki se bo doma pomeril s Hyundaiem, proti kateremu je v Desiu zelo tesno izgubil (88:87).

Poraz Jesenic doma proti Brunicu

V 12. kolu »alpske lige« v hokeju na ledu so Jesenice doma nepričakovano s 7:2 izgubile z Brunicom. Lestvica: Lion Milan 21, Graz in Alleghe 17, Asiago 16, Villach 15, Zell Am See 14, Klagenfurt, Bolzano, Feldkirch 13, Jesenice in Innsbruck 12, Brunico 8, Gardena 5, Fiemme 4, Varese in Fassa 3. V prihodnjem kolu (17.10.) bodo Jesenice gostovale v Innsbrucku.

Pogodba o prodaji Maradone neveljavna?

NEAPELJ — Pri Napoliju trdijo, da je pogodba s Sevillo glede Maradone neveljavna. Doslej namreč Sevilla ni izplačala prvega obroka, 3 milijonov dolarjev, kar bi bila mrala storiti že 2. oktobra, poleg tega pa pri Napoliju niso še dobili bančnega jamstva o izpačilu ostalega denarja (4,5 milijona dolarjev). Sam predsednik FIFA Joseph Blatter je predvčerajšnjim obvestil španisko nogometno zvezo, da je pogodba neveljavna, če v teku dneva Sevilla ne izpolni domenjenega, kar pa se ni zgodilo.

De Petri vodi na »rallyju faraonov«

FARAFRA (Egipt) — Po 4. etapi avto-moto »rallyja faraonov« med motociklisti vodi Italijan De Petri (yamaha) s časom 13.55'48"; sledijo: 2. Morales (Fr) cagiva 14.22'04"; 3. Picco (It) gilera 14.23'30"; 4. Mandelli (It) gilera 14.39'03"; 5. Medardo (It) gilera) 14.59'04". Med avtomobilisti vodi El Hajiri (Katar) mitsubishi) v času 12.11'39". Sledijo: 2. Schlesser (Fr) buggy 13.07'55"; 3. Vismara (It) rover 13.12'43".

Andrea Aghini prehitel Juho Kankkunena

SANREMO — Po 6 od skupno 9 kronometriranih voženj 3. in obenem zadnje etape avtomobilskega rallyja Sanremo je Andrea Aghini (lancia) prehitel vodilnega na skupni lestvici, Juho Kankkunena (tudi lancia), ki ima sedaj 19" zaostanka. Tretji je Delecour (ford) po 1'02". Rally se je zaključil davi v Sanremu.

Časten odpor okrnjenih goriških odbojkarjev v Pordenonu

Valprapor Imsa zadovoljil

COPAT PORDENON - VALPRAPOR IMSA 3:1 (15:10, 12:15, 15:9, 15:6)

VALPRAPOR IMSA: Buzzinelli, Paoletti, Superga, Prinčič, Florenin, Rigonat, Gravnar.

Na pokalno gostovanje v Pordenon so se valpraporovci podali zelo okrnjeni, saj je iz raznih razlogov (upravičeno) manjkalo kar šest igralcev postave, tako da je strokovno vodstvo v moštvo vključilo tudi mladinca Gravnarja. Kljub temu torej, da je Valprapor Imsa stalno imel tri »under 18« na igrišču, je izkušenemu nasprotniku (ki pa tokrat ni blestel) nudil vse do četrtega seta silovit odpor, tako da je bil nastop valpraporovcev v celoti pozitiven, saj verjetno se ne motimo, če rečemo, da si v naši deželi le malokatero moštvo lahko privošči enakovredno igrati proti državnemu tretjeligašu v tako mladem sestavu.

Prva dva niza sta bila izjemno dolga (skupno sta trajala dobro uro), v drugem pa so Goričani z visokim in dobro postavljenim blokom presenetili tekmece. Izenačen je bil tudi tretji set, če vemo, da so Pordenončani strli odpor valpraporovcev šele v končnici (11:9). Povsem so ti popustili šele v četrtem nizu.

Kljub porazu je bilo torej srečanje za trenerja Zamoja koristno, saj je lahko preveril stopnjo pripravljenosti nekaterih fantov, ki manj igrajo (na primer podajač Rigonat), hkrati pa je tudi odkrival skrivnosti tekmeca, s katerim se bo Valprapor Imsa pomeril tudi v prvenstvu. Treba je reči, da je letos zelo spremenjeni Copat Pordenone zaigral neprepričljivo in zanj na prvi pogled kaže, da je celo slabši kot lani, ko je premočno zmagal v C-2 ligi.

ŽENSKE

KOIMPEX - ALTURA 3:1 (12:15, 15:6, 15:12, 15:10)

KOIMPEX: Brisco, Fabrizi, Gregori, Miot, Pertot, Pittoni, Sosič, Starc, Zotti.

Po dveh tesnih porazih je sinoči Koimpex prišel do svoje prve zmage v pokalnem nastopu.

Tekma sama je bila vse prej kot privlačna, saj sta tako ena kot druga ekipa predvajali dokaj medlo igro. Igralke so bile premalo zbrane, veliko so grešile, tako da se je tekma v bistvu končala v korist ekipe, ki je imela ostrejši servis. V tem elementu je bil Koimpex absolutno boljši, to pa je bilo tudi dovolj za osvojitev prvih točk.

(INKA)

KENNEDY - BOR 3:1 (15:6, 15:9, 12:15, 15:4)

Uspeh Micom Marcusa

V 6. kolu 1. slovenske košarkarske lige je koprski Micom Marcus na Škofijah s 86:75 premagal moštvo Tinex Norik. Ostali izidi zelene skupine: Eso Elektra - Ježica 62:72; Rogaška - Comet 93:106; Litostroj Slovan - Unicum 75:60. LESTVICA: Comet, Litostroj in Micom Marcus 8, Ježica, Tinex Norix in Rogaška 6, Unicum 4, Elektra 0.

Rdeča skupina - izidi: Maricom Miklavž - Inpos Celje 128:65; Kokra Lipje - Olimpija ml. 89:84; Savinjska Polzela - Idrija 85:83; Podbočje - Satex Maribor 77:90. LESTVICA: Maricom 12, Satex 10, Idrija 8, Lipje in Polzela 6, Celje 4, Olimpija ml. 2, Podbočje 0.

V deželnem odbojkarskem pokalu za moške

Olympia CDR tokrat boljša Sokolovke spet ugnale borovke

SOČA SOBEMA - OLYMPIA CDR 0:3 (4:15, 13:15, 11:15)

SOČA SOBEMA: I. in M. Tomsič, I. in Š. Cotič, Battisti, Muscau, Klede, Braini, Čevdek, Soban, Pahor, Mučič.

OLIMPIA CDR: A. in M. Vogrič, Petejan, J., A. in S. Terpin, Komjanc, B. in G. Sfiligoj, Dorni, Hlede.

V drugem povratnem kolu deželnega pokala so se odbojkarji Olympie Soči Sobema oddolžili za poraz iz prvega dela in uveljavili dejstvo, da bodo pač v letošnji sezoni igrali v ligi više.

Tekma je bila še kar borbena, z izjemo prvega niza. Sočani so tokrat stopili na igrišče brez prave koncentracije in odločnosti in tako brez boja prepustili prvi niz nasprotnikom.

V nadaljevanju so gostitelji zaigrali bolj zagrizeno v obrambi, kar je spravilo v težavo nasprotno stran. Kljub začetnemu vodstvu, pa Sočanom ni uspelo osvojiti drugega niza. Nasploh je pri sočanih tokrat slabo deloval sprejem, kar je onemogočilo gradnjo igre, medtem ko pri Olympii ni bilo opaziti večjih napak.

Naj omenimo še, da sta oba trenerja preverjala razne kombinacije pri uigravanju ekip v luči prihodnjih prvenstvenih nastopov.

Skupina A

DANAŠNJI SPORED: 21.00 v Trstu, na Alturi: Bor - Zaule Rabuiese; ob 21.15 na Opčinah: Sloga - Rozzol.

ŽENSKE

Skupina A

BOR FRIULEXPORT - SOKOL INDULES 0:3 (8:15, 4:15, 11:15)

BOR FRIULEXPORT: I. in T. Vidali, Foraus, Stoper, Pernarčič, A. in M. Faimann, Bezenšek, Gruden, Zadnik.

SOKOL INDULES: T. in L. Masten, Vidali, Visentin, Škerk, Marucelli, Lupinc, Drasič, Košuta in Pertot.

Sokol Indules je tudi v povratni tekmi zmagal enako gladko kot v Nabrežini. Borovke so se boljšim in bolj izkušenim nasprotnicam solidno upirale le na začetku in na koncu tekme, drugi set pa je bil popolnoma v rokah Nabrežink, ki so tudi v tretjem visoko povedle 11:1, nato pa so se skoraj pustile dohiteti (11:12).

Sicer pa je tudi ta tekma za obe šesterki sodila bolj v okvir priprav na bližajoča se prvenstva, saj sta trenerja preizkusila različne variante postav in igre, tako da so dobrim akcijam sledile tudi pavze. (Igor)

VIRTUS - KOIMPEX 2:3 (15:7, 13:15, 15:5, 10:15, 13:15)

KOIMPEX: Ciocchi, Čebulec, Ferluga, Fonda, Kosmina, Novakovič, Spacal.

Dokaj okrnjena postava Koimpexa je včeraj osvojila zmago, vendar se je morala zanjo veliko bolj potruditi, kot je bilo pred tekmo pričakovati. Tehnična razlika med ekipama je namreč precejšnja, prav zaradi tega pa so naše igralke nasprotnika podcenjevale in mu celo dovolile, da je v setih povedel z 2:1. Vendar je nato Koimpexu le uspelo stanje najprej izenačiti in si v 5. setu takoj priigrati dovolj visoko prednost, tako da mu zmaga ni mogla uiti. (Inka)

LESTVICA: Sokol Indules 10, Koimpex 8, Virtus 2, Bor Friulexport 0.

PRIHODNJE KOLO (17.10.): Bor Friulexport - Virtus; Sokol Indules - Koimpex.

Na Tržaškem in Goriškem sta se začeli odbojkarski prvenstvi mladincev in mladink

Uspešen začetek, Valpraporu Espego prvi derbi

MLADINCI

BOR FURLANI - NPT 3:1 (4:15, 16:14, 15:12, 15:10)

BOR FURLANI: Domio, Nadlišek, Pieri, Šušteršič, Furlanič, Furlani, Čuk, Talotti, Pertot, Smotlak.

V Borovem »drsališču« so mladi borovci odigrali prvo tekmo enega izmed dveh prvenstev njihove letošnje sezone. Lanskoletni deželni podprvaki v kategoriji izpod 14 let bodo namreč letos igrali tako v kategoriji mladincev kot v kategoriji dečkov.

Prvi nastop med mladinci so dobro opravili, saj so premagali lanskoletne prvake med »naraščajniki«. Le začetek je bil nekoliko negotov in neroden. Tej negotovosti je vsekakor botroval slab sodniški par. Gostje so z lahkoto osvojili set in kazalo je, da bodo borovci njihov lahek plen. Toda v nadaljevanju so »plavi« vendarle dokazali, da obvladajo odbojkarske elemente, do zmage pa so se dokopali tudi zaradi vztrajnosti in volje. Občasno smo videli lepe akcije na obeh straneh mreže, če pa se ni mogla igra bolje razvijati, ne gre kriviti ne ekipi ne sodnikov, temveč spolzki pod v Borovem športnem centru. Lahko smo zadovoljni, da se je srečanje sploh končalo brez hujših poškodb. Vodstvo Bora bi se moralo ob tem zamisliti, saj je bilo že več primerov lažjih in hujših poškodb. Nadaljevati v takih pogojih je brezvezno in nespametno. Igrati ja, zmagati tudi, a ne za vsako ceno. (M. Šušteršič)

SANT'ANDREA - SLOGA 2:3 (15:17,15:6, 8:15, 15:5, 16:18)

SLOGA: Germani, Glavina, Kralj, Marc, Micalessi, Mijot, Radetti, Spetič, Stajn, Veljak, Volčič.

Svoj prvi nastop so Slogini mladinci opravili v nedeljo in zmagali po pravi maratonski borbi, saj sta se tako prvi kot zadnji set zaključila z minimalno razliko v točkah. Šlo je za tipično otvoritveno tekmo, saj je marsikaterega igralca premagovala trema in ga dobesedno ovirala pri izpeljavi akcij. Vendar so slogaši krizo znali premostiti in po dolgi borbi vknjižili prvi dve prvenstveni točki. (Inka)

OSTALA IZIDA 1. KOLA: Zaule - Pallavolo Trieste 0:3, Volley Club - Prevenire 0:3.

MLADINKE

SLOGA KOIMPEX - SANT' ANDREA 3:0 (15:0, 15:6, 15:4)

SLOGA KOIMPEX: Brisco, Ciocchi, Ferluga, Fonda, Kosmina, Meriani, Milič, Spacal, Starc.

Zaradi nedeljskega mednarodnega turnirja so Slogine igralke svojo pot v mladinskem prvenstvu začele že v petek zvečer. Prvo oviro so premostile resnično brez najmanjše težave, saj je bil Sant'Andrea objektivno veliko slabši nasprotnik in tekma ni bila za slogašice niti lažji trening.

(Inka)

BREG - PREVENIRE 3:1 (15:12, 15:9, 10:15, 15:4)

Naša dekleta so v krstnem nastopu letošnjega prvenstva mladink gostile tržaški Prevenire, ki nedvomno spada med slabše ekipe tega prvenstva. Brežanke, ki bi si morale zmago priigrati brez zapletov, so že od začetka vse preveč grešile in le občasno zaigrale kot znajo. Na koncu je vsekakor prišla na dan premoč domačink, za katere pa bo prvenstvo nedvomno zahtevno. (Sain)

OSTALA IZIDA 1. KOLA: Altura - Virtus 3:0, CUS Prevenire - Sgt 1:3, Bor Friulexport ni igral.

Na Goriškem

MLADINCI

VAL ESPEGO - OLYMPIA 3:0 (15:9, 15:3, 15:7)

VAL ESPEGO: Paoletti, Devetak, Florenin, Rigonat, Brisco, Kovic, Korečič, Gravnar, Populin, Maraž.

OLYMPIA: Šfiligoj, Hlede, Frandoli, Pouše, Pintar I. in II., Komjanc, Figelj, Mucci.

Že v prvem kolu pokrajinskega prvenstva mladincev je bil na vrsti slovenski derbi med OK Valom Espego (Tecnoprogres je ostal pri Valu le kot tehnični sponsor) in Olympio. Gostitelji so od vsega začetka imeli vajeti igre v rokah in bili ves čas v vodstvu. Prav tako je bilo tudi v 2. setu, ko so nasprotniku prepustili le 3 točke. Tudi v tretjem setu, ko je novi trener valovcev Jakopič poslal na parket vse razpoložljive igralce, se nivo in kakovost igre domačinov nista spremenila. (B.A.)

Mladina Resco na mednarodnem rolkarskem tekmovanju v Dolu

Izkazali so se predvsem naši najmlajši zastopniki

Rolkarska sezona se počasi izteka, kljub temu pa se je Mladina Resco udeležila mednarodnega tekmovanja v Dolu za 10. pokal Jub Dol Ljubljana. Na tej tekmi je nastopilo približno 200 tekmovalcev, in to na dokaj zahtevni progi, ki je terjala od nastopajočih kar precej znanja in spretnosti.

V mlajših kategorijah so se predstavniki Mladine Resco odlično izkazali in z Matejo Bogatec in Janom Prinčičem tudi osvojili prvo mesto. Več kot zadovoljiv nastop pa sta opravila še Jelka Bogatec (3. med deklicami) in David Bogatec, ki je imel kar precej smole, saj so ga prav na zadnjem ovinku pahnili s proge, tako da ni mogel v končnem sprintu več nadoknaditi zamujenega. Svoj krstni nastop pa je opravila Mateja Paulina, ki se je prav dobro izkazala.

VRSTNI RED

DEKLICE (2 KM): 1. Mateja Bogatec (Mladina Resco) 4'28"; 2. Darja Črma (Olimpija) 4'29"; 3. Jelka Bogatec 5'02"; 8. Mateja Paulina (obe Mladina Resco) 8'59".

DEČKI (2 KM): 1. Jan Prinčič (Mladina Resco) 4'15".

MALJŠI MLADINCI (7 KM): 1. MatjaŽ Pavčnik (Dol LJ) 12'13"22; 2. David Bogatec 12'13"49; 8. Aljoša Paulina 16'24"26; 9. Črtomir Kobau (vsi Mladina Resco) 17'56"33.

STAREJŠI MLADINCI (10 KM): 1. Tomaž Jerončič (Brdo) 17'24"; 10. Erik Tence (Mladina Resco) 19'43".

REKREATIVCI: 1. Rupnik (Vrhnika) 12'05"; 3. Boris Bogatec (Mladina Resco) 13'30.

DRUŠTVENA LESTVICA: 1. Jub Dol Ljubljana 29; 2. Olimpija Unior 22; 3. Kranj 18; 4. MLADINA RESCO 11; 5. Rijeka 9.

V nedeljo, 25. t.m. čaka naše rolkarje nastop v Dolini pri tovarni Velikih motorjev na memorialu »Albrizio«, na katerem je naše društvo lani že osvojilo prvo mesto. V trajno last si pa pokal prisvoji društvo, ki trikrat zmaga.

V ponedeljek pričetek državnega mladinskega in deželnega prvenstva

Tudi štiri naše peterke

Predsednik ŠD Kontovel Drago Milič je v soboto izročil Janu Budinu, ki je sedaj član Stefanela, plaketo za nastope v Kontovelovem dresu (Foto Križmančič)

DRŽAVNI MLADINCI

V ponedeljek bo prvo kolo državnega in deželnega mladinsekga košarkarskega prvenstva. Letos bodo nastopale štiri naše ekipe, in sicer Jadran Farco v državnem prvenstvu ter Bor Radenska , Cicibona in Kontovel v 2. skupini deželnega prvenstva.

V izredno ostri konkurenci, kar je razvidno že iz zvenečih imen ostalih nastopajočih ekip (Stefanel Trst, Reyer Benetke, Benetton Treviso, Menta Piu' Gorica in San Donà), bo imela Jadranova združena ekipa res težko nalogo. Drvaričevo moštvo pa ne meri zgolj na rezultat, saj so tekme proti boljšim nasprotnikom (nekateri so že pravi »profesionalci«) odlična priložnost za izboljšanje lastnih igralskih in motivacijskih sposobnosti. Glede posameznikov ima le Kristjan Rebula več izkušenj, saj je bil lani standardni igralec Kontovela v D ligi. Vsi ostali so doslej igrali le v mladinskih kategorijah. Od naših vsekakor pričakujemo precej, zlasti s strani najbolj perspektivnih igralcev, kot so Emili, Gregori in Pettirosso, ki so bili že nekaj let glavni protagonisti v lastnih ekipah, odlično priložnost pa imajo tudi Starec, Bordon, Pavlica, Tomšič in drugi, da pokažejo česa so zmožni.

Pravo letošnjo novost predstavlja novo pravilo, in sicer štiri četrtine po 12 minut in bonus pri četrtem ekipnem prekršku (po ameriškem sistemu prvenstva NBA), v nadaljnji del prvenstva pa se bo uvrstilo prvih pet ekip.

POSTAVA JADRANA FARCO: Jan Gregori (73 - krilo); Kristjan Rebula (73 - bek); Andrej Pavlica (73 - playmaker); Mitja Starec (73 - bek); Matej Pettirosso (73 - center); Kristjan Briščik (73 - bek); Aleš Kapun (73 - bek); Jan Godnič (73 - center); Ivo Emili (74 - playmaker); Marko Bordon (74 - krilo); Viktor Tomšič (74 - bek); Aleš Salvi (74 - krilo); trener Janez Drvarič, pomočnik Andrej Vremec.

SPORED 1. KOLA: Jadran Farco - Reyer Benetke (v ponedeljek, 19. t.m. ob 19.00 v telovadnici »M. Ervatti«).

DEŽELNI MLADINCI

V deželnem prvenstvu se je Boru in Kontovelu, ki sta že lani nastopala v tej konkurenci, letos pridružila še Cicibona. Med glavne favorite za najvišja mesta sodita tudi Kontovel in Bor, medtem ko so pri Ciciboni zbrani posamezniki, ki so doslej manj igrali in imajo tako končno priložnost, da se v tem prvenstvu izkzažejo.

Kontovelova ekipa je praktično sestavni del članske vrste, glavni aduti pa so prav gotovo Evgen Ban, Danijel Gulič, Pavel Kralj, Aljoša Daneu in Marko Hmeljak, ki so že lani igrali odlično, občasno pa so priskočili na pomoč tudi članski vrsti.

Borovci bodo nastopili s kadetsko ekipo, katerim se bosta pridružila še člana prve ekipe Marko Debeljuh in Mauro Simonič.

BOR RADENSKA: Marko Debeljuh (73 - bek); Mauro Simonič (73 - bek); Štefan Samec (75 - center); Michel Grbec (75 - playmaker); Andrej Gallopin (75 - bek); Igor Giacomini (75 - playmaker); Saša Cupin (75 - krilo); Alan Porporatti (75 - center); Boris Vidali (75 - krilo); Marko Verri (76 - bek); Vasja Gregorič (76 - krilo); trener Lucio Martini.

CICIBONA: Massimo Barini (73 - bek); Peter Rudež (73 - krilo); David Umer (73 - krilo); Mitja Škabar (73 - center); Iztok Bajc (74 - bek); Igor Filičič (74 - playmaker); Riccardo Punis (74 - playmaker); Marko Korošic (74 - bek); Marko Križmančič (74 - krilo); Erik Bajc (74 - center); trener Vanja Jogan.

KONTOVEL: Pavel Kralj (73 - bek); Danijel Gulič (73 - krilo); Evgen Ban (74 - playmaker); Aljoša Daneu (74 - center); Igor Vodopivec (74 - center); Štefan Turk (74 - center); Marko Hmeljak (74 - bek); Dean Černe (75 - krilo); Mauro Spadoni (75 - bek); Matej Cingerla (75 - playmaker); Marko Emili (76 - bek); trener Luka Furlan.

SPORED 1. KOLA: Cicibona - Bor Radenska (v ponedeljek, 19. t.m. ob 21.00); Servolana Latte Carso - Kontovel (v torek, 20. t.m. ob 19.45). Vse naše ekipe bodo letos igrale v telovadnici »Ervatti« pri Briščkih. (V. JOGAN)

Naši nogometaši še kar zadovoljili

Naše ekipe so se v nedeljskem kolu v raznih nogometnih amaterskih ligah še kar dobro obnesle. Nekaj tekem so zaradi slabega vremena preložili. V 2. AL je trebenski Primorec igral neodločeno brez gola proti Lavarianeseju. Na sliki D. Križmančiča pa posnetek s tekme Primorec - Don Bosco.

V nogometnem prvenstvu najmlajših na Goriškem

Mladost prepričljivo

S. SERGIO - MLADOST 0:3 (0:0)

STRELCI: Černic, Florenin, M. Devetak.

MLADOST: D. Devetak, Sergo, Moro, Mk. Jarc, Petejan, Gorjan, M. Devetak, Jelen, Florenin, D. Ferletič, M. Ferletič (Černic, Mt. Jarc, Cotič, Dav. Devetak).

Po enotedenskem premoru (zaradi slabih vremenskih razmer so v 3. kolu odigrali le tekmo med S. Marcom in Ločnikom, 1:1), so v 4. rednem kolu mladi igralci Mladosti ponovno zablesteli ter so z odlično igro z gostovanja v Trstu prinesli nov par prvenstvenih točk. Igra je kolikor toliko enakovredna bila le v prvem polčasu, kajti naši predstavniki, ki niso vajeni peščenih igrišč, se nikakor niso mogli znajti. V drugem polčasu pa so se Doberdobci le ujeli in brez večjih težav ugnali domačine. Pokazali so se kot dobro uigrana, zlasti pa še odlično telesno pripravljena celota.

V naslednjem, tj. 5. kolu igrajo naši doma proti neugodnemu nasprotniku Opicine z Opčin, ki velja za eno boljših moštev v prvenstvu. Tekma bo na igrišču v Doberdobu, v nedeljo 18. 10 ob 10.30.

OSTALI IZIDI

Mossa - Pieris 10:1, Sanrocchese - Staranzano 0:3, Romana - Gradese 3:3, Pro Romans - Aris 2:0, Lucinico - Monfalcone (neod.), Corno - S. Marco 2:2, S. Sergio - Mladost 0:3, Isontina - Opicina 4:0.

LESTVICA

Isontina, Mossa, Mladost 6; S. Marco 5; Monfalcone 4; Opicina 4; Pieris, Pro Romans 3; S. Sergio, Aris, Gradese, Staranzano 2; Corno, Romana, Lucinico 1, Sanrocchese 0. (VILI PRINČIČ)

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je glede italijanskega nogometnega pokala med drugim izključil za eno kolo Morena Trevisana (Juventina).

Naj omenimo, da je to pot disciplinska komisija zelo ostro ukrepala proti Giovanniju Fogarju (Monfalcone), ki ga je izključila kar do 13. decembra tega leta.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Dr. Tomaž Verhovec o vremenu

Prav te dni imamo opravka z vremenom. Pred dnevi je povsod lilo kot iz škafa, zadnje dni pa je zapihala naša znanka, hladna burja in povzročila med drugim občutno znižanje temperature, da smo se morali vsi potruditi do omare in potegniti iz nje topla oblačila, doma pa še zakuriti. Vreme je torej izredno važen dejavnik v človekovem življenju in vsakdo se mora prilagoditi muhavosti vremena, ki pa ga uravnavajo naravni zakoni. O teh in o marsičem zanimivem, kar je v zvezi z vremenom, nam bo zvečer v Gregorčičevi dvorani z začetkom ob 20.30 predaval dr. Tomaž Vrhovec, strokovnjak v teh vprašanjih, ki nam bo skušal na enostaven in dobro razumljiv način obrazložiti, kako nastajajo vremenski pojavi in kako vplivajo na človeka.

Predavanje o vremenu in klimi v gorah in na Krasu bo nedvomno pritegnilo širok krog poslušalcev in predvsem planincev, tistih naših članov, ki tako radi zahajajo v gore in se pred vsakim izletom zaskrbljeno ozirajo v nebo. Dr. Tomaž Vrhovec bo svoja izvajanja podkrepil s prikazom barvnih diapozitivov in vremsnkih kart. Vabljeni so torej vsi člani in prijatelji društva na to izredno važno in zanimivo predavanje o vremenu, s katerim začenja SPDT novo predavateljsko sezono.

Osnovnošolci na Medvedjaku

Tudi prejšnjo nedeljo ni kazalo nič dobrega, ko so se osnovnošolci ob devetih zjutraj zbirali na Colu, da se udeležijo že za 4. oktober napovedan izlet na Medvedjak, ki so ga prireditelji, Mladinski odsek SPDT, morali odpovedati in prenesti na nedeljo, 11. t.m. Nebo je bilo vse sivo, zato je bilo število udeležencev pičlo. Le petnajst šolarjev se je opogumilo in v spremstvu predstanvikov MO SPDT zakorakalo po precej mokri cesti proti Medvedjaku. Malo so si zmočili čevlje, pa ni bilo nič hudega in po skoraj enourni hoji prišli na vrh Medvedjaka. Po poti so bolj malo uživali ob opazovanju narave, niti na vrhu ni bilo razgleda na daljne Julijce, zato je bil postanek na Medvedjaku bolj kratek. Skupina se je potem vračala proti Colu in se blizu Perčedola ustavila na travniku, kjer je bil običajni poligon z raznovrstnimi igrami, ki si jih sproti izmišljujejo vodje. Tu je načelnik MO SPDT udeležencem vpisal prisotnost v planinsko knjižico in nekaterim, ki so opravili že več predpisanih izletov, podelil značke. Vseh predvidenih iger pa mladi izletniki niso mogli izvesti, ker je sredi popoldneva začelo deževati in so se zato odpravili proti Colu, kjer so jih čakali starši. Čeprav je bil izlet delno okrnjen zaradi dežja, je bila razposajenost med mladimi udeleženci na višku in vsi so izrazili željo, da bi čimprej šli spet na kak izlet v naravo.

Moker jesenski izlet

Letošnji jesenski izlet SPDT, ki ga je vodil Franc Armani, je bil v znamenju velike moče in vsi udeleženci so obžalovali, da zaradi tolikega dežja niso mogli uživati ob pogledu na brkinsko pokrajino, na travnike in z jabolki in slivami obložene sadovnjake. 23 planincev se je prejšnjo nedeljo z avtomobili odpravilo iz Bazovice na izlet na Zgornjo Pivko s skritim upanjem, da bo vreme vendarle držalo, čeprav je bilo nebo sivo. Peljali so se po Vremski dolini skoraj do Ilirske Bistrice in se ustavili pred gostilno pri Egonu. Tam so pustili svoja vozila in se napotili proti planoti med Brkini in Snežnikom. Po blatnih poteh in stezah so prikolovratili do vasi Podstenje in dalje do vasi Podstenjšček, ter se zagledali v masivno apneničasto steno nad vasjo, stena z votlino, ki je nekoč služila za pribežališče in skrivališče pred turškimi vpadi in je danes zanimiv in zahteven plezalni vrtec s prehodi celo sedme stopnje.

Šlo je dalje in izletniki so se ozirali na brkinske vasi pod seboj, vendar užitek je trajal malo časa. Sredi poti se je ulilo in ni bilo nobenih izgledov, da bo nehalo, zato so se orbnili in pod pelerinami in dežniki zavili proti vasi Kilovče. Odpovedati so se morali pohodu do vasi Tabor in Šilentabra nad Knežakom, s katerega je najlepši razgled po vseh Brkinih.

V Kilovčah so vsi premočeni poskrbeli za to, da so si zmočili tudi notranjost s šilcem pristnega domačega slivovca najbolj primerna obramba proti vlagi in prehladu. Potem dalje do glavne poti in od tam do gostilne, kjer se je zkaljučil ta moker jesenski izlet. Vsi pa so bili mnenja, da se je treba v te kraje še vrniti, vendar ob pravem vremenu.

Razstava »Trst - 1000 + 8000«

V teku so že mrzlične priprave za razstavo »Trst - 1000 + 8000« o alpnistični, planinski, jamarski in smučarski dejavnosti tržaških planinskih klubov in društev ter jamarskih organizacij, ki jo prireja Velesejemska ustanova.

Na razstavi od 24. t.m. do 1. novembra v prostorih tržaškega velesejma se bo, poleg tržaških sekcij vsedržavnega kluba CAI in jamarskih društev in organizacij, predstavilo tudi Slovensko planinsko društvo.

SPDT si je zamislilo zanimiv prikaz svojega skoraj devetdesetetnega delovanja v tržaškem mestu, od početkov in ustanovitve leta 1904, kot podružnice ljubljanskega planinskega društva, do današnjih dni, s posebnim poudarkom na največje dosežke, kot sta bili himalajski odpravi na Južno Anapurno in na Everest. Prav s temi dosežki SPDT opravičuje sam naslov razstave, saj so njegovi člani dosegli osemtisočake. Prireditelji in razstavljalci so prepričani, da bo prikaz bogate alpinistične, smučarske in jamarske dejavnosti v Trstu pritegnil zanimanje velikega kroga ljudi, zato si tudi pričakujejo množičen obisk. Žal je odpadla okrogla miza o problemih planinstva in alpinizma, katere bi se bili morali udeležiti vidni predstavniki osrednjih planinskih zvez tudi iz Avstrije in Slovenije. Ob času razstave ne bo niti svetovno znanega alpinista Toma Česna, ki se prav te dni v Južni Ameriki spopada z divjimi stenami in vzponi, napovedan je samo obisk južnotirolskega alpinista Kamerländerja, ki se bo predstavil s prikazom svojih alpinističnih dosežkov. (L. A.)

Jesenska družabnost

Slovensko planinsko društvo v Gorici vabi v nedeljo, 18. t.m., člane in prijatelje na tradicionalno jesensko družabnost. Na domačiji Štekarjevih v Števerjanu bo namreč popoldne praznik kostanja. Priložnost za prijateljski klepet, pesem, dovtip, dobro voljo. Priložnost da v prijetnem razpoloženju preživimo nedeljsko popoldne.

Prireditev se bo pričela že okrog poldne, zaključila pa ob mraku.

Bolj odločni planinci se bodo v Števerjan podali peš, od pevmskega mosta.

V primeru slabega vremena bodo praznik prenesli za teden dni, to je na nedeljo, 25. t.m.

obvestila

ŠD BREG - OTROŠKA TELOVADBA
obvešča, da so se začele ure otroške telovadbe v občinski telovadnici v Dolini ob ponedeljkih od 16.00 do 17.15 in četrtkih od 16.00 do 17.30. Tečaj bo vodila prof. Katja Dolhar. Vabljeni otroci vrtca ter 1., 2. in 3. razreda osnovne šole.

ŠD BREG - MINIBASKET
obvešča, da se je pričela vadba minibasketa za letnike 1982/83/84, ki poteka v odlinski telovadnici ob torkih od 16.30 do 18.00 in ob četrtkih od 17.00 do 18.00 pod vodstvom Emanuele Ferenčič-Meden.

SK DEVIN
obvešča zaintereisrane, da bo jutri, 16. t.m. od 18. do 20. ure na plastični stezi v Nabrežini »agonistični tečaj«. Odgovorni vaditelj je Sarah.

SK BRDINA Z OPČIN
organizira v nedeljo, 25. t.m. »2. kraški suhi slalom«, ki se bo odvijal na privatnem terenu blizu nogometnega igrišča v Velikem Repnu, s pričetkom ob 10. uri. Informacije dobite na tel. št. 212859.

NAMIZNOTENIŠKI ODSEK ŠZ BOR RINCES
sporoča, da poteka redna vadba za začetnike ob torkih in četrtkih od 17.15 do 18.45. V ta čas je zajeta tudi dodatna razgibalno-kondicijska telovadba. Interesenti se lahko prijavijo na društvenem sedežu, kjer prejmejo vse potrebne informacije.

NOGOMETNI KLUB BOR
vabi vse mlajše cicibane, ki jim je všeč nogomet, na treninge, ki so ob ponedeljkih na nogometnem igrišču v Bazovici, oz. ob četrtkih na nogometnem igrišču v Dolini od 15.30 do 17.00. Za tiste otroke, ki ne morejo priti sami na treninge, bo poskrbljeno za prevoz na igrišče in nazaj.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SIT (dnevna 22 SIT). Letna prednaročnina 5.000 SIT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Žiro računa 51420 - 601 - 27926 DISTRIEST Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73373; Fax 067/37202.

Oglasi: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Julijske krajine agencija PUBLIEST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski dnevnik

četrtek, 15. oktobra 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja **ZTT**
Tiska EDIGRAF

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Agenti rimske kvesture v sodelovanju s tajno službo Sisde

Aretirali glavnega »vezista« klanov 'ndranghete iz Locrija

RIM — Leteči oddelek rimske kvesture je v sodelovanju s tajno službo notranjega ministrstva Sisde v noči na sredo aretiral v Sacrofanu pri Rimu 35-letnega Alfonsa Di Mascio **(na sliki AP)**, ki naj bi bil eden od kolovodij kalabrijske 'ndranghete, ali bolje rečeno vezni člen med klani z območja Locrija in podzemljem Rima ter severne Italije. Di Mascio je namreč Rimljan, kar sedaj dokončno potrjuje sume preiskovalcev, da je 'ndrangheta že odpravila svoj regionalizem in postala pravi zločinski holding. Aretirani naj bi bil v tesnih stikih s klanom Barbarovih iz Platija in Strangiovih iz San Luce, ki sta se specializirala v ugrabitvah. Za oba klana je z denarjem od odkupnin kupoval mamila za Rim in severnoitalijanski trg. Preiskovalci še nimajo dokazov, a obstaja upravičen sum, da je Di Mascio skrbel tudi za nadaljnje pranje denarja in za vlaganje v poštene posle, predvsem v nakup nepremičnin.

Di Mascio je med rimskim podzemljem znan kot »Adolf iz Fidena« zaradi nasilnih metod in ker je imel pred svoji begom brčice v slogu Adolfa Hitlerja. Aretaciji se je izognil lansko poletje, ko so aretirali številne razpečevalce mamil v Kalabriji. Pred tem je bil Di Mascio skoraj neznan policiji, saj so ga pred tremi leti prijavili zaradi posesti skoraj neznatne količine mamila. Iz lanske preiskave pa je prišlo na dan, da je Di Mascio pomembna riba, skoraj nenadomestljiv »vezni kolovodja« za klane z območja Locrija.

V bližini Agrigenta umorili podčastnika zaporniške policije

AGRIGENTO — Včeraj pozno ponoči je neznani morilec ubil 45-letnega policijskega podčastnika Pasquala Di Lorenza, ki je bil zaposlen v zaporu San Vito v Agrigentu. Policistovo truplo so našli včeraj zjutraj na poljih med krajema Realmonte in Porto Empedocle, približno 15 kilometrov od Agrigenta. Di Lorenzo je obležal ob svoji alfi, v njej pa je pustil enega od svojih psov. Ubiti podčastnik se je namreč v prostem času ukvarjal z vzrejo nemških ovčarjev in po izsledkih preiskave, naj bi se že odpravljal domov, ko je nahranil svojih deset varovancev.

Po mnenju preiskovalcev je na Di Lorenza streljal en sam storilec, ki je bil oborožen z revolverjem. Nesrečnega policista sta zadela dva strela: eden v glavo in drugi v prsa. Di Lorenzo zapušča ženo in dve hčerki, ki so jih včeraj dolgo časa zasliševali. Preiskovalci preverjajo vse možnosti, saj bi bil morilec lahko kak bivši zapornik, ali pa bi lahko šlo tudi za krvav opomin mafije, ki naj bi s tem ustrahovala ostale policiste v zaporih. Kljub temu pa se preiskovalcem zdi manj verjetno, da bi imel umor zvezo z Di Lorenzovim delom. Bolj se nagibajo k mnenju, da je zločin tesno povezan z drugo Di Lorenzovo aktivnostjo, vzrejo psov, kateri je policijski podčastnik v zadnjem času posvečal vse več pozornosti.

Neusmiljen spopad na TV med Clintonovim in Bushevim podpredsedniškim kandidatom

NEW YORK — Prvi in zadnji TV »troboj« med kandidati za podpredsednika ZDA se je v torek zvečer v Atlanti spremenil v pravi besedni spopad med sedanjim podpredsednikom Quayleom **(na sliki levo)** in Clintonovim izbrancem za to mesto Gorejem **(na sliki desno)**, medtem ko je bil Perotov kandidat za podpredsednika Stockdale bolj nemi opazovalec dogajanja. Oba sta se lotila najrazličnejših področij, pri vsem tem pa ni manjkalo izredno polemičnih in celo zelo strupenih osebnih napadov. Prvi še vroči komentarji govorijo pohvalno o Quayleu, ki ni naredil nobene »neumnosti«, toda tudi Gore je dosegel svoj osnovni cilj: za Clintona je še naprej obdržal občutno prednost, ki jo ima v javnosti pred Bushem in Perotom.

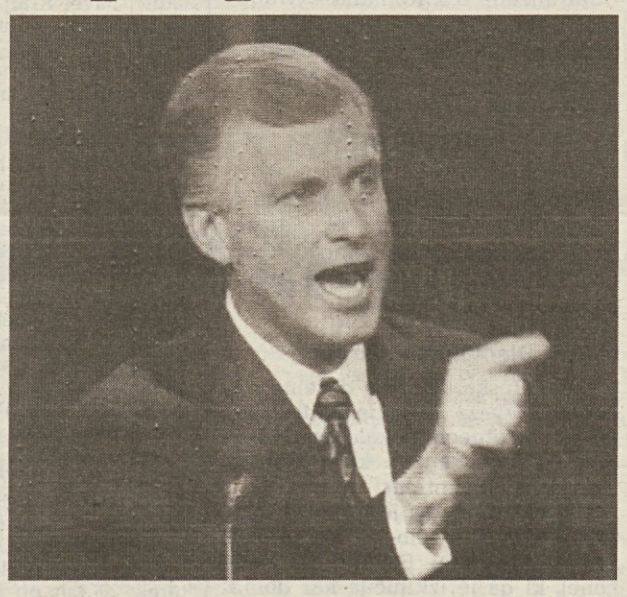

V Italiji 3,5 milijona TV utajevalcev

RIM — Nekaj več kot 3,5 milijona Italijanov gleda televizijo, ne da bi plačali naročnine, tako da RAI in davkarija letno izgubita kakih 400 milijard lir. Ta podatek navaja poročilo računovodskega dvora o proračunu RAI za 1989-90.

V Italiji je 15 milijonov naročnikov, od teh samo pol milijona (3,75 odstotka) ne plačuje redno naročnine v glavnem iz pozabljivosti. Glavni problem so torej tisti, ki sploh niso prijavili svojega televizijskega aparata. Računovodski dvor zahteva zato odločno akcijo, da se odkrije utajevalce, državi in radiotelevizijski ustanovi pa zagotovi denar, ki jima pripada. Ob tem bi bila zanimiva regionalna razporeditev teh za italijanske pojme pravih »prebrisancev«, ki gledajo televizijo, a ne plačujejo naročnine.

Morski pes na suhem

Avstralski lovec na morske pse Vic Hislop je pri Brisbaneu v torek ujel morskega psa v bližini kraja, kjer je pod zobmi te morske pošasti 1. oktobra umrl neki 28-letni jadralec na deski (Telefoto AP)

Za ene je denacionalizacija prepočasna za druge pa je njena uresničitev prehitra

MARIBOR — Občinska komisija za denacionalizacijo v Mariboru, ki jo vodi Stanislav Pristovnik opozarja, da denacionalizacija v Mariboru poteka prepočasi zlasti zato, ker komisija nima na voljo dovolj strokovnih kadrov in ustrezne tehnične opreme. »Že več mesecev mariborsko mestno vlado opozarjamo, da mora zagotoviti za delo komisije za denacionalizacijo ustrezne strokovne kadre, k delu komisije pa je treba pritegniti tudi javno pravnobranilstvo v Mariboru in druge ustrezne ustanove«, pravi Pristovnik in dodaja, da bo treba izdelati tudi poseben pravilnik dela občinske komisije za denacionalizacijo.

Vsi tisti, ki želijo vložiti zahtevo za denacionalizacijo morajo predhodno pridobiti ustrezne dokumente iz zemljiške knjige, ki jo vodi pristojo sodišče. Vendar pa se že tu velikokrat zatakne. Doslej je denimo zemljiška knjiga na mariborskem sodišču v zvezi z denacionalizacijo prejela preko 1120 vlog, vendar pa so doslej uspeli rešiti in izdati tako imenovane »zgodovinske zemljiškoknjižne izpise« samo v 710 primerih. Po besedah predsednika sodišča v Mariboru Karla Perenčaka so nekateri denacionalizacijski primeri tako zapleteni, da za njihovo rešitev referenti potrebujejo več dni. Zato bi zemljiškoknjižni urad mariborskega sodišča v bodoče delal tudi ob sobotah in nedeljah.

Veliko dela imajo tudi delavci na katastru, saj morajo biti vse zahteve za denacionalizacijo opremljene tudi z ustreznimi katastrskimi dokumenti, iz katerih mora biti razvidno, kaj se je z nepremičninami v minulih desetletjih dogajalo.

Komisija za denacionalizacijo v Mariboru je doslej prejela že 265 zahtev za vrnitev stanovanjskih hiš ter okoli 160 zahtev za vrnitev kmetijskih in gozdnih površin. Vrnitev podjetij in tovarn terja zaenkrat 30 bivših lastnikov, komisija pa pričakuje še okoli 40 zahtev bivših lastnikov gospodarskih podjetij. Ker so postopki denacionalizacije zelo zahtevni in zapleteni, občinska denacionalizacijska komisija ob pomanjkanju strokovnih kadrov še ni uspela izdati veliko odločb o vrnitvi po vojni krivično odvzetega premoženja. Tako so bivšim lastnikom z odločbami vrnili le štiri sanovanjske hiše, nekaj deset primerov denacionalizacije kmetijskih zemljišč pa pravkar rešujejo.

Člani mariborske komisije za denacionalizacijo bodo o zastojih in težavah pri praktičnem uresničevanju denacionalizacije seznanili mariborski mestni parlament ter predlagali, da bi se z denacionalizacijo ukvarjalo več občinskih strokovnih delavcev.

Medtem ko se bivšim lastnikom po vojni nacionaliziranega premoženja dozdeva, da denacionalizacija poteka prepočasi, pa so najemniki v nekdaj »družbenih« stanovanjih, ki so postala »družbena« z nacionalizacijo, drugačnega mnenja. Združenje stanovalcev, ki živijo v nacionaliziranih stanovanjih v Sloveniji, je namreč javno protestiralo, da nimajo enakih pravic kakor drugi državljani Slovenije. Vsi slovenski državljani, ki so bili lani oktobra ob sprejemu novega stanovanjskega zakona nosilci stanovanjske pravice v stanovanjih v družbeni lastnini, so namreč lahko družbeno stanovanje s popustom odkupili. Družbenih stanovanj, v katerih prebivajo niso in ne morejo odkupiti samo tisti imetniki stanovanjske pravice, ki živijo v stanovanjih, ki so bila nacionalizirana. »Vprašanje nacionaliziranih stanovanj mora reševati država, to je njena hipoteka - tega ne bomo urejali mi, saj nismo nikomur nič vzeli,« poudarjajo člani Združenja stanovalcev v nacionaliziranih stanovanjih, ki se zavzemajo za to, da bi lahko ta stanovanja odkupili z običajnim popustom, država pa bi bivšim lastnikom »popravila krivico« z izplačilom ustrezne odškodnine. »Oblast naj bivšim lastnikom izplača, kar jim je bilo odvzeto,« poudarja združenje ljudi, ki živijo v nacionaliziranih stanovnajih in dodaja, da morajo biti vsi imetniki stanovanjske pravice v Sloveniji enaki pred zakonom, če naj se Slovenija imenuje pravna država. Združenje odločno zavrača izjavo slovenskega ministra za urejanje prostora Mihe Jazbinška, da pri vsaki družbeni spremembi pač del ljudi potegne »ta kratko«. Takšna praksa bi bila po njihovem mnenju v posmeh pravni državi, saj morajo imeti vsi državljani Slovenije, ki so legalno dobili v uporabo družbena stanovaja enake previce - krivice bivšim lastnikom pa morajo popraviti legalne oblasti in ne samo nekateri državljani. V časih družbene lastnine tudi ni bilo nobene razlike med družbenimi stanovanji, zato danes nekateri stanujejo v nekoč nacionalizirianih stanovanjih zgolj po naključju.

Številni ljudje, ki živijo v nekoč nacionaliziranih, kasneje družbenih, sedaj državnih in jutri po denacionalizaciji privatnih stanovanjih, pa se tudi pritožujejo, da jim bodoči lastniki stanovanj že grozijo, da jih bodo iz stanovanj po denacionalizaciji izselili, čeprav zakon teoretično bivšim najemnikom nudi zaščito. Vendar pa se mnogi najemniki zavedajo, da bo prej kot slej lastništvo močnejše kakor v »starih časih« dodeljena stanovanjska pravica. V Mariboru živi v stanovanjih, ki bodo po vsej verjetnosti z denacionalizacijo postala privatna okoli 7 tisoč družin, ki so v preteklosti menile, da so svoj stanovanjski problem že rešile, saj so jim bila dodeljena družbena oziroma občinska stanovanja.

Denacionalizacija stanovanjskih hiš bo v praksi očitno povzročila pristojnim bivšim lastnikom hiš in sedanjim najemnikom še veliko »sivih las« - ob tem pa si eni želijo, da bi denacionalizacija potekala čim hitreje, drugi pa da bi tekla čim bolj počasi ter da bi se uredile še vse nejasnosti v zvezi z njo. (NIA)